

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

الرحمن
علیهما صلی

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

(۹)

نواکی جانشوز

(عزاداری و ۷۰ نوحہ سینہ زنی)

سید محمد طاہر مدرسہ سی حجازی
پروفیسر جامعہ المصطفیٰ (ص) العلمیہ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نوای جانسوز : عزاداری و ۷۰ نوحه سینه زنی

نویسنده:

محمدطاهر مدرسی

ناشر چاپی:

ولایت

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۱۱	نوای جانسوز: عزاداری و ۷۰ نوحه سینه زنی
۱۱	مشخصات کتاب
۱۲	اشاره
۱۶	سخن ناشر
۱۸	فهرست
۲۸	یادداشت
۳۰	پیشگفتار
۳۱	یادآوری
۳۲	بخش اول: فرهنگ عزاداری
۳۲	عزاداری؛ برنامه ی عبادی - سیاسی
۳۳	عزاداری؛ پرتوی از مَوَدَّت به اهل بیت (علیهم السلام)
۳۴	عزاداری چیست؟
۳۵	اقسام عزاداری برای پیامبر و اهل بیت (علیهم السلام)
۳۵	نقش عزاداری در حفظ اسلام
۳۶	عزاداری و انقلاب اسلامی
۳۷	عزاداری و زیارت
۳۸	عزاداری و نماز جمعه
۳۹	عزاداری و مناقب خوانی
۳۹	عزاداری با حَمَلَه خوانی (حمله حیدری)
۴۰	عزاداران عاشق
۴۰	عزاداری در آئینه ی فیلم و سریال
۴۰	عزاداری و نمایش نامه
۴۱	عزاداری و هنر

- ۴۱ ..... عزاداری و شعارهای ویژه
- ۴۲ ..... عزاداری و نمادهای ویژه
- ۴۳ ..... عزاداری و نمادی از گهواره
- ۴۴ ..... عزاداری خانم ها
- ۴۵ ..... عزاداری در مراکز ویژه
- ۴۵ ..... عزاداری در سیره حضرت زهرا (علیهاالسلام)
- ۴۷ ..... عزاداری و مناسبت ها
- ۴۷ ..... عزاداری با هدف امر به معروف و نهی از منکر
- ۴۸ ..... عزاداری و زنده کردن امر اهل بیت (علیهم السلام)
- ۴۹ ..... عزاداری و حفظ قداست ها
- ۴۹ ..... عزاداری و حفظ وحدت مسلمانان
- ۵۰ ..... اهل سنت و عزاداری امام حسین (علیه السلام)
- ۵۲ ..... سخنران و مداح؛ سرباز امام حسین و امام زمان (علیهماالسلام)
- ۵۲ ..... عزاداری و رسالت علما، سخنرانان، مداحان و...
- ۵۲ ..... عزاداری با زبان حال یا زبان مقال؟!
- ۵۳ ..... عزاداری نه دروغ پردازی
- ۵۴ ..... آسیب خواندن روضه های دروغ و بی اساس
- ۵۴ ..... عزاداری نوین
- ۵۵ ..... عزاداری های سیاسی و رسانه ای
- ۵۵ ..... عزاداری و بودجه ی آن
- ۵۶ ..... عزاداری و موکب های خدماتی
- ۵۷ ..... عزاداری و موکب هایی درمانی
- ۵۸ ..... عزاداری و نذر (اطعام)
- ۵۸ ..... عزاداری با بودجه ی حرام
- ۵۹ ..... عزاداری و راهپیمایی (تظاهرات)
- ۵۹ ..... عزاداری و عمل خطرناک ریا

۶۰	.....	جزای ریاکار
۶۱	.....	عزاداری و خرافات
۶۱	.....	عزاداری و ترک واجبات
۶۲	.....	عزاداری و نماز اول وقت
۶۳	.....	عزاداری و آرزوی شهادت
۶۳	.....	عزاداری و فتوای مراجع
۶۴	.....	فتوا دادن
۶۴	.....	عزاداری در خانه ها و دفاتر مراجع و ...
۶۵	.....	عزاداری در حوزه های علمیه و دانشگاه ها
۶۵	.....	عزاداری اَجته برای امام حسین (علیه السلام)
۶۶	.....	عزاداری فرامرزی ویژه ی مناسبتی
۶۷	.....	عزاداری در کشورهای غیراسلامی
۶۸	.....	قابل توجه مؤمنین در کشورهای غیراسلامی
۶۹	.....	عزاداری با پیام ها و تسلیت نامه های سیاسی
۶۹	.....	عزاداری و بدعت
۷۰	.....	بدعت چیست؟
۷۱	.....	عزاداری و حفظ حرمت ها
۷۱	.....	عزاداری و موسیقی و غنا
۷۲	.....	عزاداری و افراط و تفریط
۷۳	.....	عزاداری و قمه زنی
۷۴	.....	عزاداری و قدردانی از سخنران، قاری و مداح
۷۴	.....	عزاداری و خلوتگاه
۷۴	.....	عزاداری و نیایش
۷۶	.....	بخش دوم: نوحه های سینه زنی و سرود
۷۶	.....	اشاره
۷۸	.....	نماز عشق (امام حسین و آخرین نماز)

- ۸۰ ..... شهادت رسول خدا؛ سینه زنی
- ۸۲ ..... محراب خونین؛ سینه زنی
- ۸۴ ..... یتیمی حضرت زینب (علیهاالسلام)؛ سینه زنی
- ۸۸ ..... حرم امام رضا و سوگواری حضرت علی (علیه السلام)
- ۹۱ ..... ولادت حضرت زهرا با چند رباعی ۱
- ۹۳ ..... زهره زهرا سلام الله علیها؛ سینه زنی
- ۹۶ ..... حسن سردار خوبان؛ سینه زنی
- ۹۹ ..... وداع امام حسین با فاطمه صغری
- ۱۰۱ ..... معراج حسینی (علیه السلام) سینه زنی
- ۱۰۳ ..... عزای کهکشان ها - سینه زنی
- ۱۰۶ ..... هیئت های سینه زنی
- ۱۰۸ ..... حسین وارث پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) سینه زنی
- ۱۱۲ ..... هر سرزمین کربلا؛ سینه زنی
- ۱۱۴ ..... وداع امام حسین با امام سجاد (علیه السلام)
- ۱۱۸ ..... جلوه ی حسینی «زنجیر زنی»
- ۱۲۰ ..... امام حسین جان پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم)؛ سینه زنی
- ۱۲۴ ..... حسین گل طاهای سینه زنی
- ۱۲۷ ..... انقلاب و نقش خون؛ «سینه زنی»
- ۱۲۹ ..... ابوالفضل علی؛ سینه زنی
- ۱۳۲ ..... ابوالفضل دلداده جانان؛ سینه زنی
- ۱۳۵ ..... راز فاطمه باعلی اکبر (علیه السلام)؛ سینه زنی
- ۱۳۷ ..... وداع علی اکبر؛ سینه زنی
- ۱۳۹ ..... سیمای علی اکبر؛ سینه زنی
- ۱۴۱ ..... اسماعیل کربلا؛ سینه زنی
- ۱۴۳ ..... گلوآژه های اکبر (سینه زنی)
- ۱۴۶ ..... اکبر خورشید بنی هاشم؛ سینه زنی و...

- ۱۵۰ ----- علی اکبر، گل پرپر؛ سینه زنی
- ۱۵۳ ----- گل خندان رباب «سینه زنی» (زبان حال مادر علی اصغر)
- ۱۵۶ ----- اصغر، لاله سرخ کفن
- ۱۵۸ ----- علی اصغر غنچه خندان؛ زنجیر زنی
- ۱۶۱ ----- علی اصغر کودک بی شیر؛ سینه زنی
- ۱۶۴ ----- اصغر آخرین سرباز؛ سینه زنی
- ۱۶۶ ----- اصغر عطشان؛ زنجیر زنی
- ۱۶۸ ----- قنداقه خونین؛ سینه زنی
- ۱۷۰ ----- علی اصغر کودک جانباز؛ سینه زنی
- ۱۷۲ ----- اصغر بلبل آرام؛ سینه زنی
- ۱۷۴ ----- اصغر کبوتر نالان؛ سینه زنی
- ۱۷۷ ----- زینب قهرمان؛ سینه زنی
- ۱۷۹ ----- دل بی قرار زینب؛ سینه زنی
- ۱۸۱ ----- همت زینب «سینه زنی» و شعر
- ۱۸۳ ----- حبیب ابن مظاهر اسدی (سینه زنی)
- ۱۸۵ ----- فداکاری وهب؛ سینه زنی
- ۱۸۸ ----- راز دل رقیه؛ سینه زنی
- ۱۹۰ ----- حسین مهمان زینب (علیهاالسلام)، سینه زنی
- ۱۹۳ ----- بیت الاحزان شام؛ سینه زنی
- ۱۹۶ ----- حسین مهمان رقیه؛ سینه زنی
- ۱۹۹ ----- اربعین تجدید عاشورا؛ سینه زنی
- ۲۰۱ ----- جهاد فرمان عاشورا؛ سرود و سینه زنی
- ۲۰۴ ----- مهمان خدا؛ سینه زنی و سرود
- ۲۰۷ ----- معراج حق؛ سینه زنی و سرود
- ۲۰۹ ----- قتلگاه خونبار؛ سینه زنی و سرود
- ۲۱۱ ----- وداع با شهید؛ سینه زنی

- ۲۱۳ ..... رمز شهادت؛ سینه زنی و سرود
- ۲۱۷ ..... میثاق خون؛ سینه زنی و سرود ۱
- ۲۲۲ ..... معراج حیات؛ سینه زنی و سرود
- ۲۲۵ ..... شهادت نامه آزادی؛ سرود و سینه زنی ۲
- ۲۳۱ ..... وحیدی، شهید دست روس ها در اربعین
- ۲۳۴ ..... فرمانده شهید ملا نعیم؛ سرود
- ۲۳۸ ..... جوان وارث خون شهید؛ سرود
- ۲۴۰ ..... راز مجاهد؛ سرود و سینه زنی
- ۲۴۳ ..... چهره ی گلگون؛ سینه زنی و سرود
- ۲۴۵ ..... روز شهیدان؛ سینه زنی و سرود
- ۲۴۷ ..... شهید صبح روشن؛ سینه زنی و سرود
- ۲۵۱ ..... استغاثه از زندان؛ سینه زنی
- ۲۵۴ ..... اسرار شهید؛ سینه زنی و سرود
- ۲۵۸ ..... منابع عمده ی تحقیق
- ۲۶۰ ..... آثار چاپ شده ی مؤلف
- ۲۶۱ ..... آثار چاپ نشده ی مؤلف
- ۲۶۳ ..... مؤسسه قرآنی - پژوهشی پیامبر رحمت (صلی الله علیه و آله وسلم)
- ۲۶۵ ..... اسامی برخی از سربازان حسینی - نوحه خوانان
- ۲۷۳ ..... درباره مرکز

نوی جانسوز: عزاداری و ۷۰ نوحه سینه زنی

مشخصات کتاب

سرشناسه: مدرسی، سیدمحمدطاهر، ۱۳۳۷ -

عنوان و نام پدیدآور: نوی جانسوز: عزاداری و ۷۰ نوحه سینه زنی / سیدمحمدطاهر مدرسی حجازی.

مشخصات نشر: مشهد: انتشارات ولایت، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۲۲۳ ص.؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.

فروست: مجموعه شعر؛ ۲.

شابک: ۱۵۶۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۹۴۴-۷-۱

وضعیت فهرست نویسی: فایا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۱۵ - ۲۱۶.

عنوان دیگر: عزاداری و ۷۰ نوحه سینه زنی: مجموعه شعر «۲».

موضوع: سوگواری های اسلامی

موضوع: Islamic mourning customs

موضوع: سوگواری های اسلامی -- ایران

موضوع: Islamic mourning customs -- Iran

موضوع: چهارده معصوم -- سوگواری ها

موضوع: *Passion -- Fourteen Innocents of Shiite

موضوع: شعر مذهبی فارسی -- ایران -- قرن ۱۴

موضوع: Religious poetry, Persian -- Iran -- ۲۰th century

رده بندی کنگره: BP۲۶۰/م۳۵ ۱۳۹۷ ۹

رده بندی ديويي: ۲۹۷/۷۴

شماره كتاب شناسي ملي: ۵۱۱۳۹۹۵

ص: ۱

اشاره

توای جانسوز عزاداری و ۷۰ نوحه سینه زنی)، دوّمین مجموعه شعر و نهمین اثر چاپ شده از ۳۰ اثر گرانسنگ پژوهشی پژوهش گر مجاهد و گرانمایه حضرت حجت الاسلام والمسلمین سید محمد طاهر مدرسی حجازی» است. در این کتاب افزون بر اشعار و سروده ها مطالب مورد نیاز درباره عزاداری نیز ارائه شده است، که بدون تردید مفید و سودمند است؛ لذا دوستان را به مطالعه ی آثار ایشان تشویق و سفارش می کنیم.

لطفا فهرست کتاب های شان را یک بار مطالعه فرمایید)

التماس دعا

ص: ۵

سخن ناشر..... ۵

یادداشت ۱۳

پیشگفتار ۱۵

بخش اول: فرهنگ عزاداری ۱۷

عزاداری؛ برنامه ی عبادی - سیاسی ..... ۱۷ عزاداری؛ پرتوی از مودّت به اهل بیت (علیهم السّلام) ۱۸

عزاداری چیست؟ ۱۹

اقسام عزاداری برای پیامبر و اهل بیت (علیهم السّلام) ۲۰

نقش عزاداری در حفظ اسلام..... ۲۰

عزاداری و انقلاب اسلامی..... ۲۱

عزاداری و زیارت..... ۲۲

عزاداری و نماز جمعه..... ۲۳

عزاداری و مناقب خوانی..... ۲۴

عزاداری با حمله خوانی (حمله حیدری).....۲۴

عزاداران عاشق.....۲۵

عزاداری در آینه ی فیلم و سریال.....۲۵

عزاداری و نمایش نامه.....۲۵

عزاداری و هنر.....۲۶

عزاداری و شعارهای ویژه.....۲۶

عزاداری و نمادهای ویژه.....۲۷

عزاداری و نمادی از گهواره.....۲۸

عزاداری خانم ها.....۲۹

عزاداری در مراکز ویژه.....۳۰

عزاداری در سیره حضرت زهرا(علیهاالسلام).....۳۰

عزاداری و مناسبت ها.....۳۲ عزاداری با هدف امر به معروف و نهی از منکر.....۳۲

عزاداری و زنده کردن امر اهل بیت(علیهم السلام).....۳۳

عزاداری و حفظ قداست ها.....۳۴

عزاداری و حفظ وحدت مسلمانان.....۳۴

اهل سنت و عزاداری امام حسین(علیه السلام).....۳۵ سخنران و مداح؛ سرباز امام حسین و امام زمان
(علیهماالسلام).....۳۷

عزاداری و رسالت علماء سخنرانان، مداحان و.....۳۷ عزاداری یا زبان حال با زبان مقال؟!.....۳۷

عزاداری نه دروغ پردازی.....۳۸

آسیب خواندن روضه های دروغ و بی اساس.....۳۹

عزاداری نوین.....۳۹

عزاداری های سیاسی و رسانه ای.....۴۰

عزاداری و بودجه آن.....۴۰

عزاداری و موبک های خدماتی.....۴۱

عزاداری و موبک های درمانی.....۴۲

عزاداری و نذر (اطعام).....۴۳

عزاداری با بودجه ی حرام.....۴۳

عزاداری و راهپیمایی (تظاهرات).....۴۴

ص: ۸

- عزاداری و عمل خطرناک..... ۴۴
- عزاداری و خرافات..... ۴۵
- عزاداری و خرافات..... ۴۶
- عزاداری و ترک واجبات..... ۴۶
- عزاداری و نماز اول وقت..... ۴۷
- عزاداری و آرزوی شهادت..... ۴۸
- عزاداری و فتوای مراجع..... ۴۸
- فتوا دادن..... ۴۹
- عزاداری در خانه ها و دفاتر مراجع و..... ۴۹
- عزاداری در حوزه های علمیه و دانشگاه ها..... ۵۰
- عزاداری اجنه برای امام حسین (علیه السلام)..... ۵۰
- عزاداری فرامرزی ویژه ی مناسبتی..... ۵۱
- عزاداری در کشورهای غیر اسلامی..... ۵۲
- قابل توجه مؤمنین در کشورهای غیر اسلامی..... ۵۳
- عزاداری با پیام ها و تسلیت نامه های سیاسی..... ۵۴
- عزاداری و بدعت..... ۵۴
- بدعت چیست ؟..... ۵۵
- عزاداری و حفظ حرمت ها..... ۵۶
- عزاداری و موسیقی و غنا..... ۵۶
- عزاداری و افراط و تفریط..... ۵۷
- عزاداری و قمه زنی..... ۵۸

عزاداری و قدردانی از سخنان، قاری و مداح ..... ۵۹ عزاداری و خلوتگاه..... ۵۹

عزاداری و نیایش ۵۹

بخش دوم: نوحه های سینه زنی و سرود..... ۶۱

نماز عشق (امام حسین و آخرین نماز)..... ۶۳

شهادت رسول خدا؛ سینه زنی..... ۶۵

محراب خوئین؛ سینه زنی ..... ۶۷ یتیمی حضرت زینب (علیها السلام) ؛ سینه زنی ۶۹

ص: ۹

- حرم امام رضا و سوگواری حضرت علی (علیه السلام) ۷۲
- ولادت حضرت زهرا با چند رباعی ۱ ..... ۷۴
- زهرة زهرا سلام الله عليها؛ سینه زنی ۷۶
- حسن سردار خویان؛ سینه زنی ۷۸
- وداع امام حسین با فاطمه صغری ۸۰
- معراج حسینی (علیه السلام) سینه زنی ۸۲
- عزای کهکشان ها - سینه زنی ۸۴
- هیئت های سینه زنی ۸۶
- حسین وارث پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم) سینه زنی ۸۸
- هر سرزمین کربلا؛ سینه زنی ۹۱
- وداع امام حسین با امام سجاد (علیه السلام) ۹۳
- جلوه ی حسینی «زنجیر زنی» ۹۶
- امام حسین جان پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم) سینه زنی ۹۸
- حسین گل طاها سینه زنی ۱۰۱
- انقلاب و نقش خون؛ «سینه زنی ۱۰۳
- ابوالفضل علی؛ سینه زنی ۱۰۵
- ابوالفضل دلداده جانان؛ سینه زنی ۱۰۷
- راز فاطمه با علی اکبر (علیه السلام) سینه زنی ..... ۱۰۹ و داع علی اکبر؛ سینه زنی ۱۱۱
- سیمای علی اکبر؛ سینه زنی ۱۱۳
- اسماعیل کربلا؛ سینه زنی ۱۱۵

- گلوآژه های اکبر (سینه زنی).....۱۱۷
- اکبر خورشید بنی هاشم؛ سینه زنی و.....۱۱۹
- علی اکبر، گل پریر؛ سینه زنی.....۱۲۲
- گل خندان رباب (سینه زنی) (زبان حال مادر علی اصغر).....۱۲۴
- اصغر، لاله سرخ کفن.....۱۲۶
- علی اصغر غنچه خندان؛ زنجیر زنی.....۱۲۸
- علی اصغر کودک بی شیر؛ سینه زنی.....۱۳۱
- اصغر آخرین سرباز؛ سینه زنی.....۱۳۴
- اصغر عطشان زنجیر زنی.....۱۳۶

- ۱۳۸.....قداقه خونین؛ سینه زنی
- ۱۴۰.....علی اصغر کودک جانباز؛ سینه زنی
- ۱۴۲.....اصغر بلبل آرام؛ سینه زنی
- ۱۴۴.....اصغر کبوتر نالان؛ سینه زنی
- ۱۴۶.....زینب قهرمان؛ سینه زنی
- ۱۴۸.....دل بی قرار زینب؛ سینه زنی
- ۱۵۰.....همت زینب «سینه زنی» و شعر
- ۱۵۲.....حیب ابن مظاهر اسدی (سینه زنی)
- ۱۵۴.....فداکاری و هب؛ سینه زنی
- ۱۵۷.....راز دل رقیه؛ سینه زنی
- ۱۵۹.....حسین مهمان زینب (علیها السلام)، سینه زنی
- ۱۶۱.....بیت الاحزان شام؛ سینه زنی
- ۱۶۴.....حسین مهمان رقیه؛ سینه زنی
- ۱۶۶.....اربعین تجدید عاشورا؛ سینه زنی
- ۱۶۸.....جهاد فرمان عاشورا؛ سرود و سینه زنی
- ۱۷۱.....مهمان خدا؛ سینه زنی و سرود
- ۱۷۳.....معراج حق؛ سینه زنی و سرود
- ۱۷۵.....قتلگاه خونبار؛ سینه زنی و سرود
- ۱۷۷.....وداع با شهید؛ سینه زنی
- ۱۷۹.....رمز شهادت؛ سینه زنی و سرود

- میثاق خون؛ سینه زنی و سرود ۱..... ۱۸۲
- معراج حیات؛ سینه زنی و سرود..... ۱۸۵
- شهادت نامه آزادی؛ سرود و سینه زنی ۲..... ۱۸۷
- وحیدی، شهید دست روس ها در اربعین..... ۱۹۱
- فرمانده شهید ملا نعیم؛ سرود..... ۱۹۴
- جوان وارث خون شهید؛ سرود..... ۱۹۷
- راز مجاهد؛ سرود و سینه زنی..... ۱۹۹
- چهره ی گلگون؛ سینه زنی و سرود..... ۲۰۱
- روز شهیدان؛ سینه زنی و سرود..... ۲۰۳
- شهید صبح روشن؛ سینه زنی و سرود..... ۲۰۵

- استغاثه از زندان؛ سینه زنی.....۲۰۸
- اسرار شهید؛ سینه زنی و سرود.....۲۱۱
- منابع عمده ی تحقیق:.....۲۱۵
- آثار چاپ شده مؤلف:.....۲۱۷
- آثار چاپ نشد مؤلف:.....۲۱۸
- موسسه قرآنی - پژوهشی پیامبر رحمت (صلی الله علیه و آله وسلم).....۲۱۹
- اسامی برخی از سربازان حسینی - نوحه خوانان.....۲۲۰

۱- «نوی جانسوز...» دومین مجموعه شعری است که برخی از نوحه های سینه زنی و سرودهای انقلابی در آن ارائه شده است.

۲- هر کدام از این اشعار با روش ها و لحن های متفاوت و گوناگون خوانده می شوند؛ لذا وزن و قافیه های آن ها متفاوت است و بایست فنی خوانده شوند.

۳- اشعار کتاب حاضر در زمان جهاد سروده شده است که بیشتر حماسی، ساده و مطابق با شرایط حال و زمان جهاد بوده است.

۴- حقیر شاعر نیستم و احساس و ذوق من، باورها و دردهایم را در این جلوه ها به تصویر کشیده است. (و تقاضاهای مکرر سرودخوانان و نوحه خوان های عزیز و دوستان گرامی مشوق من بوده اند تا در این وادی بیشتر قدم بزنم.)

۵- اولین مجموعه شعری ام با نام «درفش آفتاب» در سال ۱۳۹۵ خورشیدی چاپ شد و کتاب حاضر «نوی جانسوز...» مجموعه شعری دوم است که در سال ۱۳۹۶ به چاپ رسید؛ البته اشعار سابق با نام

«مدّرسی» و اشعار اخیر بیشتر با نام «حجّازی» و برخی بدون ذکر نام سروده شده اند؛ نام خانوادگی کامل بنده «مدّرسی حجّازی» است که روی ملحوظاتی انتخاب شده است. (روش خواندن این اشعار را از سی دی و... می توان آموخت.)

۶- از هر نوع راهنمایی، پیشنهاد و انتقاد با کمال امتنان استقبال خواهیم نمود.

ص: ۱۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لِلَّهِ الْحَمْدُ وَ لِرِسُولِهِ وَ آلِهِ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ لَا سِوَمَا الْحُسَيْنِ الَّذِي قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي عَزَائِهِ: «... وَ مَنْ أَنْشَدَ فِي الْحُسَيْنِ شِعْرًا فَتَبَاكَى فَلَهُ الْجَنَّةُ» (۱)

امام صادق (علیه السلام): «... و هر کسی که درباره ی امام حسین (علیه السلام) شعری بگوید و شیهه گریه کننده شود، خداوند برای او بهشت عنایت خواهد فرمود.»

ذات احدیت را سپاس گزارم که توفیق عنایت فرمود تا در راستای گسترش فرهنگ اسلام و مکتب اهل بیت (علیهم السلام) گام کوچکی بردارم و گوشه ی ناچیزی از رسالت سنگینم را ایفا کنم، به ویژه برای تجلیل از انقلاب خونبار و سرنوشت ساز حضرت سیدالشهدا و اهل بیت و یارانش (علیهم السلام) که به حق از مصداق های برجسته و مهم تعظیم شعائر الهی است، و این بار در جلوه های شعر و سروده های ناقابل، تحت عنوان نوحه های سینه زنی که

ص: ۱۵

شاید از ناتوان ترین خادمان شعرای عاشورایی به حساب بیایم و گرد و غبار این بشارت بهشتی بر گونه ی خاک آلود من هم بنشیند.

عن ابی عبدالله الصادق (علیه السلام): «ما مِنْ أَحَدٍ قَالَ فِي الْحُسَيْنِ شِعْرًا فَبَكَى وَأَبَكَى بِهِ إِلَّا أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ الْجَنَّةَ وَغَفَرَ لَهُ.» (۱)

امام صادق (علیه السلام): «هیچ کسی نیست که درباره امام حسین (علیه السلام) شعری بسراید پس گریه کند و بگریاند به آن شعر، مگر آن که خداوند بهشت را برای او واجب گرداند و او را بیمارزد.» (۲)

امیدوارم ذره ای از آن غبار بهشتی چراغ روشن راهم و نورافکن هدایتم گردد و با شفاعت خاندان رسالت در ردیف کسانی قرار گیرم که «...يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ...» (۳) و به واسطه ی سرور شهیدان التجا کنم: «... رَبَّنَا أَتِمِّمْ لَنَا نُورَنَا...» (۴)

«خدایا نورمان را کامل فرما!»

یادآوری

کتاب حاضر دارای دو بخش می باشد:

در بخش اول مطالبی درباره فرهنگ عزاداری، اقسام عزاداری، ویژگی های عزاداری و... ارائه شده است.

در بخش دوم تعدادی از نوحه های سینه زنی، زنجیرزنی و سرود آمده است.

ص: ۱۶

۱- رجال شیخ طوسی ص ۲۸۹، بحارالانوار ج ۴۴ ص ۶۰۹.

۲- به کتاب خورشید های ولایت ... ص ۱۹۵-۱۹۸ به قلم نویسنده مراجعه شود

۳- الحدید، ۱۲.

۴- التحريم، آیه ۸.

عزاداری؛ برنامه ی عبادی - سیاسی

عزاداری برای خاندان رسالت (علیهم السّلام) یک امر مقدس و عبادی - سیاسی است که تنها برای رضای خدا و خوشنودی آن خاندان باید انجام گیرد. برپایی این مراسم یا جشن و سرور برای آنان به مناسبت های خاص، یک فرهنگ کامل عیار می باشد که امروزه تمام عالم را در پرتو شعاع خویش قرار داده است و از دیدگاه مکتب وحی جایگاه ویژه و پاداش بزرگی دارد.

عن الامام الرضا (علیه السلام): «إِنَّ سَرَكَ أَنْ تَكُونَ مَعَنَا فِي الدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنَ الْجَنَانِ فَاحْزَنَ لِحُزْنِنَا وَافْرَحَ لِفَرَحِنَا» (۱)

امام رضا (علیه السّلام) به ریّان بن شیبب فرمود: «... اگر تو را خوشحال می کند که در درجات والای بهشت با ما باشی پس در اندوه ما غمگین باش و در خوشحالی ما خوشحال...»

عزاداری و گریستن برای پیشوایان اسلام از نظر دین و خرد دارای

ص: ۱۷

ارزش و اهمیت ویژه ای است؛ آری باید برای کسی به سوگ نشست که زمین و آسمان، انس و جن و حتی پیامبران، امامان و فرشتگان الهی برای او سوگواری کردند.

از امام صادق (علیه السلام) روایت شده است: «... چهار هزار فرشته نزد قبر امام حسین (علیه السلام) ژولیده و غبارآلود تا روز قیامت بر امام حسین (علیه السلام) می گریند و عزاداری می کنند...»^(۱)

و در روایت دیگری از آن حضرت آمده است: «برای مصائب امام حسین (علیه السلام) فرزندش علی بن الحسین (علیهما السلام) بیست سال عزاداری و گریه و سوگواری فرمود.»^(۲)

در این جا با توجه به احساس مسئولیت، لازم دیده شد که برخی مسائل تحت عنوان فرهنگ عزاداری یادآوری و مطرح شود تا شاید مفید و سودمند باشد.

عزاداری؛ پرتوی از مودت به اهل بیت (علیهم السلام)

از دیدگاه اسلام و قرآن عظیم الشان، مودت به اهل بیت پیامبر آخرالزمان (صلی الله علیه و آله وسلم) از لازمه ی ایمان و به عنوان یک امر واجب است. در این باره، آیات و روایاتی وجود دارد چنانچه خداوند می فرماید: «...قُلْ لَأَسْتَلْكُم عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى...»^(۳)

«...ای پیامبر! بگو: من از شما مزد رسالت نمی خواهم جز مودت

ص: ۱۸

۱- کامل الزیارات ص ۱۱۹

۲- بحار الانوار ج ۴۶ ص ۱۰۸

۳- الشوری، آیه ۲۳.

مفسرین، محدثین، مورخین و اندیشمندان می گویند: مصداق آتم ذوی القربای رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم)، حضرت امیرالمؤمنین، حضرت زهرا، امام حسن، امام حسین و ائمه ی معصومین (علیهم السلام) هستند که باید به آنان مودت و محبت ورزید و از نشانه های مودت به آنان، معرفت آنان، ایمان به آن ها، اطاعت از ایشان، زیارت و تشریف به حرم های شان، خوشحالی در ایام سُرُور و سوگواری در ایام رنج و عزای شان است. بنابراین سزایمانند است که همه مسلمانان (اعم از شیعه و سنی) برای آنان عزاداری کنند تا ایمان، اخلاص و مودت شان را به نمایش بگذارند؛ زیرا عشق ورزی به آنان به ویژه به امام حسین (علیه السلام) از ایمان و عقیده سرچشمه می گیرد و از عمق دل مؤمن می جوشد چنانچه در روایت آمده است.

عن رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «إِنَّ لِقَتْلِ الْحُسَيْنِ (علیه السلام) حَرَارَةً فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لَا تَبْرُدُ أَبَدًا.» (۱)

پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم): «همانا برای شهادت حسین (علیه السلام) حرارت و عشقی در دل های مؤمنان است که هرگز سرد و خاموش نمی شود.» [با این محک هر کس می تواند کیفیت ایمانش را بداند]

عزاداری چیست؟

عزاداری عبارت است از ماتم داری، مصیبت داری، سوگواری، صبر، شکیبایی بر مصیبت و ... (۲)

ص: ۱۹

۱- جامع احیای الشیعه، ج ۱۲، ص ۵۵۶.

۲- فرهنگ الرائد، حرف عین ص ۱۸۴ و فرهنگ عمید حرف عین، ص ۸۶۳.

عزاداری برای مصائب و آلام پیشوایان دینی، (پیامبر اکرم، حضرت زهرا و ائمه ی معصومین (علیهم السّلام)) به عنوان پیوند هدف، برخاسته از ایمان و باور انسان است که در سوگواری ها، همدردی ها، گریستن ها، نوحه سرایی ها، سینه زنی ها و... متبلور می شود.

اقسام عزاداری برای پیامبر و اهل بیت (علیهم السّلام)

مصائب جانسوزی که در طول تاریخ بر خاندان وحی به ویژه بر حضرت زهرا و حسنین (علیهم السّلام) متراکم شده است، هر انسان با احساسی را متأثر می سازد و پیروان و شیفتگان آنان را به سوگ می نشاند.

بدون تردید آثار سوگواری در نماد های گوناگونی نمودار خواهند شد، همانند: فلسفه و تحلیل های تاریخی، اهداف و انگیزه های قیام، روضه خوانی، سینه زنی، برافراشتن پرچم عزاء، تولید فیلم و سریال، ارائه ی هنرهای مشروع، راهپیمایی، نوشتن کتاب، برگزاری جلسات، نذر و اطعام و... که هر کدام از اهمیت و ارزش ویژه ای برخوردارند.

نقش عزاداری در حفظ اسلام

پیامبر خاتم (صلی الله علیه و آله و سلّم) مکتب اسلام را که برترین ارمغان از جانب خدا بود برای بشریت آورد، آن حضرت، خاندان رسالت (علیهم السّلام) و اصحاب متدین آن سرور با تمام وجود برای ترویج و حفظ اسلام کوشیدند، اّمّا امام حسین (علیه السّلام) با قیام و انقلاب بی نظیر خویش اسلام را تا ابد بیمه کرد. او با ایمان به خدا همه ی هستی خود را فدای اسلام کرد؛ چنانچه زبان حال آن حضرت را شاعری این گونه بیان فرموده است: «...إِنْ كَانَ دِينُ

مُحَمَّدٍ لَمْ يَسْتَقِمِ إِلَّا بِقِتْلِي، يَا سَيُّوْفُ خُدَيْنِي...» «...اگر دین محمد (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) پایدار نمی ماند مگر به کشته شدن من، آی شمشیرها بیاید و مرا در بر گیرید.» (۱)

با فداکاری امام حسین (علیه السَّلام) واقعاً اسلام عزیز «حسینیه البقاء» شد و تا رستاخیز موعود، مبارزات و قیام های حق طلبانه، ظلم ستیزی، عدالت پروری و... مرهون اوست، و نیز میلیاردها مجالس برای ترویج و حفظ اسلام و قرآن عظیم الشان با نام امام حسین (علیه السَّلام) و اقامه عزاداری آن پیشوای بزرگ دایر می شود.

آری رونق روز افزون اسلام و پیروزی های مسلمانان، مدیون امام حسین (علیه السَّلام) است. چه زیبا فرمود امام خمینی (ره): «محرم و صفر است که اسلام را زنده نگه داشته است.» (۲)

عزاداری و انقلاب اسلامی

قیام و فداکاری بی مانند امام حسین (علیه السَّلام) الگوی حیات آفرینی است برای انقلاب های اسلامی و جهادهای آزادی بخش و... .

از آن حضرت نقل شده است: «وَلَكُمْ فِي أَسْوَه حَسَنَه...» (۳)

«برای شما در وجود من سرمشق نیکو و پسندیده است.»

به یقین می توان گفت پیروزی انقلاب اسلامی ایران به رهبری حضرت امام خمینی (ره) مرهون انقلاب امام حسین (علیه السَّلام) بود که در شعاع عزاداری های حسینی به پیروزی و ثمر رسید. در جهاد مقدس افغانستان علیه ارتش

ص: ۲۱

۱- این مصرع شعری از ابوالحب شیخ محسن حویزی حائری است.

۲- امام خمینی (ره) صحیفه امام، ج ۱۵، ص: ۳۳۰.

۳- بحار الانوار، ج ۴۴، ص ۳۸۱.

سرخ شوروی و بلوک شرق، نقش مجالس دینی و مذهبی و عزاداری ها، حیاتی و غیر قابل انکار است. و نیز بیداری اسلامی در منطقه و جهان، الگو گرفته از قیام امام حسین (علیه السلام) و کربلا- و الهام گرفته از انقلاب اسلامی ایران است؛ در هر کشوری که جلسات امر به معروف و نهی از منکر، شعائر الهی و عزاداری ها جدی و هدف مندانه وجود داشته باشد، پیروزی و بهروزی آن ملت دیر یا زود حتمی خواهد بود.

عزاداری و زیارت

جلوه دیگری از عزاداری ها در تشریف زائران و هیئت های عزاداری به حرم های مطهر به مناسبت های مخصوص مثل ایام عاشورا و اربعین و... نمودار می شود به ویژه پیاده روی در اربعین که راهپیمایی عبادی - سیاسی در سوگ امام حسین (علیه السلام) است و در سطح جهانی، اثر و ثمر اعجاب انگیزی دارد.

با یاد حسین (علیه السلام)، راز گفتن چه خوش است

در عشق حسین، دل سپردن چه خوش است

با شوق زیارت حسین (علیه السلام) زهرا (علیها السلام)

در اربعینش پیاده رفتن چه خوش است.

از حضرت امام صادق (علیه السلام) روایت شده است: «هر کس که پیاده به زیارت مرقد امام حسین (علیه السلام) مشرف شود به هر قدمی که برمی دارد و می گذارد، خداوند اجر و پاداش آزاد کردن یک بنده از فرزندان اسماعیل را به او عنایت می فرماید.»^(۱)

ص: ۲۲

۱- وسائل الشیعه، ج ۱، ص ۲۴۳ و خورشیدهای ولایت... ص ۱۶۵.

نماز جمعه یکی از نمازهای مهم و از برجسته ترین برنامه های عبادی - سیاسی اسلام است که به فتوای اکثر مراجع در زمان غیبت واجب تخییری می باشد.

تریبون نماز جمعه از مهمترین تریبون های جهان اسلام است که برای تحکیم حکومت اسلامی، عدالت اجتماعی، ترویج اسلام و برای خودسازی فردی و اجتماعی نقش بسزایی دارد.

از نظر فرهنگ اسلام شرکت کردن در نماز جمعه دارای اجر و پاداش فراوانی است.

از پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت شده است: «رفتن به نماز جمعه حج فقرای امت من است.»^(۱)

از آن حضرت روایت شده است: «در روز قیامت جایگاه مردم نزد خداوند به اندازه رفتن شان به نماز جمعه است.»^(۲)

و نیز از نبی گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت شده است: «کسی که در روز جمعه غسل کند و در نماز جمعه شرکت نماید به هر قدمی که برمی دارد ثواب یک سال روزه و نماز را دارد.»^(۳)

در نماز جمعه با آن جایگاه ویژه ای که دارد علما و خطبای شیعه افزون بر این که در آغازین خطبه بعد از حمد و ثنای الهی بر پیامبر

ص: ۲۳

۱- بحارالانوار ج ۸۶، ص ۱۹۷

۲- مستدرک الوسائل ج ۶، ص ۳۸ و بحارالانوار ج ۸۶، ص ۲۱۲

۳- بحارالانوار ج ۸۶، ص ۲۱۳ و مستدرک الوسائل ج ۶، ص ۳۹

و اهل بیتش (صلی الله علیه و آله و سلم) درود و صلوات می فرستند، به مناسبت هایی از

عزاداری آن بزرگواران بویژه امام حسین (علیه السلام) یاد می کنند تا جامعه را از این فیض بزرگ نیز بهره مند سازند.

عزاداری و مناقب خوانی

در برخی از کشورها مثل افغانستان جلسات بسیار جالب مذهبی - ادبی، تحت عنوان «مناقب خوانی» در طول تاریخ وجود داشته است، به ویژه در کابل، مزار شریف، هرات، قندهار و... روضه خوانی، سینه زنی و عزاداری امام حسین (علیه السلام) به عنوان یک فرهنگ روشن، محور آن برنامه ها بوده است؛ شاعران و مناقب خوانان با عشق ویژه آن رسالت را انجام می دادند، که بسیار قابل قدر است. اخیراً با هجرت آنان به کشورهای دیگر برنامه ی مناقب خوانی در آن سرزمین ها نیز رونق یافته است.

عزاداری با حمله خوانی (حمله حیدری)

در برخی مناطق مثل هزاره جات (مناطق مرکزی افغانستان) کتاب شعر «حمله حیدری» که درباره ی تاریخ جنگ های صدر اسلام و شجاعت ها و فداکاری های امیرمؤمنان (علیه السلام) و... سروده شده است به روش خاصی در مجالس خوانده می شود و اکثراً با سوگواری و عزاداری سرور شهیدان امام حسین و خاندان عصمت و طهارت (علیهم السلام) همراه است؛ زیرا عزاداری سیدالشهدا (علیه السلام) محوری بزرگ و نورافکن حق نمایی در مجالس مؤمنان و شیعیان است.

عزاداران عاشق

برای امام حسین (علیه السلام) نه تنها شیعیان که سائر مسلمانان و حتی برخی از پیروان ادیان دیگر نیز عزاداری می کنند، اما شیعیان،

شیفته و عاشق حسین (علیه السلام)، عاشق عزاداری و زیارت خاندان رسالت هستند. فداکاری ها، پیاده روی ها و مصارف سنگین در این راستا و... شاهد ایمان و اخلاص آن ها است.

من خود شاهد بودم که مؤمنین در مناطق مرکزی هزاره جات، زن و مرد با پای پیاده در برف و یخبندان دو یا سه ساعته راه را می رفتند تا به عزاداری سیدالشهدا (علیه السلام) شرکت کنند، به آنان باید گفت عاشق و فداکار. [برای آن ها برنامه ریزی و فرهنگ سازی باید کرد تا اخلاص ها و قداست ها نهادینه شوند.]

عزاداری در آینه ی فیلم و سریال

با توجه به شرایط موجود و پیشرفت تکنیک و صنعت و گسترش کاربردی فضا های مجازی سالم و... مناسب و شایسته است که با تقویت عزاداری های موجود و سنتی، نوآوری های مؤثری برای عزاداری ها در قالب فیلم و سریال نیز ارائه شود. البته افراد متعهد، متدین، ورزیده و متخصص، باید وارد این صحنه شوند و راز و رمزهای این فرهنگ بزرگ و عظمت پیامبر و اهل بیت (علیهم السلام) را در نظر داشته آثار آموزنده و پرمحتوا ارائه دهند.

عزاداری و نمایش نامه

گاهی می شود عزاداری را با هنر نمایش نامه (درام) ارائه داد چنان چه

در ایران و برخی مناطق دیگر از سابقه ی طولانی بر خوردار بوده است. با توجه به این که نمایش یک زبان مشترک است و نیازی به ترجمان ندارد و نیز برای کودکان و نوجوانان اثر شگفت انگیزی دارد؛ شایسته است که روی آن برنامه ریزی و سرمایه گذاری مناسب صورت بگیرد.

کارگردانان باید متعهد، ولایتمدار و اهل فن و کارشناس خوب باشند، تا با عنایت به ضوابط و معیارهای اسلامی آثار قوی و پر محتوا ارائه دهند و از هر گونه خرافات، کج اندیشی، التقاط گرایی، اهانت به مقدسات و... جلوگیری شود.

عزاداری و هنر

شعر، داستان، خطاطی، نقاشی، طراحی، معرق کاری، تابلونویسی، و... بخشی از هنرهایی است که می توان از آن ها برای نمایش و پیاده کردن فرهنگ عزاداری به سطح وسیع و آموزنده استفاده کرد. اما باید توجه داشت که از هنرهای ضد اسلامی و غیر اسلامی و نامشروع نباید استفاده کرد، مثل تقلید از نمادهای زننده و شبهه ناک و به تصویر کشیدن صحنه های اهانت آمیز و عکس برداری خیالی و تصویر سازی از چهره های خاندان رسالت (علیهم السلام) و... که واقعا زیان آور است.

عزاداری و شعارهای ویژه

هر برنامه ی مهم و ارزشی دارای پیام هایی است که گاهی با شعارهایی منعکس می شوند، لذا هر شعاری متناسب با اهداف و ایده های اصولی آن باید انتخاب شود. در عزاداری خاندان رسالت (علیهم السلام)

باید از شعارهای

ص: ۲۶

اسلامی استفاده شود که زبان گویای آرمان و اهداف پیشوایان دین و نیاز و ضرورت امت است.

شعارهایی عمومی مانند «الله اکبر»، «لا اله الا الله»، «یا رسول الله!»، «یا محمد!»، «یا علی!»، «یا زهراء!»، «یا حسن!»، «یا حسین!»، «یا صاحب الزمان!» و... ایمان، اخلاص و پیوند ناگسستنی انسان را با خدا و رهبران دینی به نمایش می گذارند.

اما شعار مهم «لَبَّيْكَ يَا حُسَيْن!» و... افزون بر این که اعلام بالاترین آمادگی و فداکاری در پیشگاه آن حضرت و پیاده کردن اهداف والایی اوست حکایت از این دارد که امام حُسَین (علیه السَّلام) در حساس ترین شرائط با صدایی بلند اعلام کرد و فرمود: «... هَيْلٌ مِنْ نَاصِرٍ يُنْصِرُنِي ... هَيْلٌ مِنْ ذَابٍّ يَذُبُّ عَنِ حَرَمِ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) ...» (۱) یعنی: «... آیا یاورى هست که مرا یاری کند؟... آیا دفاع کننده ای است که از حرم پیامبر خدا (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) دفاع کند؟ ...»

شعاردهندگان اعلام می دارند و می گویند: یا حسین! اگر در آن زمان نبودیم که یاری و جان فشانی می کردیم اینک در ادامه دادن راهت و رسیدن به اهداف بلندت آماده ایم «لَبَّيْكَ يَا حُسَيْن!» ...» .

عزاداری و نمادهای ویژه

عزاداران امام حسین (علیه السَّلام) در اکثر کشورهای اسلامی برای رونق بخشیدن سوگواری، گاهی از نمادهای مخصوصی استفاده می کنند، مثل عَلَم و پَرچَم که به عنوان نمادی از پرچم و عَلَم فرمانده کربلا حضرت ابی الفضل العباس (علیه السَّلام) می باشد.

ص: ۲۷

برخی عزاداران در هفتم محرم و برخی در نهم محرم عَلم را با نوحه خوانی و سینه زنی به حسینیه ها و مراکز عزاداری می آورند و گوسفندهای نذری را جلو عَلم ذبح می کنند تا بعدا عزاداران را اطعام کنند که اظهار اخلاص و برنامه پسندیده است. [البته در علم های عزاداری مناسب نیست که مجسمه های فرشتگان و پرندگان و حیوانات باشند].

عزاداری و نمادی از گهواره

در برخی مناطق ایران، افغانستان و... عزاداران در عاشورا گهواره خالی و خونینی را با نوحه خوانی و سینه زنی وارد مجلس می کنند به عنوان گهواره علی اصغر حسین (علیه السلام) که حرمه ملعون او را با لب تشنه به شهادت رساند. این برنامه نمایش اثر گذار و عبرت آفرین است. زیرا شهادت علی اصغر بزرگ ترین سند از پستی و شقاوت لشکر یزید بن معاویه و لشکر ابن زیاد در برابر فرزند رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) است.

اخیرا در دهه اول محرم، روزی را به نام حضرت علی اصغر (علیه السلام) نام گذاری کرده اند و کودکان شیرخوار در آغوش مادران شان به یاد یکی از جانسوزترین مصیبت های خاندان پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) در صحنه ظاهر می شوند و جالب ترین و آموزنده ترین نماد سوگواری را به تصویر می کشند، بدون تردید این برنامه خیلی ارزشی و قابل قدر است و باید از آن استقبال کرده آن را گسترش داد.

در برخی کشورها مثل افغانستان، پاکستان، هند و... اسب هایی را به عنوان ذوالجناح پرورش می دهند و روز عاشوری یا یازدهم محرم، با روش مخصوصی او را در بین عزاداران به عنوان یک نماد می آورند،

تا صحنه ی جگرخراش شهادت امام در روز عاشوری را به نمایش بگذارند.

غرض این که هر مردمی با فرهنگ و رسوم خودشان نمادهایی را ارائه می دهند تا بهتر بتوانند مصیبت داری کنند.

قابل توجه این که تمام برنامه ها مطابق شریعت اسلام و فتوای مراجع باید باشد.

عزاداری خانم ها

برخی از مجالس مختصر عزاداری را بانوان، در خانه های شخصی شان دایر می کنند، آن مجالس، دارای ارزش و اهمیّت ویژه ای می باشند که خوب است تقویت شوند اما بسیار به جا و شایسته است که جلسات عمومی و باشکوه زنانه نیز برای برنامه های دینی و عزاداری ها دایر شوند.

اهمّیّت عزاداری زنان و نتایج پر بار آن در روایات ذکر شده است به ویژه در عزاداری همه ساله محرم حسینی.

عن رسول الله (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) فِي حَدِيثٍ، قَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ): «يَا فَاطِمَةُ! إِنَّ نِسَاءَ أُمَّتِي يَبْكُونَ عَلَي نِسَاءِ أَهْلِ بَيْتِي... فِي كُلِّ سَنَةٍ فَإِذَا كَانَ الْقِيَامَةُ تَشْفَعِينَ أَنْتِ لِلنِّسَاءِ وَ أَنَا أَشْفَعُ لِلرِّجَالِ...» (۱)

پیامبر اکرم (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ): «ای فاطمه! همانا زن های امت من برای زنان اهل بیت من عزاداری و گریه می کنند و مردهای شان برای مردان اهل بیت من سال به سال عزاداری را تازه می کنند. (ای زهرا!) در روز قیامت شما از زنان آنان و من از مردهای شان شفاعت خواهیم کرد، و هر کسی از آنان که بر مصائب حسین من گریه کنند، از دست آنان گرفته به بهشت وارد می کنیم.»

ص: ۲۹

عزاداری در مراکز ویژه

در جامعه اسلامی توسط عاشقان و پیروان مکتب اهل بیت (علیهم السّلام) ساختن حرم ها، زیارتگاه ها و مراکز عزاداری (حسینیه، بیت الاحزان، کانون فرهنگی و...) از رونق خاصی برخوردار بوده اند که سوگواری ها از برنامه های اجتناب ناپذیر آن مراکز به حساب می آیند در این باره روایات فراوانی وجود دارد. (۱)

در برخی کشورها عزاداری ها و مراسم در مساجد، حسینیه ها، مدارس و منازل شخصی برگزار می شوند، اما در برخی مناطق، حسینیه های زیادی توسط مؤمنین ساخته شده اند که قابل تقدیرند اما متأسفانه در ساختن مساجد کوتاهی صورت گرفته است که مناسب نیست و باید جبران شود.

ساختن مساجد یک سنّت الهی است و در اولویت قرار دارد و باید توجه داشت که مساجد از قداست، ویژه ای برخوردارند و با حفظ آن قداست ها و رعایت مقررات شرعی می شود عزاداری ها را در مساجد دایر کرد. (۲)

عزاداری در سیره حضرت زهرا (علیها السلام)

سیره و روش پیشوایان معصوم برای مسلمانان حجت قاطع شرعی است (قول، فعل و تقریر معصوم، حجت است) تمام آن چه که ذکر شد در سیره ی معصومین (علیهم السّلام) وجود دارد که نمونه ی کامل آن، عزاداری

ص: ۳۰

۱- به کتاب خورشیدهای ولایت. ص ۵۲ به قلم نویسنده مراجعه شود.

۲- به کتاب گلوآزه های معارف چاپ ششم به قلم مؤلف مراجعه شود

یگانه یادگار پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) حضرت فاطمه ی زهرا (علیها السلام) است. آن حضرت بعد از شهادت پدر بزرگوارش چهار محل را برای سوگواری و مصیبت داری انتخاب کرده بود:

۱. خانه شخصی خودش.

۲. کنار مرقد مطهر رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم).

۳. کنار حرم سیدشهداء حضرت حمزه (علیه السلام) در اُحد.

۴. «بیت الاحزان»:

در بقیع یک درختی بود که دخت پیامبر اکرم زهرا ی مرضیه (علیها السلام) زیر سایه ی آن درخت عزاداری می کرد، وقتی که ظالمان شبانه آن درخت را قطع کردند حضرت در آفتاب به سوگواری ادامه می داد آنگاه امیرالمؤمنین (علیه السلام) به این منظور سایه بان یا خیمه ای بر پا کرد سپس اتاقی کوچک در آنجا به نام بیت الاحزان ساخت که حضرت زهرا (علیها السلام) در آن جا به عبادت و عزاداری می پرداخت. آن مکان مقدس در تاریخ به نام های «مسجد فاطمه»، «قبه الحزن» و «بیت الاحزان» ثبت شده است. (۱) بیت الاحزان را ائمه (علیهم السلام) همواره بازسازی می کردند.

این مطلب را اکثر مورّخین فریقین بیان کرده اند و ابو محمد غزالی نماز خواندن در بیت الاحزان (مسجد فاطمه) را مستحب دانسته است. (۲) البته عزاداری برای حضرت زهرا (علیها السلام) در ایام فاطمیه و... یکی از مصادیق مهم سوگواری در فرهنگ اهل بیت (علیهم السلام) است که باید پر رنگ و گسترده دایر شود.

ص: ۳۱

۱- زمزم نور (دائرة المعارف مکه و مدینه) به قلم مؤلف ص ۲۸۷ به نقل از آثار اسلامی مکه و مدینه ص ۳۴۹

۲- احیاء علوم الدین ج ۱ ص ۲۶۰

عزاداری و مناسبت ها

از بزرگترین روزهای عزاداری و سوگواری روز ۲۸ ماه صفر است که سالروز شهادت پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله وسلم) و امام حسن مجتبی (علیه السلام) می باشد. و روز ۲۱ ماه مبارک رمضان روز شهادت امیرمؤمنان (علیه السلام) و همچنان روزهای شهادت صدیقه کبری حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام) و ایام محرم و عاشورا که سالروز شهادت سیدالشهدا (علیه السلام) و یارانش است و نیز ایام شهادت هر یک از ائمه و افراد مهم اهل بیت (علیهم السلام) می باشد.

شایسته است که در آن روزها مراسم عزاداری دایر شود زیرا آن مجالس یکی از راه های زنده نگه داشتن اهداف و آرمان پیشوایان دین ماست.

در برخی کشورها مثل ایران اسلامی، عراق و... برنامه های تبلیغی در ماه رمضان وجود دارد که عزاداری خاندان عصمت و طهارت به ویژه امیرمؤمنان (علیه السلام)، پرچم برافراشته آن مراسم است.

در برخی کشورها مثل افغانستان، پاکستان و... مجالس جمعه خوانی در تمام شهرها و روستاهای شیعه نشین مرسوم است. و به نام عزاداری امام حسین (علیه السلام) و انجام فریضه ی امر به معروف و نهی از منکر، جلساتی با حضور خانم ها و آقایان دایر می شود و به تناسب مجلس علما و خطبا سخنرانی و روضه خوانی می کنند و گاهی نذر و اطعام هم صورت می گیرد.

عزاداری با هدف امر به معروف و نهی از منکر

یکی از بزرگترین اهداف قیام امام حسین (علیه السلام) زنده کردن امر به معروف و نهی از منکر است که از فروع دین و از واجبات مهم اسلام می باشد و نباید

به بهانه‌ی مداحی، قرآن خوانی، سینه زنی، روضه خوانی و... این فریضه‌ی دینی را ترک کنند که سخت خطرناک و گاهی باعث نزول عذاب الهی خواهد شد.

سخنرانی امر ارزنده‌ی است که درباره‌ی عقائد، احکام، اخلاق اسلامی، معرفی پیشوایان دین، بیان سیره و سنت پیامبر و اهل بیت (علیهم السّلام)، فلسفه‌ی صلح امام حسن و قیام امام حسین (علیهما السّلام) و... صورت می‌گیرد، و مهم‌تر آن که امر به معروف و نهی ازمنکر که واجب مهم الهی است در شعاع آن مراسم انجام می‌شود.

عزاداری و زنده کردن امر اهل بیت (علیهم السّلام)

تمام برنامه‌های عزاداری، روضه خوانی، سینه زنی، زیارتی، راهپیمایی و... باید آگاهانه، هدف مندانه و با معرفت انجام شود و بر مبنای اسلام، قرآن، سنت پیامبر و زنده کردن فرهنگ اهل بیت (علیهم السّلام) و احیای امر امامت باشد؛ چنانچه قرآن و روایات، ما را به آن اهداف بلند راهنمایی فرموده‌اند.

عن الصادق (علیه السّلام): «تَزَاوَرُوا وَ تَلَّاقُوا وَ تَذَاكَّرُوا وَ أَحْيُوا أَمْرَنَا» (۱)

امام صادق (علیه السّلام): «به زیارت و دیدار یکدیگر بروید، با هم به سخن گفتن و مذاکره بنشینید و امر (حکومت و رهبری، سیره و روش) ما را زنده کنید.

در روایتی دیگر از آن حضرت (علیه السّلام) آمده است که می‌فرماید: «... فَرَحِمَ اللَّهُ مَنْ أَحْيَا أَمْرَنَا» (۲)

امام صادق (علیه السّلام): «... پس امر ما را زنده بدارید؛ خدا رحمت کند کسی

ص: ۳۳

۱- بحار الانوار ج ۷۱ ص ۳۵۲

۲- وسائل الشیعه ج ۱۰ ص ۳۹۲

را که امر و راه ما (امامت و ولایت) را احیا کند.»

عزاداری و حفظ قداست ها

کلیه برنامه های دینی و عزاداری، دارای ارزش و قداست ویژه هستند و باید قداست و معنویت آن ها حفظ شود. از روحانیون، مدّاحان و دست اندرکاران انتظار می رود که با تمام توان، ارزش ها، حرمت ها و قداست ها را حفظ کنند و مردم را از خرج کردن مال حرام در این امر مقدّس و نیز از ریا، دروغ پردازی، تهمت، اهانت، بدعت، نفاق انگیزی، استفاده از موسیقی و اشیاء زینتی، لهو و لعب و از برنامه های زننده و از خرافات و... جلوگیری فرمایند.

عزاداری و حفظ وحدت مسلمانان

نبی گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) و قرآن عظیم الشان،

واهل بیت (علیهم السّلام) محور وحدت مسلمین جهان است، باید مجالس ما وحدت آفرین باشد زیرا امیرالمؤمنین (علیه السّلام) را همه مسلمانان عالم قبول دارند (شیعیان، آن حضرت را به عنوان خلیفه بلافصل پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) و امام اوّل معتقد هستند و برادران اهل سنت ایشان را خلیفه ی چهارم می دانند) و نیز همه ی مسلمانان جهان اعم از شیعه و سنی به امامت امام حسن (علیه السّلام) و امام حسین (علیه السّلام) و جایگاه والا و ویژه ی آنان عقیده دارند؛ چنانچه در کتاب بحارالانوار آمده است: «اجتمع اهل القبله علی أنّ النّبی (صلی الله علیه و آله و سلم) قال: «الحسنُ و الحسینُ اِمَامَانِ قَامَا أَوْ قَعَدَا.» وَ اجْتَمَعُوا اِیضًا أَنَّهُ (صلی الله علیه و آله و سلم) قال: «الحسنُ و الحسینُ سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ.»

ص: ۳۴

وَ اَيْضًا اِنَّهُ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ) قَالَ: «اِبْنَايَ هَذَا نِ سَيِّدَا شَبَابِ اَهْلِ الْجَنَّةِ وَ اَبُوهُمَا خَيْرٌ مِنْهُمَا» (١) «(٢)»

و تمام اهل قبله اجماع دارند بر این که پیامبر اکرم (صلى الله عليه و آله و سلم) فرمود: «امام حسن و امام حسين (عليه السلام) دو امام برحق اند چه قیام و جنگ کنند یا صلح.» و نیز مسلمانان اجماع دارند که پیامبر اکرم (صلى الله عليه و آله و سلم) فرمودند: «امام حسن و امام حسين دو، سيّد (سرور و آقايان) جوانان اهل بهشت هستند.» و نیز آن حضرت (صلى الله عليه و آله و سلم) فرمود: «این دو فرزند من (امام حسن و امام حسين) دو سيد جوانان اهل بهشت هستند و پدرشان بهتر از آن دو می باشد.» (٣)

پس روشن شد که آنان محور وحدت امت اسلام هستند و باید در مجالس، عزاداری ها و... به وحدت توجه شود و همه ی برنامه های ما به اساس وحدت و اخوت اسلامی دایر شود و هیچ گونه مسائل تفرقه انگیز و نفاق آور بین شیعه و سنی مطرح نشود تا وحدت مسلمین در پرتو اسلام، قرآن و خاندان وحی حفظ گردد. تکیه کردن بر تعصبات مذهبی، مسائل نژادی، منطقه ای و... زیان آور است و باید جلوگیری شود و این عزاداری ها باید مایه اتحاد، اتفاق و هم سویی در جامعه ی اسلامی باشد.

اهل سنت و عزاداری امام حسین (عليه السلام)

مفسرین، محدّثین و مورّخین برادران اهل سنت درباره ی عظمت

ص: ۳۵

۱- بحار الأنوار ج ۴۳ ص ۳۸۵

- ۲- روایت مذکور در کتاب های مهم اهل سنت نقل شده است که به برخی اشاره می شود: سنن ابن ماجه، جامع ترمذی، فضائل و مسند احمد بن حنبل، تاریخ خطیب، مسند موصلی، فضائل سمعانی، حلیه الأولیاء ابو نعیم و...
۳- در سلسله روایان این حدیث افراد زیادی آمده اند همانند ابن مسعود، جابر بن عبدالله انصاری، عمر بن الخطاب، عبدالله بن عمر، ابوهریره، حذیفه، خدری و...

اهل بیت نبی گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله وسلم) به ویژه امام حسین (علیه السلام) کتاب ها نوشته اند و فضائل آن ها را بیان کرده اند و درباره عزاداری اهل بیت مخصوصاً سیدالشهدا (علیهم السلام) در صدها کتاب معتبر مطالب مهمی ارائه داده اند؛ مثل تاریخ طبری، تاریخ ابن اثیر، تاریخ بیهقی و... در سنن بیهقی آمده است: «آن گاه که حسین بن علی (علیهما السلام) شهید شد، خورشید تاریک و گرفته شد و...» (۱) [این مطلب دلیل اثبات ولایت تکوینی امام حسین (علیه السلام) است و...] البتّه مطالب فراوان است اما این مختصر گنجایش آن را ندارد.

در برخی کشورها اهل سنت در عزاداری ها و جشن های مناسبتی شرکت کرده و نذر و اطعام می کنند. در مصر در زیارتگاه رأس الحسین (علیه السلام) در قصر زمرد، اهل سنت جلسات باشکوهی به مناسبت ولادت امام حسین (علیه السلام) از اوّل تا ۱۵ ماه شعبان همه ساله به عنوان جشن میلاد برگزار می نمایند. (۲)

یعنی توجّه فوق العاده به آن حضرت دارند. در ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی، برادران اهل سنت در عزاداری ها و مراسم حسینی شرکت می کنند. در افغانستان علما، رئیس جمهور، اعضای مجلس، وزرای دولت و... از اهل سنت در عزاداری امام حسین (علیه السلام) شرکت می کنند و حتّی جلسات مستقل در روز عاشورا دایر می نمایند و اکثر خانواده ها نذر و خیرات می دهند؛ آری حسین بن علی (علیهما السلام) امام مسلمانان جهان و الگوی بشریت است. اگر آن حضرت قیام نمی کرد، اسلام از بین می رفت؛ لذا مسلمانان عالم به تمام معنا مدیون امام حسین (علیه السلام) می باشند.

ص: ۳۶

۱- سنن البیهقی، ج ۳، ص ۳۳۷.

۲- مراقد اهل البیت بالقاهره ص ۴۵ و ۲۷، خوشه های خورشید... ص ۱۷۹.

سخنران و مدّاح؛ سرباز امام حسین و امام زمان (علیهما السّلام)

عالم، سخنران، مدّاح و... اگر متدین باشند و به وظیفه‌ی خود عمل کنند، از ریاکاری از خواندن روضه‌های بی اساس بپرهیزند، اهل مطالعه و تحقیق باشند و برای رضای خدا تبلیغ و مدّاحی نمایند، سرباز امام حسین و سرباز امام زمان (علیهما السّلام) خواهند بود. اما اگر متعهد و وظیفه‌شناس نباشند، خطرناک است.

عزاداری و رسالت علما، سخنرانان، مدّاحان و...

عزاداری و سوگواری در عزای پیامبر اسلام، حضرت زهرا، امام حسین و سائر اهل بیت (علیهم السّلام) با رعایت مقوّمات شرعی و دینی و مطابق فتوای مراجع عظام تقلید از مصادیق برجسته شعائر الهی و یک رسالت بزرگ و مسئولیت مهم و موجب ترویج فرهنگ دینی و مذهبی است. و سزایند است که گسترش داده شود؛ کسانی که این رسالت مهم را به دوش دارند، باید متعهد، متدین، آگاه و مجهز به علم و دانش و اهل مطالعه باشند و نشود که نعوذ بالله باعث توهین اسلام و تحقیر خاندان رسالت گردند و یا برای گرفتن اشک به پناه دروغ و تهمت بروند.

عزاداری با زبان حال یا زبان مقال؟!؛

باید توجه داشت که اشعار زبان حال است نه زبان مقال و می شود زبان حال را با رعایت احتیاط در قالب اشعار ارائه کرد اما نباید از شعر و زبان حال، نثر و زبان مقال ساخت که بدون تردید دروغ و خطرناک خواهد بود.

چه فاجعه بزرگی است که محراب و مسجد و منبر پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلّم)،

میدان مسابقه دروغ پردازی گردد و نباید نعوذ بالله از زبان مبلّغ و مدّاح، روضه های بی سند، بی مدرک، دروغ و غلو آفرین یا توهین زا و تحقیر آمیز شنیده شود!!!.

عزاداری نه دروغ پردازی

دروغ گفتن سخت خطرناک و فاجعه آفرین است و خداوند سبحان در قرآن عظیم الشان دروغ را از نشانه های مهم منافقین معرفی کرده است.

«... وَ اللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ» (۱)

«خداوند شهادت می دهد که حتماً منافقین دروغ گویند»

از دیدگاه مکتب اسلام هر دروغی حرام و گناه کبیره است اما خطرناک ترین دروغ، دروغ بستن به خدا، پیامبر اسلام یا سایر پیامبران، حضرت زهرا و ائمه ی معصومین (علیهم السّلام) است که حتی باطل کننده ی روزه می باشد؛ چنانچه مراجع تقلید فرموده اند:

مسئله ۱۵۹۶. اگر روزه دار به گفتن یا به نوشتن و یا به اشاره و مانند این ها به خدا و پیامبر و جانشینان آن حضرت عمداً نسبتی دروغ بدهد اگر چه فوراً بگوید دروغ گفتم یا توبه کند، روزه ی او باطل است و احتیاط واجب آن است که حضرت زهرا (علیها السّلام) و سایر پیامبران و جانشینان آنان هم در این حکم فرقی ندارند. (۲)

بنابراین هر آنچه روایت می شود باید دارای منبع و اساس باشد و گرنه دروغ و حرام خواهد بود.

ص: ۳۸

۱- سوره منافقین آیه ۱

۲- توضیح المسائل مراجع ج ۱ ص ۹۰۰ م ۱۵۹۶

آسیب خواندن روزه های دروغ و بی اساس

خواندن روزه های بی مدرک، بی اساس و دروغ، حرام و گناه بزرگی است و موجب عذاب و عقاب و مجازات خواهد بود. از امیرمؤمنان (علیه السلام) روایت شده که فرمودند: «اگر از آسمان بیفتم دوست تر دارم از آن که بر رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) دروغ ببندم.»^(۱)

در برخی کتب روایت شده است که شخص ناشناسی خدمت حضرت آیه الله محمدعلی بهبهانی فرزند آیت الله العظمی وحید بهبهانی (قدس سرهما) آمد و گفت: در خواب دیدم که گوشت بدن امام حسین (علیه السلام) را با دندان و نیش خود می کشم!

مرحوم آیه الله محمدعلی بهبهانی سربه زیر انداخت، آن گاه سر برداشت و فرمود: «شاید روزه خوان هستی؟!» آن شخص گفت: بله، روزه خوان هستم. آقا فرمود: «روضه خوانی را ترک کن یا به همان مطالبی که در کتب معتبره است اکتفا کن؛ زیرا این خواب نتیجه ی دروغ بستن به آن حضرت است.»^(۲)

عزاداری نوین

تا کنون عزاداری های عادی، معمولی، نوحه سرایی های سنتی و... در بین مسلمانان با روش های گوناگونی وجود داشته است که خوب است توسعه پیدا کند و در منابر، مساجد، مدارس و حتی در منازل شخصی

ص: ۳۹

۱- کبریت احمر، ص ۴۶،

۲- وقایع الایام ص ۳۷ و ترجمه ی دارالاسلام نورج ۲ ص ۲۳۱

به طور عمومی و خصوصی، بانوان و آقایان عزای خاندان رسول خدا: را هرچه باشکوه تر رونق داده اقامه کنند. و افزون بر آن به روش های نوین هم باید عزاداری ها رواج پیدا کنند مثل سمینارها، کنفرانس ها، راهپیمایی ها، مناظره ها و میزگردها که از دانشمندان دنیا دعوت به عمل بیاید تا درباره شخصیت پیامبر اکرم و ائمه ی طاهرين (عليهم السّلام) به ویژه امام حسين (عليه السّلام) مقاله ها بنویسند، سخنرانی ها ایراد کنند، به تحقیق و تدقیق پردازند.

عزاداری های سیاسی و رسانه ای

شایسته و بجاست که در کشورهای اسلامی در ایام شهادت پیامبر اکرم و فرزندش امام حسین (عليه السّلام) رسماً تعطیل عمومی اعلام شود و تلویزیون ها، رادیوها، روزنامه ها و... مراسم عزاداری را هرچه قوی تر و پررنگ تر منتشر کنند و رئیس جمهور، وزرا و قوای سه گانه و نیز سایر مسئولان کشورهای اسلامی به عنوان یک وظیفه ی مقدّس به عزاداری پردازند. از دیدگاه سیاسی مناسب است که دولت های اسلامی با اعلام عزای عمومی، همه ساله مراسم با شکوهی برپا کنند و در روز شهادت پیامبر عظیم الشان اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) و امام حسین (عليه السّلام)، وسایل عمومی، بطور رایگان خدمات ارائه دهند.

عزاداری و بودجه ی آن

از دیدگاه اسلام و فرهنگ اهل بیت (عليهم السّلام) هزینه کردن برای عزاداری و نوحه سرایی از برنامه های مشروع و معقول است و پیشوایان ما برای شاعران و نوحه سرایان و مرثیه خوانان، تحفه و جایزه می دادند و در این باره

عَنْ الْإِمَامِ الصِّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «قَالَ لِي أَبِي: يَا جَعْفَرُ! أَوْقِفْ لِي مِنْ مَالِي كَذَا وَكَذَا النَّوَادِبَ تَنْدُبُنِي عَشْرَ سِنِينَ بِمَنَى أَيَّامٍ مِنْي.» (۱)

امام صادق (علیه السلام): «پدرم (امام باقر (علیه السلام)) برایم فرمود: ای جعفر! از مال خودم فلان مقدار وقف نوحه خوانان کن که به مدت ده سال در «منا» در ایام حج، بر من نوحه خوانی و سوگواری کنند.»

عزاداری و موبک های خدماتی

تأسیس موبک ها و انفاق ویژه برای زائران و عزاداران پیامبر و اهل بیت (علیهم السلام) یک سنت حسنه و امر شایسته است.

مؤمنین مخلص و شیعیان شیفته ی اهل بیت رسالت (علیهم السلام) با ایجاد موبک ها، هیئت ها و ایستگاه های خدماتی و پزشکی و حتی در اختیار قرار دادن منازل شخصی، وسایل نقلیه رایگان و فراهم کردن امکانات و پذیرایی و ارائه خدمات بهداشتی و پزشکی یا وسایل رفاهی و تأمین امنیت در ایام سوگواری اهل بیت (علیهم السلام) به ویژه در زیارت اربعین حسینی (علیه السلام) ایمان، اخلاص، سخاوت و شهادت شان را به تصویر کشیده افتخار آفریدند و به اجر و پاداش بزرگ دست یازیدند.

در فضل و پاداش این ایثار و سخاوت مندی، آیات و روایات فراوانی وجود دارد.

از امام محمد باقر (علیه السلام) روایت شده است که پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم) فرموده است: «کسی که سه نفر از مسلمانان را طعام دهد خداوند او را از سه بهشت

ص: ۴۱

طعام می دهد: فردوس، جنت عدن و طوبی که درختی است در بهشت» (۱)

از نبی خاتم (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت شده است: «کسی که برادر مسلمان خود را یک شربت آب بدهد خداوند او را از شراب بهشتی عطا فرماید» (۲)

عزاداری و موبک های درمانی

عده ای از پزشکان متدین و وظیفه شناس، یا مردمان خیر که به طور فردی یا با ایجاد درمانگاه هایی برای مداوا و درمان زائران و عزاداران به طور رایگان اقدام می کنند، رسالت و مسؤلیت مهمی را ایفا می کنند که حکایت از معرفت و ایمان شان دارد، و حتی در برخی موارد باعث حیات مؤمنان می شوند که به فرموده ی قرآن کریم زنده کردن یک نفر مثل زنده کردن تمام بشریت است.

چه منطبق رسایی دارد قرآن عظیم الشان: «... مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا» (۳)

«کسی که انسانی را بدون حق قصاص یا بدون آن که در زمین فساد ایجاد کرده باشد، بکشد مثل آن است که تمام انسان های جهان را کشته باشد، و کسی که یک نفر را زنده کند [از مرگ نجات دهد]

مثل آن است که تمام انسان ها را زنده کرده باشد»

[تروریست ها و آدم کشان باید به این آیه توجه کنند و پزشکان جایگاه زیبای شان را در نظر بگیرند.]

ص: ۴۲

۱- کبریت احمر، ص ۸۳

۲- کبریت احمر، ص ۸۳

۳- المائدة، آیه ۳۲

عزاداری و نذر (اطعام)

نذر یک امر شایسته و خدایسندانه است و اگر کسی نذر را به عهده بگیرد، واجب می شود و باید انجام دهد و تخلف از آن گناه و موجب کفاره می گردد. (۱)

بحمد الله مؤمنین و شیعیان و برخی برادران اهل سنت در روز عزای پیامبر خاتم (صلی الله علیه و آله و سلم) و ائمه ی طاهرین (علیهم السّلام) به ویژه ایام سوگواری حضرت امام حسین (علیه السّلام) به طور گسترده نذر، خیرات و اطعام می کنند.

انتظار این است که حاکمان و مسئولان کشورهای اسلامی در این مناسبت ها در سطح وسیع نذر بدهند و جامعه را اطعام کنند و با این سنت حسنه به فقرا و نیازمندان رسیدگی نمایند، و نیز شایسته است که در برنامه های اطعام مؤمنین در مساجد و حسینیه ها، کمک های قابل توجهی از دارایی های شخصی و از بیت المال مسلمین به طور مشروع داشته باشند.

عزاداری با بودجه ی حرام

قبلاً گفته شد که عزاداری دارای قداست و در واقع معامله با خدای سبحان و اهل بیت رسالت (علیهم السّلام) است و باید مصارف آن حلال باشد؛ بنابراین برگزاری مجالس دینی و مراسم عزاداری با پول که وجوهات آن را نپرداخته اند یا با پول ربا و نزول، پول قمار، پول رشوه، پول دزدی و... حرام، خلاف شرع، گناه و موجب بدبختی و تیره روزی است.

ص: ۴۳

عزاداری و راهپیمایی (تظاهرات)

عزاداری امام حسین (علیه السلام) با روش راهپیمایی و تظاهرات منظم با پلاکارت هایی پرمحتوا به زبان مردم همان کشور بویژه در کشورهای غیراسلامی زنده کردن این فرهنگ است، و باید توجه داشت که این گونه سوگواری با بیان فلسفه عاشورا و انگیزه و اهداف والای قیام امام حسین (علیه السلام) با سینه زنی آرام و بیان حقایق تاریخی و معقول، برای معرفی شخصیت، موقعیت و بیان مصائب و رنج های خاندان رسالت (صلی الله علیه و آله و سلم) یکی از برترین عزاداری هاست، به خصوص این که در معرض دید خبرنگاران و رسانه های جهان باشد؛ زیرا پیامبر اسلام و اهل بیت آن حضرت (علیهم السلام) را به عنوان برترین الگو معرفی کرده و حقایق، فداکاری و مظلومیت آنان را اثبات می کند و نیز شکوه اسلام و عظمت مسلمانان را به نمایش گذاشته، تثبیت می نماید.

و چه آموزنده است که گاهی بزرگ ترین مراجع عالی قدر، مجتهدین، علما و دانشمندان شخصاً در روزهای مهم عزاداری پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) و اهل بیت (علیهم السلام) به خصوص ایام محرم در راهپیمایی و سوگواری شرکت می کنند (چه با سینه زنی، روضه خوانی و... یا بدون آن) که بسیار مؤثر، بیدارکننده و انسان ساز می باشد؛ آری فتوای مراجع تقلید، مهم ترین مستمسک و سند شرعی است.

عزاداری و عمل خطرناک ریا

عزاداری با ارزش و قداستی که دارد باید به تمام معنا پاک، قُربه إلی الله

و بی آرایش و دور از ریا اقامه شود زیرا یکی از خطرناک ترین آسیب های عزاداری و سایر کارهای شایسته، ریا است که نه تنها ارزش عمل را بلکه اصل عمل انسان را باطل می کند و نه تنها اجر و ثواب ندارد که به عنوان شرک خفی و گناه بزرگ در نامه ی عمل انسان ثبت می گردد و باعث روسیاهی در پیشگاه خداوند می شود.

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ): «إِنَّ اللَّهَ لَا يَقْبَلُ عَمَلًا فِيهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ رِيَاءٍ» (۱)

پیامبر خدا (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ): «خداوند عملی را که به اندازه ی یک ذره ریا در آن باشد قبول نمی کند و نمی پذیرد.»

در فرهنگ اسلام، ریا شرک خفی خوانده شده است.

عَنْ امير المؤمنين عَلِيٍّ (عليه السلام): «اعلموا أنَّ يَسِيرَ الرِّيَاءِ شِرْكٌ» (۲)

امیرمؤمنان امام علی (علیه السلام): «بدانید که اندکی ریا (کوچک ترین ریا) شرک است.»

جزای ریاکار

عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ): «إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى حَرَّمَ الْجَنَّةَ عَلَى كُلِّ مِرَاءٍ» (۳)

پیامبر اکرم (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ): «همانا خداوند بزرگ، بهشت را بر هر ریاکاری حرام کرده است.»

توجه:

در سخنرانی، مدّاحی، سینه زنی، نذر، صدقه، پرداخت وجوهات

ص: ۴۵

۱- تنبيه الخواطر ج ۱، ص ۱۸۷

۲- تحف العقول ص ۱۵۱

۳- الجامع الصغير ج ۱ ص ۲۶۳ ح ۱۷۲۵

و در ساختن مسجد، حسیّته، مدرسه، درمانگاه، در نوشتن کتاب، در وقف کردن و در هر کاری نیک و ارزنده، نباید ریا کرد که ریا عمل را باطل و انسان را بدبخت می سازد.

عزاداری و خرافات

عزاداری مقدّس و سعادت آفرین است و نباید آن را به خرافات آلوده کرد.

«خُرَافَه»: حدیث باطل، سخن بیهوده و یاوه، (۱) سخن و داستان دروغین و خنده آور، قصه یا افسانه های اخلاقی و... (۲)

گفتن سخنان کفرآمیز یا اشعار انحرافی و التقاطی یا غلو در وصف پردازی ها و خیالبافی ها و یا تشبیهات غیر منطقی و یا تقلید صدای های حیوانات، ایجاد آهنگ ها با حنجره یا آلات لهو و لعب و سخنان عاشقانه و مبتذل و اهانت آمیز که عظمت مجالس سوگواری را زیر سوال ببرد... از مصادیق خرافات می باشد که باید جلو گیری شود.

در احادیث و سیره اهل بیت (علیهم السّلام) یا از دیدگاه عقل سلیم، هیچ گونه مجوّز و دلیلی برای توجیه آن ها وجود ندارد، لذا انتظار این است که علما و بزرگان جلو این گونه خرافات را بگیرند.

عزاداری و ترک واجبات

اگر نعوذ بالله عزاداری باعث ترک واجب شود، حرام و سخت خطرناک است مثلاً سینه زنی باعث ترک نماز شود!!!.

ص: ۴۶

۱- فرهنگ فارسی عمید ص ۵۴۸

۲- فرهنگ الرائد ج ۱ ص ۷۳۰

عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ): «بَيْنَ الْإِيمَانِ وَ الْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ» (۱)

پیامبر (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ): «مرز میان ایمان و کفر ترک کردن نماز است».

از امام صادق (علیه السلام) روایت شده است: «کسی که نماز را ترک کند بهره ای از اسلام ندارد.» (۲)

یا به خاطر عزاداری روزه نگیرند یا وجوهات ندهند یا موجب ترک امر به معروف و نهی از منکر، یا موجب فساد شوند حرام است و قداست و ارزش عزاداری را از بین می برند.

عزاداری و نماز اول وقت

نماز از واجبات مهم و محبوب ترین کارها نزد خدای عزوجل و آخرین سفارش پیامبران و ستون دین و باعث نزول رحمت الهی است. (۳)

در تاریخ آمده است که در روز عاشورا در شدت جنگ، ابو ثمامه صائدی عرض کرد یا بن رسول الله وقت نماز است میخواهم یک نماز دیگر نیز به امامت شما به جا آورم حضرت فرمود: «ذَكَرْتَ الصَّلَاةَ جَعَلَكَ اللَّهُ مِنَ الْمُصَلِّينَ الذَّاكِرِينَ...» = نماز را مطرح کردی خداوند تو را از نماز گزاران قرار دهد؛ از دشمن بخواهید موقتاً دست از جنگ بردارد تا ما نماز بخوانیم.»

یاران امام، به خاطر نماز به سپاه عمر سعد پیشنهاد آتش بس موقت کردند اما دشمنان نه تنها پیشنهاد را نپذیرفتند که با اهانت به فرزند پیامبر

ص: ۴۷

۱- میزان الحکمه، ج ۷، ص ۳۱۳۲،

۲- بحار الانوار، ج ۸۲، ص ۲۳۲، ح ۵۷.

۳- به کتاب میزان الحکمه، ج ۷، ص ۳۱۳۲ مراجعه شود.

جنگ را شدت بخشیدند و امام و یارانش را در حال نماز با شدت هرچه تمام تر تیرباران کردند. حضرت امام حسین (علیه السلام) در همان گیرودار جنگ، نماز اول وقت را با یاران خود در زیر باران تیرها اقامه فرمود. (۱)

(این خود درسی است برای پیروان آن حضرت که در سخت ترین شرایط باید توجه به نماز اول وقت داشت.)

آیا جای تأسف و نگرانی نیست که برخی عزاداران به نماز بی توجه و بی اعتنا باشند و آن امانت الهی را سبک بشمارند، که به فرموده ی امام صادق (علیه السلام) از شفاعت این خاندان محروم خواهند بود.

عزاداری و آرزوی شهادت

آرزوی شهادت در پیشگاه فرزند رسول خدا (صلی الله علیه و آله وسلم) امری است پسندیده و دارای اجر و پاداش، چنان چه از امام رضا (علیه السلام) روایت شده است که به ابن شیب فرمود: «اگر میخواهی برای چیزی گریه کنی پس گریه کن برای حسین بن علی بن ابیطالب (علیهم السلام) زیرا آن حضرت را همانند گوسفند سر بریدند، و اگر میخواهی به پاداش شهادی کربلا- برسی هر وقت به یاد حسین افتادی بگو: «يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزاً عَظِيماً» یعنی: ای کاش با ایشان می بودم تا به رستگاری بزرگ می رسیدم.» (۲)

عزاداری و فتوای مراجع

بیان مسایل اعتقادی، دینی و مذهبی، تعظیم شعائر الهی، تجلیل

ص: ۴۸

۱- تاریخ طبری، ج ۷، ص ۳۴۷، تاریخ کامل ابن اثیر، ج ۳، ص ۲۹.

۲- امالی صدوق، مجلس ۲۷، شماره ۵، بحار الانوار، ج ۴۴، ص ۶۱۱.

از پیامبران به ویژه پیامبر اسلام و اهل بیت آن حضرت (علیهم السّلام) و اقامه عزاداری شان و... از عبادات است و باید مطابق فتوای مراجع عظام تقلید باشد. خودسر و خودرأی عمل کردن خطرآفرین و موجب بدبختی خواهد بود.

فتوا دادن

تنها مجت-هد و مرجع تقلید حق دارد که فتوا بدهد. هر عالم، مبلغ، روضه خوان، مدّاح، طلبه و... که اهلیت فتوا دادن را ندارند، نباید در حلال و حرام الهی فتوا بدهند و نظر خود را بر مردم تحمیل کنند که حرام و خلاف شرع است.

بنده در کتاب هایی که نوشته ام از خود فتوی نداده ام چون اهل فتوی نیستم، همواره فتوای مراجع تقلید را نقل کرده ام یا بر داشت از آن را بیان داشته ام.

عزاداری در خانه ها و دفاتر مراجع و...

در طول تاریخ، روش مراجع عالیقدر و برخی شخصیت ها این بوده که در دفاتر و منازل شخصی شان جلسات عزاداری را دایر می کرده اند. در سیر تاریخی عزاداری بر سیدالشهداء (علیه السّلام) به عنوان سیره امامان معصوم (علیهم السّلام) به عنوان الگو ثبت شده است، و افزون بر آن بر پیروان شان دستور اقامه عزا را این گونه صادر کرده اند.

عن الباقر (علیه السّلام): «...ثُمَّ لِيُنْدَبِ الْحُسَيْنَ وَ يَبْكِيهِ وَ يَأْمُرُ مَنْ فِي دَارِهِ بِالْبُكَاءِ عَلَيْهِ وَ يُقِيمُ فِي دَارِهِ مُصَيَّبَةً بِإِظْهَارِ الْجَزَعِ عَلَيْهِ...» (۱)

ص: ۴۹

امام محمّد باقر (علیه السّلام) نسبت به کسی که نمی تواند در روز عاشورا به زیارت امام حسین (علیه السّلام) برود اینگونه دستور عزاداری داده اند و فرمودند: «سپس بر حسین (علیه السّلام) گریه و عزاداری کند و بر اهل خانه خود دستور دهد که بر او بگریند و در خانه اش با اظهار گریه و ناله بر حسین مظلوم، مراسم عزاداری و سوگواری برپا کند و یگدیگر را با گریه و تعزیت و تسلیت گویی در سوگ حسین (علیه السّلام) در خانه های شان ملاقات کنند.»

عزاداری در حوزه های علمیه و دانشگاه ها

سزا مند است که حوزه های علمیه، دانشگاه ها و مدارس به مناسبت های شهادت ها و وفات های خاندان رسالت (علیهم السّلام) مجالس سوگواری اگر چه مختصر برگزار کنند (در حدود ۲۰ دقیقه) تا این فرهنگ بیشتر جا باز کند. البته این دلیل بر تعطیل درس ها نیست این برنامه ها قابل جمع با درس ها است. [می شود با یک آیه قرآن یا یک روایت و یک مطلب مختصر و مفید این جلسه را به انجام رساند.]

در برخی مدارس حوزه های علمیه در روزهای پنج شنبه برنامه های مخصوص تبلیغ و سوگواری، ویژه اساتید و شاگردان رسماً دایر می شود که واقعا مفید و ثمر بخش است، خوب است که این روش حسنه تقویت شده و فراگیر گردد.

عزاداری اجته برای امام حسین (علیه السّلام)

همچنان که انسان ها برای فرزند پیامبر اکرم، امام حسین (علیه السّلام) عزاداری می کنند، جنیان شیعه نیز برای آن حضرت سوگواری و مصیبت داری

می کنند.

اَجِنَّه همانند انسان ها هم مسلمان دارند هم یهودی، مسیحی و ... .

موقعی که پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم) به طرف طائف می رفت نمایندگان جنیان که قرائت قرآن را شنیدند خدمت آن حضرت رسیدند رسول خدا (صلی الله علیه و آله وسلم) شبی را وعده داد، آنان در شب موعود که به نام ليله الجن مشهور است محضر حضرت مشرف شدند و در همان شب ۷۱۰۰۰ نفر اجنه مسلمان شدند و از آن شب به بعد در بین قوم شان به تبلیغ اسلام پرداختند، (۱)

سپس برخی از جنیان گروه گروه به فیض اسلام مشرف شدند.

آن ها بعد از پیامبر از امیرالمؤمنین و ائمه معصومین (علیهم السّلام) اطاعت و پیروی می کنند. از امام محمد باقر (علیه السّلام) روایت شده است: «ما پیروانی از جنیان داریم؛ چنانکه پیروانی از انسان ها داریم، وقتی که کاری داریم به سراغ شان می فرستیم.» (۲)

جنیان شیعه برای حضرت ابی عبدالله الحسین (علیه السّلام) عزاداری و مرثیه خوانی می کنند آن چنان که از اُم سَلَمَه (همسر نبی مکرم اسلام (صلی الله علیه و آله وسلم)) روایت شده است. (۳) در این باره روایات زیادی وارد شده است که این مختصر گنجایش آن را ندارد.

عزاداری فرامرزی ویژه ی مناسبتی

امیدواریم روزی برسد که مرزهای استعماری جغرافیایی از بین

ص: ۵۱

۱- بحار الانوار، ج ۶۰، ص ۱۲۴.

۲- کافی ج ۱، ص ۳۶۹.

۳- بحار الانوار، ج ۱، ص ۶۵.

کشورهای اسلامی برچیده شوند و مسلمانان همانند اهل یک دهکده در کنار هم قرار بگیرند.

در شرایط فعلی، انتظار این است که به مناسبت های زیارتی و عزاداری، برخی قیودات و دریافت پول های سنگین روادید و... لغو شود و نیز جلو سوء استفاده های مالی و سیاسی و... گرفته شود تا هیئت های عزاداری و شیفتگان بتوانند از این فیض، ثواب و بهره ی بیشتری بگیرند.

عزاداری در کشورهای غیراسلامی

با توجه به حقیقت خاندان وحی و گسترش فرهنگ اسلام و عزاداری ها، در اکثر کشورهای اسلامی و غیراسلامی، نیاز به برنامه ریزی های گسترده و منظم، اجتناب ناپذیر است.

الحمد لله اکثر مسلمانان مهاجر از ایران، افغانستان، عراق،

پاکستان، ترکیه، هند، لبنان، سوریه، حجاز، بحرین و... به هر کشور غیراسلامی که هجرت کرده اند، با حفظ ارزش های دینی و با پرچم امام حسین (علیه السلام) هجرت نموده اند.

مهاجرانی مایه ی افتخار هستند که در کشورهای غیراسلامی، هزاران مسجد، حسینیه، مراکز فرهنگی، مدارس و حوزه های علمیّه و خیریه ها را تأسیس کرده اند، که هر کدام پرچم های برافراشته اسلام عزیز به حساب می آیند. قابل توجه این است که مسلمانان شیعه در روزهای تاسوعا و عاشورا، عزاداری، راهپیمایی و سینه زنی را در خیابان ها و در منظر دید جهانیان و در چشم انداز رسانه های جهان، با شهامت و شجاعت برپا می کنند. انتظار ما این است که اگر در برخی شهرها تعداد محدودی

از این مؤمنان باشند (حتی یک خانه) شایسته است که مراسم عزاداری را برگزار کنند. [ما به این گونه مهاجران با ایمان و وظیفه شناس افتخار می کنیم و پشتیبان و دعاگوی آنان هستیم و نفرین می فرستیم به آن هایی که نعوذ بالله به بیراهه رفتند و همه چیزشان را فدای پول، هوسرانی، خوشگذرانی، فساد و... کرده اند.]

قابل توجه مؤمنین در کشورهای غیراسلامی

با توجه به موقعیت مهاجران متعهد و وظیفه شناس یادآوری می شود که در کارهای فرهنگی، عزاداری ها و اجرای مراسم در کشورهای دیگر رعایت چند نکته ی مهم، قابل توجه و ضروری به نظر می رسد:

- ۱- مسلمانان (در هر کشوری که باشند) باید فرهنگ اسلامی را رعایت کنند و تحت تأثیر فرهنگ بیگانه قرار نگیرند.
- ۲- در کنار هر مسجد، حسینیه، مراکز فرهنگی، خیریه و... یک کتابخانه کوچک تأسیس نموده، به غنای فرهنگی مسلمانان بیفزایند. (برای اهدای کتاب های رایگان ما همکاری جدی خواهیم کرد ان شاء الله).
- ۳- مراکز و هیئت های مذهبی باید دارای مدیریت و هیئت امنای قوی باشند و مردم نیز از آنان اطاعت کنند.
- ۴- مقررات عمومی آن کشور را در نظر داشته باشند تا بهانه به دست دشمن ندهند و با شکست مواجه نشوند.
- ۵- برای برگزاری مراسم عزاداری و نحوه و مسیر راهپیمایی و... باید مجوز از مقامات دریافت کنند تا نظم مناسب برقرار و امنیت تأمین گردد.
- ۶- در نوشتن مطالب پلاکارت ها، اجرای شعارها، انجام برنامه ها،

تشریفات، رفت و آمدها، نظم داخلی و نظم کلی و... رعایت کنند و باید شرایط را در نظر گرفته، دقیق و مناسب و منطقی انتخاب و عمل نمایند.

۷- مؤمنان هر کشور افزون بر داشتن مراسم شان در مراسم مؤمنان سایر کشورها نیز شرکت کنند و گاهی برخی مراسم را مشترک برگزار نمایند.

۸- از برادران محترم اهل سنت در برپایی برنامه های اسلامی و عزاداری پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) و امام حسین (علیه السلام) دعوت کنند و نیز هماهنگی و همکاری های مناسب و بدون تعصب داشته باشند.

عزاداری با پیام ها و تسلیت نامه های سیاسی

اگر مراجع عالی قدر و سران کشورهای اسلامی افزون بر رونق بخشیدن به عزاداری های سنتی و معمول، پیام های تسلیت از طریق رسانه ها به سایر بزرگان جهان اسلام اعم از شیعه و سنی به عنوان «عزای پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم)» و «عزای فرزندان رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم)» ارائه نمایند اثر و ثمر شگفت انگیز و مثبتی خواهد داشت.

امیدوارم روزی برسد که این مطالب در بین سران کشورهای اسلامی جهان و نیز در کنفرانس کشورهای اسلامی مورد توجه ویژه قرار بگیرد.

عزاداری و بدعت

عزاداری برای پیشوایان دین یک سنت حسنه و دارای پاداش فراوانی است و باید مطابق مقررات دینی انجام شود و هیچ گونه بدعتی در آن راه پیدا نکند و جلوی بدعت گذاران با قاطعیت سد گردد.

بدعت عبارت است از چیزی که در دین و فرهنگ دینی نباشد و کسی آن را در دین وارد کند و با سلیقه خود چیزی را برخلاف مقررات اسلامی در بین مردم رواج دهد و ...

بدعت: چیزی نو پیدا، بی سابقه، آیین نو، رسم تازه و عقیده ی تازه، سنّت تازه که برخلاف دستور دین جعل شود. (۱)

اسلام، بدعت گذار را خطرناک ترین عنصر معرفی کرده است.

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ): «أَهْلُ الْبِدْعِ شَرُّ الْخَلْقِ وَ الْخَلِيقَةِ» (۲)

پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله وسلم): «بدعت گذاران بدترین مردم و موجودات هستند.»

عَنْهُ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ): «أَهْلُ الْبِدْعِ كِلَابٌ أَهْلِ النَّارِ» (۳)

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمود: «بدعت گذاران سگ های اهل دوزخ هستند.»

عَنْ عَلِيٍّ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «مَا هَدَمَ الدِّينَ مِثْلُ الْبِدْعِ» (۴)

امیر مؤمنان امام علی (علیه السلام): «هیچ چیزی مانند بدعت ها دین را ویران و تباہ نکرده است.»

پناه می بریم به خدا از کسانی که در کارهای دینی، مذهبی، اجتماعی و عادت ها و رسوم مردم، یا در عزاداری ها، دعوتی ها، مراسم عقد و عروسی، ایجاد زمینه های منفور طلاق و ... پایه گزار بدعت ها باشند و چیز تازه ای ایجاد کنند که جامعه را به بدبختی بکشانند،

ص: ۵۵

۱- فرهنگ عمید، حرف با، ص ۲۵۰، فرهنگ معین حرف با، ص ۱۹۸.

۲- میزان الحکمه، ج ۱، ص ۴۵۲ ح ۱۶۲۹ و کنز العمال: ۱۰۹۵، ۱۱۲۶

۳- میزان الحکمه، ج ۱، ص ۱۶۳۱۴۵۲ کنز العمال: ۱۱۲۵

۴- میزان الحکمه، ج ۱، ص ۴۵۲ ح ۱۶۲۶، بحار الانوار ج ۷۸ ص ۹۲ ح ۹۸

عزاداری و حفظ حرمت ها

هر مسلمانی وظیفه دارد که حرمت دین، قرآن، شریعت خاندان پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم)، عزاداری و ... را حفظ کند. هر عملی که موجب هتک حرمت شود، نباید انجام دهد و کسی حق ندارد که به مقدّسات اهانت کند. مسخره کردن عزاداری، سینه زنی، راهپیمایی، زیارت، دعا و... و نیز استهزا و اذیت مؤمنین، به فتوای صریح مراجع عالی قدر جایز نیست.

عزاداری و موسیقی و غنا

متأسفانه صحبت می شود که در برخی جاها و توسط عدّه ای نادان و یا مغرض، آلات موسیقی و غنا و نغمه های شیطانی مخصوص مجالس لهو و لعب، در سوگواری ها و مراسم عزای سیدالشهداء (علیه السلام) راه پیدا کرده اند که به یقین حرام و زیان آفرین است.

چنان چه از امام محمد باقر (علیه السلام) روایت شده است: «غنا از چیزهایی است که خداوند برای آن وعده ی آتش جهنم داده است.»^(۱)

لذا انتظار می رود که علما و مؤمنان جلوی این فاجعه را بگیرند و نگذارند که عزاداری ها با آلات لهو و موسیقی حرام، غنا، ساز و آواز، خرافات و... آلوده شوند و هر مکلفی در تمام موارد باید مطابق فتوای مرجع تقلید خود عمل کند.

با توجه به فتوای مراجع عظام، موسیقی و آلات و اسباب آن دو قسم می باشند:

ص: ۵۶

۱- وسائل الشیعه ج ۱۲، ص ۲۲۷ و حدود الشریعه، المحرمات ج ۱. ص ۵۱۰

۱. نوع حلال آن، همان هایی است که مناسب مجالس لهو نباشند مثل موسیقی ارتش (مارش نظامی) و طبل و سنج عزاداری که در عرف مناسب آن مجالس محسوب نمی شوند. پس انجام آن و گوش دادن به آن ها اشکالی نخواهد داشت.

۲. نوع حرام آن، همان هایی است که مخصوص و مناسب مجالس لهو باشند مثل دایره (دف) و غناهای مخصوص و نواختن های ریتم دار و مطرب و... که ساختن، اجاره کردن، استعمال کردن، و گوش دادن به آن ها حرام می باشد. (۱)

برخی افراد یا گروه ها، مدّاحی، عزاداری، مولودی خوانی و... را با آلات لهو و یا با صدای غنا و... راه اندازی کرده اند که به صریح فتوای مراجع، خلاف شرع است. مراجع فرموده اند که قرآن، دعا، شعر، قصیده، غزل اسلامی، مدیحه، مرثیه و... اگر به سبک لهوی و غنایی یا با وسایل مخصوص لهو خوانده شوند، حرام است. (۲)

عزاداری و افراط و تفریط

شایسته و سزامند است که عزاداری ها و جشن های مذهبی و میلاد پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) و ائمه ی اطهار (علیهم السّلام) به طور معقول و مشروع دایر شوند و از افراط و غلو و ذکر روایات ضعیف و قطعه های تاریخی غیر معتبر خودداری گردد و از اعمال و برنامه های افراطی پرهیز شود و نیز از تفریطی

ص: ۵۷

۱- برگرفته از توضیح المسائل مراجع، ج ۱ ص ۹۶۲ تا ۹۶۹، و توضیح المسائل جامع ج ۱ ص ۶۳۰، ۶۲۷

۲- توضیح المسائل جامع ج ۱ ص ۶۲۸ م ۲۲۲۶

عمل کردن باید جلوگیری گردد. بی اعتنایی و بی تفاوتی نسبت به امور دینی و مذهبی شایسته انسان مؤمن و مذهبی نیست. کسانی که در برابر مصائب اهل بیت (علیهم السلام) بی تفاوت و بی توجه هستند و اسیر تفریط یا افراط شده اند را باید بیدار و هوشیار نمود.

فشرده ی سخن این که در اکثر برنامه ها و این امر مهم و سرنوشت سازِ عزاداری باید از افراط و تفریط پرهیز کرد و راه مشروع، معقول و منطقی میانه روی را در پیش گرفت.

از پیامبر رحمت (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت شده است: «خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا» «بهترین تمام کارها میانه روی آن هاست.» (۱)

عزاداری و قمه زنی

امروزه برخی انسان ها، سوگواری، حرم سازی، تشریف به

زیارت ها، سینه زنی، زنجیر زنی و حتی گریستن برای امام حسین (علیه السلام) را نفی می کنند، و یا به بی تفاوتی و یا به شک و تردید به آن ها می نگرند، حتی تعداد افراد بی منطق و نادان، این گونه برنامه های دینی و مذهبی را بدعت و شرک قلمداد میکنند و... بالمقابل برخی دیگر مشوق قمه زنی، تیغ زنی و شمشیر زنی هستند.

پیشنهاد ما این است که مسلمانان به عنوان پیروان برترین دین و آیین جامع و حیانی و امت پیامبر خاتم (صلی الله علیه و آله و سلم) باید با دید معقول و منطقی جهانی مطابق دستور پیشوایان دین عمل نمایند، و در این گونه مسائل و کلیه ی مسائل مستحدثه و... به فتوای مراجع جامع الشرائط عظام تقلید عمل

ص: ۵۸

کنند و از اعمال سلیقه و نظر غیر متخصصانه و شخصی پرهیزند.

عزاداری و قدردانی از سخنران، قاری و مداح

بسیار بجا و شایسته است که مؤمنین برای مجالس دینی و مذهبی هزینه کنند و برای سخنران، قاری قرآن و مداح بدون ریا و با حفظ احترام و آبرومندانانه قدردانی نمایند؛ البته آنان هم خرج و مصرف لازم دارند و باید تأمین شوند و از نذری که برای مراسم انجام داده می شود، سهمی هم برای آنان در نظر گرفته شود و نباید آن را صدقه و یا وجوهات حساب کنند بلکه برای رضای خدا و نذر نیت نمایند که برای ایشان اجر و پاداش خواهد داشت (البته این یک نوع ارج نهادن خواهد بود).

البته اجرت گرفتن برای امور واجب یا شرط قراردادن برای

انجام واجب دینی را مراجع حرام می دانند اما برای امور مستحبی دین اشکالی ندارد.

عزاداری و خلوتگاه

پژوهشگران، نویسندگان، شاعران عاشورایی و... که با اخلاص وارد این وادی می شوند و درباره ی سید مظلومان، امام حسین، اهل بیت و یارانش (علیهم السّلام) به تفکر، اندیشه و تحقیق می پردازند و آثاری از خود بجا می گذارند، اکثراً همراه با اشک و آه و سوز و گداز است. این گونه عزاداری و سوگواری دارای امتیاز ویژه و ماندگاری است.

عزاداری و نیایش

دعا و نیایش، عبادت بزرگ و مایه ی ترقی انسان مؤمن است و دعا مغز

عبادت و اسلحه ی مؤمن می باشد. عزاداری و نیایش با هم رابطه ی مستقیم و خلل ناپذیر دارند؛ بنابراین عزاداری ها نیازمند دعا و نیایش است و دعایی که با عزاداری و توسل به پیامبر(صلی الله علیه و آله وسلم)، حسین بن علی و سایر اهل بیت(علیهم السلام) باشد، إن شاء الله به هدف اجابت خواهد رسید.

دعا و عزاداری، اعلام موضع در برابر طاغوت ها، ظالمان، دشمنان و قاتلان امام حسین و قاتلان اهل بیت(علیهم السلام) است.
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ وَارْزُقْنَا زِيَارَتَهُمْ وَشَفَاعَتَهُمْ، وَاجْعَلْنَا مِنْ شِيَعَتِهِمْ وَاحْشُرْنَا مَعَهُمْ؛ اللَّهُمَّ انصُرِ
الاسلامَ وَالمُسْلِمِينَ وَاخْذُلِ الكُفَّارَ وَالمُنَافِقِينَ وَالمُشْرِكِينَ. اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا شَفَاعَةَ الحُسَيْنِ يَوْمَ الوُرُودِ.

ص: ۶۰

بخش دوم: نوحه های سینه زنی و سرود

اشاره

در این بخش تعداد ۷۰ نوحه های سینه زنی و برخی سرودها ارائه شده است.

ص: ۶۱

نماز عشق (امام حسین و آخرین نماز)

سجاده ای به سینه ی صحرا به خون نشست

با آخرین نماز به فردوس جا گرفت

خورشیدسربه سجده ی دریای عشق داشت

تا آخرین ستاره ی دل ها صفا گرفت

یک آسمان ستاره دعای عُروج خواند

دست دعا به شیوه خون مقتدا گرفت

موج عطش به سینه خورشید رخنه کرد

سقا به روی آب دو دست وفا گرفت

خم شد ستاره ای به رکوع نماز عشق

شد راست قامتش مدال رضا گرفت

ص: ۶۳

پاشید بر فلک گل تکبیر سرخ را
بارید بر ستاره و قالوا بلی گرفت
در آن نماز آخر ماه ستارگان
با صد سلام آینه ها را خدا گرفت
تا هر دو دیده آینه حق را نگاه کنند
با آینه ی «حجازی»، دمی التجا گرفت

ص: ۶۴

شهادت رسول خدا؛ سینه زنی

اندر عزای مصطفی عالم به غم یار است.

زهرای عزادار است.

از کعبه تا عرش علا زین غم شرر بار است .

زهرای عزادار است.

آندم علی مرتضی در سوگ پیغمبر، شال عزا بر سر

قلیش ز داغ مصطفی از غصه سرشار است .

زهرای عزادار است.

دیگر نیاید بر زمین آیات قرآنی، آن وحی رحمانی

چون خاتم پیغمبران در نزد دادار است .

زهرای عزادار است.

جن و ملک وحش و طیور زین غصه گریانند، زار و

پریشانند

خورشید و ماه و کهکشان قلب شرر بار است.

زهرای عزادار است.

ص: ۶۵

لوح و قلم اندر عزای سید عالم، بگرفته اند ماتم
بیت و حرم، رکن و حطیم از دیده خونبار است .
زهرا عزادار است.

عرش الهی می زند بر سینه و بر سر، از داغ پیغمبر
روح الامین در این مصیبت قلب غمبار است .
زهرا عزادار است.

تا کهکشان ها می رود آوای وا ویلا، فریاد یا مولا
اندر کنار مادرش زینب دل افگار است .
زهرا عزادار است.

بر روی دوش مصطفی آمد حسن گریان، با سینه سوزان
زین غم حسین فاطمه نالان و غمبار است .
زهرا عزادار است.

آنک حجّاز از داغ پیغمبر عزا دارد، محشر به پا دارد
شعر «حجّازی» پیشوازی سوگ سردار است .
زهرا عزادار است.

تهران ۱۳۹۶ / ۶ / ۲۴

ص: ۶۶

محراب خونین؛ سینه زنی

غرقه به خون ساقی کوثر شده، علی جان، علی جان

دامن محراب ز خون تر شده، علی جان، علی جان

واله و نالان شده اند عرشیان، زین عزا، با نوا

دختر زهرا شده است درفغان، زین عزا، با نوا

چهره تو چون گل پرپر شده، علی جان، علی جان

دامن محراب شده غرق خون، از ستم، با ألم

صورت زیبای تو شد لاله گون، از ستم، با ألم

این شب تاریک مکرر شده، علی جان، علی جان

ناله ای از کروبیان شد عیان، زین عزا، ای خدا

صوت ملانک شده از آسمان، زین عزا، ای خدا

غرقه به خون فاتح خیبر شده، علی جان، علی جان

قلب زمین تا به سما در تکان، شد جهان، خون فشان

لوح و قلم، عرش و ملک در فغان، شد جهان، خون فشان

وحش و طیور، در غم حیدر شده، علی جان، علی جان

گشته حسن از ستم دون یتیم، دل غمین، غم نشین

زینب محزون شده دل دو نیم، دل غمین، غم نشین

وای، یتیمان شده اند بی پدر، علی جان، علی جان

نوح نبی گشته عزادار تو، ای شهید ای غریب

عالم و آدم دل افگار تو، ای شهید ای غریب

ختم رسولان شده خونین جگر، علی جان، علی جان

جن و ملک از غم توسو گوار، دل فگار بی قرار

بیکس و بی یار شده ذوالفقار، دل فگار بی قرار

«مدرسی» در غم تو نوحه گر، علی جان علی جان

یتیمی حضرت زینب (علیها السلام)؛ سینه زنی

سحرگاهی دل محراب، خون شد

رخ بایم به محراب لاله گون شد

فلک از این مصیبت سر نگون شد

یتیم من یتیم من یتیم

خداوندا علی شد کشته این دم

به عالم موج خون گردیده زمزم

ز مسجد تا فلک شد شور و ماتم

یتیم من یتیم من یتیم

ص: ۶۹

حسن گردیده بی بابا خدایا

حسین از غصه شد شیدا خدایا

بینم صورت بابا خدایا

یتیم من یتیم من یتیم

علی گردیده غرق لجه خون

رخ و عمامه اش گردیده گلگون

ز چشم سیل اشک و رود جیحون

یتیم من یتیم من یتیم

تمام کهکشان ماتم گرفته

تمام نه فلک در غم نشسته

که قلب عالم امکان شکسته

یتیم من یتیم من یتیم

همه محراب و منبر شد عزادار

تمام مسلمین شد بی کس و یار

یتیمان علی زین غم شرربار

یتیم من یتیم من یتیم

کجائی جد پاک و نازنینم

کجائی مادر زار و حزینم

بین از داغ بابا دل غمینم

یتیم من یتیم من یتیم

به موج خون نشست ساقی کوثر

عزاداران زنند بر سینه و سر

«مدرسی حجازی» قلب مضطر

یتیم من یتیم من یتیم

ص: ۷۱

حرم امام رضا و سوگواری حضرت علی (علیه السلام)

رضا بنگر حسن بابا ندارد

حسین بن علی مولا ندارد

شده محرابِ مسجد غرقه در خون

رخ مولا ز خون گردیده گلگون

فلک نوری ازین عالم گرفته

زمین و آسمان ماتم گرفته

رضا بنگر حسن بابا ندارد * حسین بن علی مولا ندارد

بین زینب غریب و بی پدر شد

ز داغ باب خود خونین جگر شد

ابوالفضل علی در غم نشسته

یتیمان جمله در ماتم نشسته

رضا بنگر حسن بابا ندارد * حسین بن علی مولا ندارد

یتیمان را نمانده یار و غمخوار

امام هشتمین گشته عزادار

علی تنها گذاشته کودکش

دگر ناید به گوش صوت اذانش

رضا بنگر حسن بابا ندارد * حسین بن علی مولا ندارد

بزن بر سینه و سر ای مجاهد

که رفته زین جهان حامی توحید

مهاجر زین عزا شور و فغان کرد

پیام هر شهید با خون بیان کرد

رضا بنگر حسن بابا ندارد * حسین بن علی مولا ندارد

رضا جان یاور و یار غریبان

بین بر ملت مظلوم افغان

امام هشتمین مهر درخشان

بین بر شیعیان، موج خروشان

رضا بنگر حسن بابا ندارد * حسین بن علی مولا ندارد

شده افغانستان در خون شناور

شده محراب و منبر قلب سنگر

«مدرسی» عزادار شهیدان

نماید التجا بر تو رضا جان

رضا بنگر حسن بابا ندارد * حسین بن علی مولا ندارد

ولادت حضرت زهرا با چند رباعی ۱

گلریز شده خانه احمد امشب

از مقدم محبوبه سرمد امشب

چون زهره زهرا به زافق کرد طلوع

لبخند به لب داشت محمد (صلی الله علیه و آله وسلم) امشب

از مکه صدای گل رخان می آید ۲

بر رکن و مقام میهمان می آید

از بهر خد یجه و علی و احمد (صلی الله علیه و آله وسلم)

از سوی خدای ارمغان می آید

امشب از شوق شقایق به چمن می خندد ۳

پروین از پرده برون گشته سمن می خندد

مشتری مشتری آن رخ زیبا گردید

زهره از مقدم زهرا به زمن می خندد

بر گوهر دریای نبوت صلوات

بر صاحب آثار شفاعت صلوات

بر فاطمه همسر وصی احمد (صلی الله علیه و آله وسلم)

بر محور گنجینه عترت صلوات

ص: ۷۵

زهرة زهرا سلام الله عليها؛ سینه زنی

به آسمان زهرة زهرا رود

سوی جنان گلشن طاها رود

بانوی زنهای بهشت برین

به جانب حضرت حوا رود

حبیبه ذات خدای جلیل

به جلوه عرش معلا رود

به آسمان زهرة زهرا رود * سوی جنان گلشن طاها رود

فاطمه طاهره از این جهان

به عشق معراج مصفا رود

آسیه آورده گلی از جنان

به مقدمش مریم عذرا رود

به آسمان زهرة زهرا رود * سوی جنان گلشن طاها رود

باغ بهشت یکسره گلزار شد

عطر گل احمدی آنجا رود

صف زده اند حوری و غلمان همه

تا به جنان حضرت زهرا رود

به آسمان زهره زهرا رود * سوی جنان گلشن طاهارود

شاخه این گل شکسته از ستم

ناله ی او تا به ثریا رود

شهادتش محشری برپا کند

سوی پدر آن گل یکتا رود

به آسمان زهره زهرا رود * سوی جنان گلشن طاهارود

حضرت زهرا رود در جنان

قلب علی از پی زهرا رود

در دل شب از پی تابوت او

نهان نهان زینب کبری رود

به آسمان زهره زهرا رود * سوی جنان گلشن طاهارود

زینب او بی کس و مادر شده

به آغوش حضرت مولا رود

حجازی با یاد حجاز آمده

اشک روان راز معما رود

به آسمان زهره زهرا رود * سوی جنان گلشن طاهارود

حسن سردار خوبان؛ سینه زنی

حسن ای سرور و سردار زینب

حسن ای مونس و سالار زینب

تو فرزند رسول مصطفایی

گلی از گلستان مرتضایی

به این عالم امام و مقتدایی

امانت دار انوار خدایی

حسن ای سرور و سردار زینب * حسن ای مونس و...

تویی فرزند زهرا ی مطهر

به عالم جانشین و پورحیدر

تو از زهر جفایی زار و مضطر

یتیمان شدند بی یار و یاور

حسن ای سرور و سردار زینب * حسن ای مونس و...

تو را دست ستم خونین جگر کرد

جهان شال عزایت را به سر کرد

برادر از غمت قلب حزینم

بین بر سوز آه آتشینم

حسن ای سرور و سردار زینب * حسن ای مونس و...

ز داغت عون و جعفر بی قرارند

زمین و آسمان ها غم گسارند

زمین در سوگ تو ماتم گرفته

بقیع از داغ تو در غم نشسته

حسن ای سرور و سردار زینب * حسن ای مونس و...

ولی حق تویی سردار خوبان

امام مجتبی ماه درخشان

حسین در ماتم تو قلب سوزان

ابوالفضل علی گشته پریشان

حسن ای سرور و سردار زینب * حسن ای مونس و...

«مدرسی» پیام آور به منبر

برای مجتبی سبط پیمبر (صلی الله علیه و آله وسلم)

عزاداران زنند بر سینه و سر

شده صاحب عزا زهرای اطهر

حسن ای سرور و سردار زینب * حسن ای مونس و...

وداع امام حسین با فاطمه صغری

روم در کربلا ای نور چشمان

خداحافظ دمیده شام هجران

سفر دارم به شوق جانفشانی

روم با اشتیاق جاودانی

شده هنگام هجران و جدایی

تو صبرشام هجران را نمایی

روم در کربلا ای نور چشمان * خداحافظ دمیده شام هجران

پدر جان اکبرم باشد کنارم

که صبر دوری اورا ندارم

علی اصغرم همراز خواهر

بماند در کنارم ماه انور

روم در کربلا ای نور چشمان * خداحافظ دمیده شام هجران

سفر دارد علی اکبر من

به همراه می برم این اصغر من

بیاید در سفر هم خواهر من

که زینب از دل و جان یاور من

روم در کربلا ای نور چشمان * خداحافظ دمیده شام هجران

علمدار رشیدم با من آید

که هر جا عقده ها را می گشاید

«مدرسی» پیام آور به منبر

حسین باشد شفیع روز محشر

روم در کربلا ای نور چشمان * خداحافظ دمیده شام هجران

ص: ۸۱

زمین کربلا معراج

فرزند پیمبر شد

تمام قاب و قوسین از گل یاسش معطر شد

حسین در کربلا آمد که بنیاد ستم سوزد

قیام و انقلاب او به عالم راه و رهبر شد

نوای عشق و آزادی پیام انقلاب او

به هر آزاده ی گیتی پیام او مصور شد

زمین کربلا معراج فرزند پیمبر شد* تمام قاب و قوسین...

فداکاری، وفاداری مرام جاودان او

وفای حضرت عباس به عالم رمز دیگر شد

خلیل الله، ذبیح الله به قربانگاه آزادی

همان رمزی به ثار الله که قربان جان اکبر شد

زمین کربلا معراج فرزند پیمبر شد* تمام قاب و قوسین...

حسین رفته به معراج شهادت از دل و جانش

ولی دوش حسین معراج جانبازی اصغر شد

پیمبر با براق خود به معراج عُلایش رفت

حسین با ذوالجناح آمد و معراجش مکرر شد

زمین کربلا معراج فرزند پیمبر شد* تمام قاب و قوسین...

عزاداران و مداحان زنند بر سینه و بر سر

«مدرسی» زجان و دل حسین را یار و نوکر شد

زمین کربلا معراج فرزند پیمبر شد* تمام قاب و قوسین...

ص: ۸۳

عزای کهکشان‌ها - سینه زنی

ماتمت زد شرر بر دل و جان - یاحسین یاحسین یاحسین جان

ماه و خورشید عزایت گرفتند

عرش و کرسی برایت گریستند

کهکشان در عزای تو گریان

یاحسین یاحسین یاحسین جان

قلب عالم برای تو خون شد

دشت و صحرا از خون لاله گون شد

تا فتادی تو در قلب میدان

یاحسین یاحسین یاحسین جان

ص: ۸۴

آدم و نوح و موسی و عیسی

مریم و هاجر و هم صفورا

جمله در سوگ تو اشک ریزان

یا حسین یا حسین یا حسین جان

مصطفی صاحب این عزا شد

مرتضی قامت از غم دو تا شد

مادر از داغ تو قلب سوزان

یا حسین یا حسین یا حسین جان

اکبرت مانده در خون شناور

گشته رنگین کمان خون اصغر

قد سیان زین عزا قلب بریان

یا حسین یا حسین یا حسین جان

دست عباست از تن جدا شد

خون قاسم به دستش حنا شد

زینب آمد به میدان شتابان

یا حسین یا حسین یا حسین جان

نوحه خوان عاشق کربلایت

سینه زن شیفته نینوایت

از «مدرسی» تجدید پیمان

یا حسین یا حسین یا حسین جان

هیئت های سینه زنی

عاشق فرمان خدا السلام

السلام

جلوه ی از عشق و وفا السلام السلام

دسته جانباز حسین در جهان، عاشقان عاشقان

همسفر کرب و بلا السلام السلام

سینه زنان صف شکنان، یا علی یا علی

آمده از بهر دعا السلام السلام

عاشق فرمان خدا السلام السلام* جلوه ی از عشق و وفا ...

هیئت سرباز حسینی رسید، یا حسین یا حسین

تجدید پیمان به خدا السلام السلام

یاور و همراز رسید از سفر، با ظفر با ظفر

عشق و هنر مهر و صفا السلام السلام

عاشق فرمان خدا السلام السلام* جلوه ی از عشق و وفا ...

بیرق آزادی به کف اهتزاز، سرفراز سرفراز

شوق و شعف تیغ و لوا السلام السلام

یاد شهیدان شده در سنگرم، یاورم یاورم

رفته به معراج عَلا السلام السلام

عاشق فرمان خدا السلام السلام* جلوه ی از عشق و وفا ...

حجت حق حضرت صاحب زمان، العجل العجل

منتقم کرب و بلا السلام السلام

عهد (مدرسی) به خون شهید، عاشورا عاشورا

سینه زنان عاشق مولای ما، السلام السلام

عاشق فرمان خدا السلام السلام* جلوه ی از عشق و وفا ...

حسین وارث پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم) سینه زنی

حسین ای نور چشمانِ پیمبر (صلی الله علیه و آله وسلم)

حسین ای وارث زهرا و حیدر:

خدا خواهد برای حفظ قرآن

حسین گردد شهید قوم عدوان

قیام و انقلاب کربلا را

به خون امضا کند شاه شهیدان

حسین ای نور چشمانِ پیمبر* حسین ای وارث زهرا و حیدر

علمدار رشیدش جان سپارد

کنار علقمه آن ماه تابان

علی اکبر شود در خون شناور

قدِ قاسم شود پا مال اسپان

حسین ای نور چشمانِ پیمبر* حسین ای وارث زهرا و حیدر

بریزد قطره های خون اصغر

که دنیا را کند موج گلستان

پیام قطره های خون اصغر

به عالم آورد موج خروشان

حسین ای نور چشمانِ پیمبر* حسین ای وارث زهرا و حیدر

خون پاک حسین سبط پیمبر

شود چون خون یحیا موج دوران

ز بنیان برگند کاخ ستم را

به خاک و خون کشد طاغوت و طغیان

حسین ای نور چشمانِ پیمبر* حسین ای وارث زهرا و حیدر

به خون آغشته گردد جسم مسلم

شکوه هر شهیدی راه قرآن

به خاک و خون فتد هانی عروه

شود کوفه زخونش موج طوفان

حسین ای نور چشمانِ پیمبر* حسین ای وارث زهرا و حیدر

رقیه گنجی در ویرانه گردید

که سبط مصطفی و گنج زندان

شود ویرانه هر بنیاد ظالم

ز سیل خون و فریاد اسیران

حسین ای نور چشمانِ پیمبر* حسین ای وارث زهرا و حیدر

شود هر سرزمینش کربلایی

که خون پیروز بر شمشیر عدوان

«مدرسی» پیام خون نوشته

که شاید موج خون گردد شتابان

حسین ای نور چشمانِ پیمبر* حسین ای وارث زهرا و حیدر

ص: ۹۰

هر سرزمین کربلا؛ سینه زنی

حسینم من حسینم من حسینم

به عالم محوری از حُسَنَ - یَ - یَ - نَم

شدم راضی به خون گِردم شناور

به راه حق دهم این جان و این سر

دهم در راه او عباس و اکبر

بماند در جهان این دین و دفتر

حسینم من حسینم من حسینم* به عالم محوری از...

علمدار رشیدم کشته گردد

به موج خاک و خون آغشته گردد

فدای دین شود این اکبر من

نشان تیردون، این اصغر من

حسینم من حسینم من حسینم* به عالم محوری از...

شدم راضی شوم پامال اسبان

سرم بر نیزه جسمم روی میدان

که تا رونق دهم اسلام و قرآن

عدالت را به پا سازم به دوران

حسینم من حسینم من حسینم* به عالم محوری از...

به بیداد و ستم هرگز نسازم

به ذات حق بود راز و نیازم

کنم زنده روش مصطفی را

کنم پاینده راه مرتضی را

حسینم من حسینم من حسینم* به عالم محوری از...

(مدرسی) فدای نام مولا

رساند این پیام بر اهل دنیا

نماید هر سرزمین را کربلایی

و هر دور زمان را عاشورایی

حسینم من حسینم من حسینم* به عالم محوری از...

وداع امام حسین با امام سجاد (علیه السلام)

(سینه زنی - زنجیر زنی)

ای جان پدر خدا نگهدار

رفتم به سفر خدا نگهدار

ای عابد زار و دل شکسته

تبدار و علیل و زار و خسته

بر روح و روان تو سلامم

براهل زمان رسان پیامم

ای جان پدر خدا نگهدار* رفتم به سفر خدا نگهدار

بابا به کجاست یاورانته؟

مسلم و حبیب و همرهانته؟

ای سبط نبی! کجاست اکبر؟

عباس رشید و عون و جعفر؟

ای جان پدر خدا نگهدار* رفتم به سفر خدا نگهدار

شد کشته حیب در ره یار

گردیده وهب قتیل اشرار

گردید شهید عون و جعفر

در خیمه نمانده یار و یاور

ای جان پدر خدا نگهدار* رفتم به سفر خدا نگهدار

قاسم به کجاست ای پدر جان؟

یاران رشید و نور چشمان؟

اینک که دیگر کسی ندارم

من بی کس و یارو دل فگارم

ای جان پدر خدا نگهدار* رفتم به سفر خدا نگهدار

شمشیر و عصا به دست لرزان

تا من بروم به سوی میدان

بر کشته شدن منم سزاوار

عابد تو شوی اسیر کفار

ای جان پدر خدا نگهدار* رفتم به سفر خدا نگهدار

زنجیر به پا و دست بسته

آن بازو ز چوب و نی شکسته

تو یاور کودکان زارم

تو مونس خواهر فگارم

ای جان پدر خدا نگهدار* رفتم به سفر خدا نگهدار

توحجت حق به ما سوایی

پیغام رسانِ کربلایی

«مدرسی» اشکِ بار باشد

در سوکِ تویی قرار باشد

ای جان پدر خدا نگهدار* رفتم به سفر خدا نگهدار

ص: ۹۵

ای حسین جان، ای حسین جان؛ جان فدای روی تو

غرقه شد در لجه ی خون، قامت دلجوی تو.

شد هلال ماه ماتم، چون خم ابروی تو.

تشنه جان دادی حسین جان، در لب شطّ فرات.

از پیا مت محشر کبری شده الگوی تو.

ای حسین جان، ای حسین جان؛ جان فدای روی تو

در محاق مرگ رفتی اختر صبح امید

ای امید هر دو عالم چشم عالم سوی تو

از صفا و مروه و بیت و حرم تا نینوا

زمزم و شهد شهادت، از صفای کوی تو

ای حسین جان، ای حسین جان؛ جان فدای روی تو

زنجیری ظالم شکستی، ای شکوه آفتاب
تا قیامت پایداراست، شوکتِ بازوی تو
کاخِ بی داد و ستم، با سیلِ خونِ کردی خراب
ای حسین جانِ خونِ پاکت جلوه نیروی تو
ای حسین جان، ای حسین جان؛ جان فدای روی تو
مهدی صاحبِ زمانِ ای، وارثِ کربلا
عالمی در انتظارند، تا ببینند روی تو
این «حجازی» منتظرِ مقدمتِ مولا بیا
(فاطمیون) جانِ فشانند بر گلِ ابروی تو
ای حسین جان، ای حسین جان؛ جان فدای روی تو
در نجف یا کربلا یا مکه یا بیت و بقیع.
بر مشامِ جانِ رساند شمه‌ی گلبوی تو
عاشقِ کربلا یم عاشورا یا اربعین
میروم پای پیاده تا گلِ خوشبوی تو
ای حسین جان، ای حسین جان؛ جان فدای روی تو

امام حسین جان پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم)؛ سینه زنی

قَالَ رَسُولُ الْأُمِّيِّ: إِنَّ الْحُسَيْنَ مِنِّي

در قتلگاه فتاده چون گل به خون شناور

سبط رسول و زهرا نور دو چشم حیدر

در شأن او بخوانید از گفته ی پیامبر:

قَالَ رَسُولُ الْأُمِّيِّ: إِنَّ الْحُسَيْنَ مِنِّي

رأس حسین به نیزه جسمش به خون تپیده

هم زینب حزینش در قتلگه رسیده

عابد به ناله و آه می گفت و این قصیده:

قَالَ رَسُولُ الْأُمِّيِّ: إِنَّ الْحُسَيْنَ مِنِّي

بر روی نعش پاکش طفلی به ناله گفتا

در خاک و خون فتادی ای نور چشم زهرا

بابا مگر نگفته جدت برای دنیا:

قَالَ رَسُولُ الْأُمِّيِّ: إِنَّ الْحُسَيْنَ مِنِّي

از حنجر بریده بشنو صدای قرآن

پیغام جاویدانی بر ملت مسلمان

شاید کسی بداند حرف رسول یزدان:

قَالَ رَسُولُ الْأُمِّيِّ: إِنَّ الْحُسَيْنَ مِنِّي

این سر به روی نیزه فرمان حق بیان داشت

گه در تنور خولی گاه چوب بر لبان داشت

فرموده ی پیمبر اعلان و یا نهان داشت:

قَالَ رَسُولُ الْأُمِّيِّ: إِنَّ الْحُسَيْنَ مِنِّي

از سنگر شهیدان یاد حسین زهراست

در هر دیار دنیا کربلایی پیداست

از این چراغ روشن راه شرف هویداست

قَالَ رَسُولُ الْأُمِّيِّ: إِنَّ الْحُسَيْنَ مِنِّي

یاران به خون فتاده راه حسین بپویند

پرپر به روی میدان رمز شرف بجویند

آن گفته ی پیمبر با قطره خون بگویند:

قَالَ رَسُولُ الْأُمِّيِّ: إِنَّ الْحُسَيْنَ مِنِّي

بنویس تو (مدرسی) اینک پیام یاران

در دفتر جانبازی از صحنه ی این میدان

گردد به جهان جاری از خون شهید طوفان

قَالَ رَسُولُ الْأُمِّيِّ: إِنَّ الْحُسَيْنَ مِنِّي

ص: ۱۰۰

حسین گل طاها سینه زنی

قتلگاه آمد دختر زهرا

شد به پا یاران محشر کبری

آه و واویلا - آه و واویلا

چون حسین افتاد در دل میدان

زینبش آمد دیده گریان

تا فلک می رفت ناله و افغان

ای حسین جانم ای مه یکتا

آه و واویلا - آه و واویلا

ای مه خواهر ای حسین من

بشنوای سردار شور و شین من

سوزد از داغت عالمین من

خواهرت مانده بی کس و تنها

آه و واویلا - آه و واویلا

بین حسینت را یا رسول الله

غرقه در خون شد در دل صحرا

چون شده پرپر این گل طاها

سوزد از این غم سینه ی

زهرا

آه و واویلا - آه و واویلا

قتلگه مانده پیکر خونین

از تنت بردند جامه پارین

نوحه گرخواهر با دل غمگین

بر (مدرسی) یک نظر بنما

آه و واویلا - آه و واویلا

ص: ۱۰۲

انقلاب و نقش خون؛ «سینه زنی»

شد خون حسین پیروز بر طاغوت دوران ها

از کربلا جوشید تا مسجد و میدان ها

در دفتر آزادی بنوشته بیان خون

با زمزمه ی جوشان از رمز نهان خون

از موج روان خون طوفان شده در عالم

امواج دیگر خیزد از موج روان خون

شد خون حسین پیروز بر طاغوت دوران ها* از کربلا...

گر قطره ی خون ریزد با تیر ستم کاران

تا اوج فلک جوشد زمزم به فغان خون

یک قطره ی خون دائم طوفان خطر گردد

از قله شود جاری تا دشت و دمان خون

شد خون حسین پیروز بر طاغوت دوران ها* از کربلا...

گلزار جهان گلگون از خون شهیدان شد
رنگین شده این تاریخ از قطره چکان خون
دانشگه ی خون تفسیر از کربلا دارد
تا گوهر جان یابد در جوی روان خون
شد خون حسین پیروز بر طاغوت دوران ها* از کربلا...
طفلان بدر خیمه قاسم به روی میدان
بر اهل جهان می گفت از راز جوان خون
یک دست جدا عباس زان راز نهان می گفت
اسرار وفاداری با رمز و بیان خون
شد خون حسین پیروز بر طاغوت دوران ها* از کربلا...
می گفت (مدرسی) از اصغر و قربانگاه
آن کودک شش ماهه خندد به لبان خون
گر رأس حسین برنی یا چوب به لب دارد
قرآن خدا خواند با عشق و لسان خون
شد خون حسین پیروز بر طاغوت دوران ها* از کربلا...
عابد به روی منبر زنجیر جفا بر دوش
می گفت پیام حق با سبک و بیان خون
شد خون حسین پیروز بر طاغوت دوران ها* از کربلا...

ابوالفضل علی؛ سینه زنی

سر و بوستان علی

روح و ریحان علی

ماه جانان علی

گل پژمان علی

یا ابالفضل مدد یا ابالفضل مدد

عبد صالح خدا

مرد میدانِ ولا

جلوه صدق و صفا

الگوی پاک وفا

یا ابالفضل مدد یا ابالفضل مدد

عاشق روح نبی

غیرت عشق ولی

عشق دلدار صَفی

شوکت و شور علی

یا ابالفضل مدد یا ابالفضل مدد

ص: ۱۰۵

پرچم فتح و ظفر

الگوی عشق و هنر

مفخر جن و بشر

جلوه تیغ دو سر

یا ابالفصل مدد یا ابالفصل مدد

ای علمدار حسین

میر و سردار حسین

یاور و یار حسین

عشق سرشار حسین

یا ابالفصل مدد یا ابالفصل مدد

پدرت شیر خدا

مادرت رمز و فا

مکتبت عشق و صفا

پرچمت راز دعا

یا ابالفصل مدد یا ابالفصل مدد

عاشقم از دل و جان

بر ابی الفضل زمان

این (حجازی) به جهان

از غمت اشک روان

یا ابالفصل مدد یا ابالفصل مدد

ای تو سقای حسین

عشق والای حسین

روح شیدای حسین

سود و سود ای حسین

یا ابالفضل مدد یا ابالفضل مدد

۱۳۹۳/۹/۷ تهران، مدرسی حجازی

ص: ۱۰۶

ابوالفضل دلداده جانان ؛ سینه زنی

سینه زنان از دل و از جان عجب؛ ابوالفضل ابوالفضل

عاشق و دلداده جانان عجب؛

ابوالفضل ابوالفضل

عَلَمَ به دوش جانب میدان عجب؛ ابوالفضل ابوالفضل

جلوه خورشید شتابان عجب؛ ابوالفضل ابوالفضل

مشک به دوش جانب شط فرات؛ الفتوح الفتوح

حمله ی چون شیر نیستان عجب؛ ابوالفضل ابوالفضل

سینه زنان از دل و از جان عجب؛ ابوالفضل ابوالفضل

دور او را لشکر شیطان گرفت؛ العجب العجب

تیر و سنان شعله و باران عجب؛ ابوالفضل

ابوالفضل

خشم ابی الفضل چو طوفان شود؛ الامان

الامان

لشکر دون جمله هراسان عجب؛ ابوالفضل ابوالفضل

سینه زنان از دل و از جان عجب؛ ابوالفضل ابوالفضل

ص: ۱۰۷

مثل علی در صفِ میدان تویی؛ عزیز عزیز

کردی فراری بیابان عجب؛ ابالفصل ابالفصل

ماهی تفتیده بدر یا رسید؛ الوصال الوصال

تشنه برون گشت شتابان عجب؛ ابالفصل ابالفصل

سینه زنان از دل و از جان عجب؛ ابالفصل ابالفصل

مشک به دوش جانب اهل حرم؛ العجل العجل

تا ببری آب به طفلان عجب؛ ابالفصل ابالفصل

دشمن دون جمله فراری شدند؛ الحذر الحذر

تیغ به کف اسب به جولان عجب؛ ابالفصل ابالفصل

سینه زنان از دل و از جان عجب؛ ابالفصل ابالفصل

وای دو دست شده از تن جدا؛ الفراق

الفراق

مشک گرفتی تو به دندان عجب؛ ابالفصل ابالفصل

پیکرت از تیر خسان چون عقاب؛ الغریب الغریب

اهل حرم جمله پریشان عجب؛ ابالفصل ابالفصل

سینه زنان از دل و از جان عجب؛ ابالفصل ابالفصل

آه از آن دم که حسینت رسید؛ الحزین

الحزین

دست و علم مانده به میدان عجب ابالفصل ابالفصل

«مدرسی» عاشق کربلا؛ البشیر البشیر

سینه زنان صف زده گریان عجب؛ ابالفصل ابالفصل

سینه زنان از دل و از جان عجب؛ ابالفصل ابالفصل

ص: ۱۰۸

راز فاطمه باعلی اکبر (علیه السلام)؛ سینه زنی

علی اکبر ای گل گلستان

به سفر روی مه ی آسمان

به دلم رسیده غم جهان

اخی یا علی اخی یا علی

بنشین برادر گلعداز

شده ام زهجر تو بی قرار

ز فراق تو شده ام فگار

اخی یا علی اخی یا علی

به سفر روی تو برادرم

بنگر به این تن و پیکرم

چو سپندی مانده بمجمرم

اخی یا علی اخی یا علی

ص: ۱۰۹

غم هجر تو شب تار من
بنشین دمی به کنار من
زچه شد خزانی بهار من
اخعی یا علی اخعی یا علی
تویی آن شعاعی ز آفتاب
سوی نینوا روی با شتاب
جگرم ز هجر تو شد کباب
اخعی یا علی اخعی یا علی
تو روی علی ز چه از برم
من دل غمین به تو خواهرم
به مدینه بی کس و یاورم
اخعی یا علی اخعی یا علی
زغم حسین همه جا عزا
تو «مدرسی» روی کربلا
شده فاطمه به غم ونوا
اخعی یا علی اخعی یا علی

وداع علی اکبر؛ سینه زنی

شدی عازم به میدان ای علی جان

گذر از زیر قرآن ای علی جان

بیا ای نور چشمان پیمبر

به شوق و عشق یزدان ای علی جان

ز داغت قلب صغری گشته غمگین

دوای درد هجران ای علی جان

شدی عازم به میدان ای علی جان* گذر از زیر قرآن...

بین عمه ز داغت اشک و ریزم

چو پروانه شتابان ای علی جان

فراغ تو دلم را کرده محزون

سکینه چشم گریان ای علی جان

شدی عازم به میدان ای علی جان* گذر از زیر قرآن...

پدر از هجر تو قدش خمیده

شده مادر پریشان ای علی جان

به یاد همرهاں مکتب عشق

بریزد اشک چشمان ای علی جان

شده عازم به میدان ای علی جان* گذر از زیر قرآن...

بین اصغر به گهواره فغان داشت

نه آبی بهر طفلان ای علی جان

صدای صوت قرآن جان فرا شد

بگوشم صوت آذان ای علی جان

شده عازم به میدان ای علی جان* گذر از زیر قرآن...

ز سوز هجر تو قلبم کمان است

ندارد هجر تو پایان علی جان

«مدرسی» نوشت رمز شهادت

شود یار ضعیفان ای علی جان

شده عازم به میدان ای علی جان* گذر از زیر قرآن...

سیمای علی اکبر؛ سینه زنی

به میدان می رود یا رب جوان گل‌عذار من

بین بر اشک چشمان و به آه پر شرار من

جوان مه سیمای من رود بر جانب میدان

نظر برقد و بالایش دوچشم اشک بار من

به میدان می رود یا رب جوان گل‌عذار من * بین بر اشک...

به دشت کربلا هر دم به یاد حق نوا دارم

شبه جان پیغمبر بود اکبر کنار من

شهید گردد علی اکبر ز دست قوم دون یا رب

به راه دین و قرآن، این شهادت افتخار من

به میدان می رود یا رب جوان گل‌عذار من * بین بر اشک...

نگررنا جوانی عازم میدان جانبازی است

خرامان می‌رود میدان جوان با وقار من

شده عمه پریشان از وداعِ آخرِ اکبر

تمام خواهرانش اشک و ریزان چون بهار من

به میدان می رود یا رب جوان گل‌عذار من * بین بر اشک...

همه اهل حرم از داغ اکبرناله‌ها دارند

شده یک محشری برپا درین دشت و دیار من

«مدرسی» نویس از انقلابِ کربلا دفتر

به خون امضا همی سازد جوانان این شعار من

به میدان می رود یا رب جوان گل‌عذار من * بین بر اشک...

اسماعیلِ کربلا؛ سینه زنی

قرآن بیاور زینبم نور دو چشمان می‌رود

روح و روانِ پیکرم، اکبر به میدان می‌رود

فصل خزانِ اکبرم وقت بهاران آمده

باد خزانی می‌وزد گل از گلستان می‌رود

قرآن بیاور زینبم نور دو چشمان می‌رود* روح و روانِ...

سعی صفا و مروه شد از خیمه گاه تا قتلگاه

با کربلا و عاشوری زمزم شتابان می‌رود

هاجر! بیا، آور، دمی عطر و گلاب و مشک و عود

اسماعیلِ کربلا با شوقِ قربان می‌رود

قرآن بیاور زینبم نور دو چشمان می‌رود* روح و روانِ...

بهر قتال ظالمان اکبر روان شد از حرم
این یوسف کرب و بلا چون ماه کنعان می‌رود
با آه جانسوز از جگر گفتا حسین تشنه لب
مانند روح از جان من این جان جانان می‌رود
قرآن بیاور زینبم نور دو چشمان می‌رود* روح و روانِ...
دارد سکینه ناله‌ها از داغ هجر اکبرش
زینب بیا ای خواهرم، از جسم من جان می‌رود
از ملت آزاده ام رعنا جوانان وطن
هر دم «مدرسی» بین در راه قرآن می‌رود
قرآن بیاور زینبم نور دو چشمان می‌رود* روح و روانِ...

گلواژه های اکبر (سینه زنی)

علی،علی،علی، علی جان، نور دو چشم زهرا

در خاک و خون فتاده قد رسای اکبر

چون برگ ارغوانی گلگون قبای اکبر

علی،علی،علی، علی جان، نور دو چشم زهرا

فرق دریده افتاد شق القمر به میدان

تا آسمان بتابد نور و ضیای اکبر

بدر منیر زهرا از آسمان فتاده

ماهی موج دریا اختر لقای اکبر

علی،علی،علی، علی جان، نور دو چشم زهرا

ص: ۱۱۷

گرتشنه لب فتاده چون غنچه به میدان

آب حیاتی جوشید رمز بقای اکبر

آب بهشت رضوان جدم پیمبر آورد

نوشیده ام پدر جان آب رضای اکبر

علی، علی، علی، جان، نور دو چشم زهرا

گر انقلاب خونین از کربلا درخشید

اوج درخشش او از کربلای اکبر

پیمان نوجوانان با اکبر حسین است

دشمن به حیرت افتاد محو لقای اکبر

علی، علی، علی، جان، نور دو چشم زهرا

فریاد دختران زهرا به کهکشان رفت

محشر به کربلا شد اندر عزای اکبر

قد حسین خمیده از غصه جوانش

چون دیده غرقه در خون قد رسای اکبر

علی، علی، علی، جان، نور دو چشم زهرا

تکرار کربلا شد در کشور عزیزم

تکرار عاشورا شد از خون بهای اکبر

«مدرسی» رساند پیغام کربلا را

شد گلستان دنیا، گلوآزه های اکبر

علی، علی، علی، جان، نور دو چشم زهرا

اکبر خورشید بنی هاشم ؛ سینه زنی و...

ای جان حسین اکبر! ای دلبر جانبازان

خورشید بنی هاشم ای سرور جانبازان

خورشید شرف تابید در سنگر جانبازان

زرّین و مصفا شد هر دفتر جانبازان

پروانه به دور شمع از عشق و وفا آمد

اندر دل آتش رفت چون پیکر جانبازان

ای جان حسین اکبر! ای دلبر جانبازان* خورشید بنی هاشم...

پیشانی نور حق از سنگ ستم بشکست

چون موجی خروشان بود آن رهبر جانبازان

پیروزی دین حق از بازوی حیدر شد

چون جان پیمبر بود آن سرور جانبازان

ای جان حسین اکبر! ای دلبر جانبازان* خورشید بنی هاشم...

هم آیه ی (من یشری) در شأن علی آمد

باعشق خدا خوابید در بستر جانبازان

الگوی فداکاری زهرا ی جوان گردید

دامان علی بگرفت آن یاور جانبازان

ای جان حسین اکبر! ای دلبر جانبازان* خورشید بنی هاشم...

یک محشری برپا شد اندم که حسن نوشید

زهرا ز جفای دون آن مخفر جانبازان

چون قافله ی عشاق در کربلا آمد

عرشی به زمین افتاد شد محور جانبازان

ای جان حسین اکبر! ای دلبر جانبازان* خورشید بنی هاشم...

اسرار فداکاری در جلوه ی قاسم بین

چون کرد کفن بر دوش آن دلبر جانبازان

معراج شهادت رفت آن کودک شش ماهه

پرواز علی اصغر با شهپر جانبازان

ای جان حسین اکبر! ای دلبر جانبازان* خورشید بنی هاشم...

بازوی حسین بشکست از داغ علمدارش

چون دست و علم افتاد زان صفدر جانبازان

هردم که «مدرسی» در کربلا آید

پیمان وفاداری با سرور جانبا زان

ای جان حسین اکبر! ای دلبر جانبازان* خورشید بنی هاشم...

ای مهدی دین حق بنگر به عزاداران

یاران وفادارت هم یاور جانبازان

ای جان حسین اکبر! ای دلبر جانبازان* خورشید بنی هاشم...

ص: ۱۲۱

علی اکبر، گل پرپر؛ سینه زنی

شده غرقه در خون مه انور من

شهید جفا شد علی اکبر من

دلم موج خون شد ز داغت علی جان

چو امواج خونین فراق علی جان

رَوی از کنارم تو ای یاور من

شده غرقه در خون مه انور من * شهید جفا شد علی اکبر من

گل و گل ستانم ز توفان خزان شد

که پژمرده گلگون ز تیرخسان شد

به میدان فتاده گل پرپر من

شده غرقه در خون مه انور من * شهید جفا شد علی اکبر من

ص: ۱۲۲

ز هجر تو محزون شده خواهرانت

شده اشک و ریزان همه یا ورانت

چو پروانه سوزد دل و پیکر من

شده غرقه در خون مه انور من* شهید جفا شد علی اکبر من

ز برج شهامت چو خورشید تابان

طلوع کردی ناگه فتادی به میدان

شدی در محاق ای مه و اختر من

شده غرقه در خون مه انور من* شهید جفا شد علی اکبر من

جهان گشته تاریک دراین روز روشن

گل ارغوانی فتاده ز گلشن

نظر کن علی جان به چشم ترمن

شده غرقه در خون مه انور من* شهید جفا شد علی اکبر من

ز بعدت نخواهم دگر زند گانی

گل گل ستانم ز چشم نهانی

به دریای خون شد چسان گوهر من

شده غرقه در خون مه انور من* شهید جفا شد علی اکبر من

«مدرسی» بنویس شعار شهادت

به این سینه زن ها پیام شهامت

جهان شد منور از این اختر من

شده غرقه در خون مه انور من* شهید جفا شد علی اکبر من

گل خندان رباب «سینه زنی» (زبان حال مادر علی اصغر)

اصغر زارم ، تشنه و نالان

روی دوش من سینه سوزان

ای خداوندا! اندر این صحرا

آل پیغمبر بی کس و تنها

العطش گویان کود کان ما

هم علی اصغر این گل خندان

اصغر زارم ، تشنه و نالان* روی دوش من سینه سوزان

کودک تشنه گریه ها دارد

روی آغوشم، ناله ها دارد

سبط پیغمبر این نوا دارد

بی رمق مانده این گل ریحان

اصغر زارم ، تشنه و نالان* روی دوش من سینه سوزان

نیست و در خیمه قطره ی آبی

کودکان دارند سوز و بی تاب

اصغر مادر، نیست و در خوابی

میزند پرپر بلبل بی جان

اصغر زارم ، تشنه و نالان* روی دوش من سینه سوزان

عابد بیمار مانده در بستر

هم علی اصغر تشنه و مضطر

العطش گویان کودکان یک سر

تافلک می رفت ناله ی طفلان

اصغر زارم ، تشنه و نالان* روی دوش من سینه سوزان

میزند پرپر اصغر محزون

ازغمش گردید قلب من پر خون

ای پناه من خالق بیچون

آخرین سرباز می رود میدان

اصغر زارم ، تشنه و نالان* روی دوش من سینه سوزان

از غم اصغر اشک ریزانم

آتش افتاده بر دل و جانم

عازم میدان شد، پریشانم

از(مدرسی) ناله ی سوزان

اصغر زارم ، تشنه و نالان* روی دوش من سینه سوزان

اصغر، لاله سرخ کفن

گریه ها باید، ناله ها

باید بر گل پرپر سبط پیغمبر (صلی الله علیه و آله وسلم)

وقت سحر نسیم چمن گریه میکند

بر لاله های سرخ کفن گریه میکند

عنقا ز کوه و دشت و بیابان خون فشان

تا کربلای عشق و محن گریه میکند

گریه ها باید، ناله ها باید* بر گل پرپر سبط پیغمبر (صلی الله علیه و آله وسلم)

در کربلا و قتلگه و خیمه گاه عشق

اصغر چو بلبللی به سخن گریه میکند

از خون اصغر است مصور جهان عشق

در کوه و دشت، مشک ختن گریه میکند

گریه ها باید، ناله ها باید* بر گل پرپر سبط پیغمبر (صلی الله علیه و آله وسلم)

دوش حسین بستر خونین اصغر است

دارد تبسمی به دهن گریه میکند

بهر عزای اصغر شش ماهه ی حسین

هم مرغ خوش خرام دمن گریه میکند

گریه ها باید، ناله ها باید* بر گل پرپر سبط پیغمبر(صلی الله علیه و آله وسلم)

بلبل ز غصه گوشه ویرانه جا گرفت

از هجر گلستان و چمن گریه میکند

گریه ها باید، ناله ها باید* بر گل پرپر سبط پیغمبر(صلی الله علیه و آله وسلم)

از خطبه های زینب و عابد شد انقلاب

کشتی نوح به کوه و دمن گریه میکند

دور زمان و رمز زمین ثبت دفتر است

از غم «مدرسی» به وطن گریه میکند

گریه ها باید، ناله ها باید* بر گل پرپر سبط پیغمبر(صلی الله علیه و آله وسلم)

علی اصغر غنچه خندان؛ زنجیر زنی

بیاور تشنه لب اصغر

ببوسم سبط پیغمبر

تا گرفت اصغر ز دست مادرش

دید خشکیده گلوی انورش

غنچه گل از عطش پژمرده بود

روی دوش مادرش افسرده بود

گرفت آن کودک لرزان

گرفت آن غنچه ی خندان

گشته لب هایش کبود از تشنگی

سر به بازویش نهاد از خستگی

قلب اصغر از عطش گشته کباب

از غم او می تپد قلب رباب

رباب قلب پریشان است

سکینه اشک و ریزان است

ص: ۱۲۸

بوسه زد مولا به لب های علی
ناله زد ازدل به آوای جلی
اصغرش را برد در میدان عشق
تا بگوید در جهان آذان عشق
گرفت آن کودک عطشان
روان شد جانب میدان
آب می خواهد از آن قوم عناد
تا که اصغر را کند سیراب و شاد
بُرد اصغر را به میدان باشتاب
روی دست خود بلند کرد آفتاب
خجل شد آسمان از غم
زمین شرمنده از ماتم
تیر دشمن جان اصغر را گرفت
سینه ی زهرا و حیدر را گرفت
این جهان در چشم مولا تار شد
این زمین تا آسمان خونبار شد
جهان و آسمان لرزید
زمین تا کهکشانش لرزید

جسم اصغر از ستم در خون نشست

صورت و دست حسین گلگون نشست

این عزاداران همه نالان او

هم «مدرسی» شده گریان او

فضا از خون گل افشان شد

فلک از غصه ویران شد

ص: ۱۳۰

علی اصغر کودک بی شیر؛ سینه زنی

اصغر لب تشنه ام بیا به میدان رویم

کودک بی شیر من با دل بریان رویم

بلبل باغ نبی اصغر نالان من

نوردو چشم علی کودک گریان من

ذبیح من در منا به عید قربان رویم

اصغر لب تشنه ام بیا به میدان رویم* کودک بی شیر من

به خیمه گاه نیست آب زغم دل افسرده ام

ز ناله ی العطش بین که آزرده ام

چو خضر و اسکندریم به آب حیوان رویم

اصغر لب تشنه ام بیا به میدان رویم* کودک بی شیر من

شیر ندارد، علی! ما در محزون تو
غصه و افغان کند عمه ی دل خون تو
برای آب ای عزیز جانب عدوان رویم
اصغر لب تشنه ام بیا به میدان رویم* کودک بی شیر من
شده ز گهواره ات راز شهادت عیان
گشا دو لب را بگو به مردمان جهان
به عشق فردوس حق بیا شتابان رویم
اصغر لب تشنه ام بیا به میدان رویم* کودک بی شیر من
شود چو گهواره ات بستر خون ای علی
دو دست بابای تو مجمر خون ای علی
جانب شط فرات به شور و افغان رویم
اصغر لب تشنه ام بیا به میدان رویم* کودک بی شیر من
دهن گشا ای علی غنچه ی خندان من
گشاد و چشمان خود طفل پریشان من
گذر ز جان ای عزیز به سوی جانان رویم
اصغر لب تشنه ام بیا به میدان رویم* کودک بی شیر من

کبود گشته لب عزیز من تشنه ی

کودک بی شیر من ز تشنگی خسته ی

تشنه آب حیات به شوق رضوان رویم

اصغر لب تشنه ام بیا به میدان رویم* کودک بی شیر من ...

(مدرسی) اشک ریز ز داغ اصغر شده

قتلگه و کربلا عجب مکرر شده

برای دین خدا طفل و جوانان رویم

اصغر لب تشنه ام بیا به میدان رویم* کودک بی شیر من

کشور افغان ستان سنگر خون بار ما

به باغ عشق شهید صد گل بی خار ما

بیا به گل چیدن باغ شهیدان رویم

اصغر لب تشنه ام بیا به میدان رویم* کودک بی شیر من

ص: ۱۳۳

اصغر آخرین سرباز؛ سینه زنی

ای علی اصغر آخرین سرباز

جان فدا کردی ای مه همراز

مادر زارت خیمگاه نالان

انتظار تو عمه گریان

فاطمه سوزد ازفراق تو

هرزمان دارد اشتیاق تو

ای علی اصغر آخرین سرباز* جان فدا کردی ای مه همراز

خواهران تو اشک و ریزانند

بر در خیمه زار و گریانند

عابد دلخون بی برادر شد

کربلا زین غم روز محشر شد

ای علی اصغر آخرین سرباز* جان فدا کردی ای مه همراز

ص: ۱۳۴

از تیرِ دشمن گشته ای سیراب

یا به دوش باب رفته ی درخواب

داغ تو سوزد جسم و جانم را

قلب خونین و استخوانم را

ای علی اصغر آخرین سرباز* جان فدا کردی ای

مه همراز

بر مسلمانان این سلام من

بر همه عالم این پیام من

ای علی اصغر آخرین سرباز* جان فدا کردی ای مه همراز

کودک بی شیر تیر باران شد

بالب خندان سوی رضوان شد

تا به رستاخیز این عزا برپاست

از «مدرسی» این پیام هر جاست

ای علی اصغر آخرین سرباز* جان فدا کردی ای مه همراز

ص: ۱۳۵

اصغر عطشان؛ زنجیر زنی

(با روش سکوت و اجرا انجام شود)

پدر حیات من آخر شده ز تیر خسان

دمی به خیمه مرا نزد مادرم برسان

مادرم دلخون - عمّه ام محزون ۲

ای پدر جانم - جان به قربانت ۲

که انتظار من است مادرم در خیمه

نظر کند به سوی قتلگه دل خسته

مادرم گریان - خواهران نالان. ۲

ای پدر جانم - جان به قربانت ۲

ص: ۱۳۶

به عمه های من غرقه خون سلامم بر

ز خون من به جهان این چنین پیامم بر

تشنه جان دادم - روی دوش باب. ۲

ای پدر جانم - جان به قربانت ۲

پیام آخر اصغر به مادرم برسان

به سوی باغ جنان می روم لب خندان

مادرم سوزد - در فراق من ۲

ای پدر جانم - جان به قربانت ۲

شهید راه خدا گشته اصغر نالان

ز تیر حرمله جان داده ام لب عطشان

آخرین سرباز - جان فشان تو. ۲

ای پدر جانم - جان به قربانت ۲

(مدرسی) دل افسرده زین عزا دارد

عزای اصغر نالان چنین به پا دارد

شد عزا داران - رهروان حق. ۲

ای حسین مولا - جان به قربانت. ۲

قن‌داقه خونین؛ سینه زنی

بیا ای مادر نالان اصغر

بگیر این غنچه خندان و پرپر

بیا بنگر که اصغر غرق خون شد

ز دست خصم دون او لاله گون شد

شده از تیر کین در خون شناور ۲

بیا ای مادر نالان اصغر

بگیر این غنچه خندان و پرپر

بیا از خیمگاه ای مادرزار

که اصغر آمده از رزم و پیکار

بگیر قن‌داقه خونین اصغر ۲

بیا ای مادر نالان اصغر

بگیر این غنچه خندان و پرپر

ص: ۱۳۸

شهید راه حق شد طفل زارم

ز سوز داغ او من بیقرارم

گل گلزار من گردیده پرپر ۲

بیا ای مادر نالان اصغر

بگیراین غنچه خندان و پرپر

برایش قطره آبی ندادند

هزاران غصه در قلبم نهادند

تبسم بر لبان بایاد مادر ۲

بیا ای مادر نالان اصغر

بگیراین غنچه خندان و پرپر

رباب قنذاقه اصغر گرفته

همه اهل حرم محشر گرفته

پیام آرد (مدرسی) به منبر ۲

بیا ای مادر نالان اصغر

بگیراین غنچه خندان و پرپر

علی اصغر کودک جانباز؛ سینه زنی

بیا ای مادر اصغر شتابان

بیاور اصغر نالان و عطشان

بیاور اصغر نالان مضطر

بیاور آن گل پژمان و پرپر

بیاور اصغر بی شیر نالان

بیاور کودک زار و پریشان

بیا ای مادر اصغر شتابان* بیاور اصغر نالان و عطشان

بیاور بلبل بوستان زهرا

بیاور غنچه خندان زهرا

بیاور کودک جانباز بابا

بیاور آخرین سرباز بابا

بیا ای مادر اصغر شتابان* بیاور اصغر نالان و عطشان

ص: ۱۴۰

بیاور کودک زار و حزین را

بیاور ناله های آتشین را

بگیرم کودک زارم در آغوش

که قلبم از فراقش میزند جوش

بیا ای مادر اصغر شتابان* بیاور اصغر نالان و عطشان

به نزد لشکر دشمن رسا نم

که شاید قطره ی آبی چشانم

علی اصغر به روی دوش مولا

نشان تیر دشمن شد، خدایا!

بیا ای مادر اصغر شتابان* بیاور اصغر نالان و عطشان

ز دست حرمله آن شوم ابتر

علی اصغر شده در خون شناور

بیا ای مادر اصغر شتابان* بیاور اصغر نالان و عطشان

جهان در چشم مولا تار گردید

زمین تا آسمان خونبار گردید

«مدرسی» پیام اصغر آورد

شکوه عاشورا در منبر آورد

بیا ای مادر اصغر شتابان* بیاور اصغر نالان و عطشان

اصغر بلبل آرام؛ سینه زنی

زینب بیا از خیمگاه اصغر ز میدان آمده

این بلبل باغ نبی با باب نالان آمده

هر بلبلی در شاخ گل خواند سرود گلستان

این بلبل شیرین سخن آرام و بی جان آمده

چون مرغ بسمل غرق خون این نوگل زهراشده

گویا ز بحر احمری ماهی غلتان آمده

زینب بیا از خیمگاه اصغر ز میدان آمده* این بلبل باغ نبی...

ای عمه زار علی گهواره اصغر بیار

یکدم بیاید مادرش موسای عمران آمده

برروی دوش باب خود گردیده آرام از فغان

اینک به خواب آخرش این نور چشمان آمده

زینب بیا از خیمگاه اصغر ز میدان آمده* این بلبل باغ نبی...

قن‌داقه خونبار او شد پرچم آزادگی

با عشق سرشار حسین طفلی ز میدان آمده

اصغر کنار فاطمه رفته بهشت جاویدان

شوق شهادت رمز خون با عشق رضوان آمده

زینب بیا از خیمگاه اصغر ز میدان آمده* این بلبل باغ نبی...

شد محشر کبری به پا درخیمه های شاه دین

چون اصغرش در خون تپان از تیر عدوان آمده

با موج خون اصغر است شد هر زمینی کربلا

هم عاشورای خون تپان در ملک افغان آمده

زینب بیا از خیمگاه اصغر ز میدان آمده* این بلبل

باغ نبی...

گفتا «مدرسی» پیام بر کودکان شیروخوار

روز علی اصغر شده روز شهیدان آمده

ای حجت ابن الحسن بنگر به این سوز و گداز

این نوحه گر با سینه زن زار و پریشان آمده.

زینب بیا از خیمگاه اصغر ز میدان آمده* این بلبل باغ نبی...

ص: ۱۴۳

اصغر کبوتر نالان؛ سینه زنی

فرزند مرتضی به بیابان کربلا

اصغر فدا نمود به میدان کربلا

گاهی به روی نعش علی اکبر جوان

گاهی کنار قاسم و پیمان کربلا

بین کودکان زینب و عشق شهادتش

عازم به قتلگاه شده طفلان کربلا

فرزند مرتضی به بیابان کربلا* اصغر فدا نمود به میدان کربلا

از مسلم و حبیب و وهب در دیار خون

با موج خون نموده چه توفان کربلا

حرّ ریاحی مرد شهادت به راه حق

فرق دریده گشته نگهبان کربلا

فرزند مرتضی به بیابان کربلا* اصغر فدا نمود به میدان کربلا

دارد کفن به دوش یتیم حسن عجب

راز شهادت است به دوران کربلا

در علقمه دو دست ابوالفضل غرق خون

بیرق به خون تپیده و غلطان کربلا

فرزند مرتضی به بیابان کربلا* اصغر فدا نمود به میدان کربلا

سوزان وداع آخر فرزند مصطفی

طفلان اشک ریز و پریشان کربلا

آورد اصغرش به منا تا فدا کند

زیر عبا کبوتر نالان کربلا

فرزند مرتضی به بیابان کربلا* اصغر فدا نمود به

میدان کربلا

تشنه به روی دوش پدر بود منتظر

تیر جفا و اصغر نالان کربلا

هر جا شهید راه خدا یاور حسین

با جسم غرق خون شده مهمان کربلا

فرزند مرتضی به بیابان کربلا* اصغر فدا نمود به میدان کربلا

عالم به سوک اصغر تشنه به سوزوآه

دارد «مدرسی» همه پیمان کربلا

امروز روز اصغری شیر درجهان

هر مادری به داغ یتیمان کربلا

زینب قهرمان؛ سینه زنی

یادگار علی زینب قهرمان

جان نثاران تو فاطمیون زجان

غیرت مرتضی عفت فاطمه

دخت شیر خدا شوکت آسمان

نسل پاک نبی زینب هاشمی

در شکوه و جلال جلوه کهکشان

یادگار علی زینب قهرمان* جان نثاران تو فاطمیون زجان

مریم و آسیه خادم راز تو

عشق حوا تو را مادر مهربان

خواهر مجتبی رازدار حسین

شد ابوالفضل تو یاور و جان فشان

یادگار علی زینب قهرمان* جان نثاران تو فاطمیون زجان

ص: ۱۴۶

کوه صبر و صفا دختر مرتضی

جانشین حسین سرور کاروان

جان فدای حسین حامی عابدین

سرور انقلاب یاور کودکان

یادگار علی زینب قهرمان* جان نثاران تو فاطمیون زجان

کاخ بیداد را سرنگون کرده ای

خطبه آتشین کوه آتشفشان

این حریم و حرم کوکب شهر شام

می درخشد همه در زمین و زمان

یادگار علی زینب قهرمان* جان نثاران تو فاطمیون زجان

(فاطمیون) ما حامیان حرم

افتخار آفرین بهر افغانستان.

یادگار علی زینب قهرمان* جان نثاران تو فاطمیون زجان

۱۳۹۵ / ۷ / ۱۸ نجف آباد اصفهان

ص: ۱۴۷

دل بی قرار زینب؛ سینه زنی

ز شرار خیمه می سوخت دل بی قرار زینب

فلک آتش غم افروخت به دل فکار زینب

ز چه محشری نمودار به زمین کربلا شد

که ز صدر زین فتاده شه تاجدار زینب

ز شرار خیمه می سوخت دل بی قرار زینب* فلک آتش غم...

ز فراق نوجوانان ز غم حسین مظلوم

عجب این همه مصیبت دل داغ دار زینب

گهی در غم یتیمان گهی فکر عابدین داشت

دل کهکشان بسوزد غم پر شرار زینب

ز شرار خیمه می سوخت دل بی قرار زینب* فلک آتش غم...

همه بلبلانِ محزون به جوار عابدین شد

که آیا عزیز زهرا تویی راهدار زینب

تو بگو چه چاره سازم به میان آتش و خون

که ز بعد باب زارت تویی یادگار زینب

ز شرارخیمه می سوخت دل بی قرار زینب* فلک آتش غم...

ز پیام عابدین شد همه جانب بیابان

به میان خیمه مانده همه افتخار زینب

چو خلیل به قلب آذر به کنار حجت حق

اوبه فکر عابدین است همه غم شعار زینب

ز شرارخیمه می سوخت دل بی قرار زینب* فلک آتش غم...

برون از شرار آتش بنموده عابدین را

عجب از شهامت و صبر، عجب از وقار زینب

تو (مدرسی) دعا کن به امام عصرِ غائب

که برون ز پرده آید مه غمگسار زینب

ز شرارخیمه می سوخت دل بی قرار زینب* فلک آتش غم...

تو مجاهد و مهاجر غم دل بگو به زهرا(علیهاالسلام)

شده میهن به آتش چو خیام و دار زینب

ز شرارخیمه می سوخت دل بی قرار زینب* فلک آتش غم...

همت زینب «سینه زنی» و شعر

در کرب و بلا زینب آن مفخر آزادی

شد نایب شاه دین آن خواهر آزادی

سر فصل شهامت را در دفتر زینب بین

در کربلا رخشید چون گوهر آزادی

بانگ جرسی آید از قافله ی صحرا

تا شط فرات آمد آن سرور آزادی

در کرب و بلا زینب آن مفخر آزادی* شد نایب شاه دین...

آورد و دو قربانی زینب به منای حق

هم دختر زهرا شد چون محور آزادی

بر همت زینب بین الگوی جهان گردید

آن روح بلند عشق در پیکر آزادی

در کرب و بلا زینب آن مفخر آزادی* شد نایب شاه دین...

چون دید به موج خون دردانه ی زهرا را
برداشت و به کف بگرفت آن یاور آزادی
گاهی به غم عابد گاهی به غم طفلان
یا رب که هزاران غم یک دختر آزادی
در کرب و بلا زینب آن مفخر آزادی* شد نایب شاه
دین...

گه کوفه گهی در شام مانند علی جوشید
هر خطبه ی جانسوزش شد کوثر آزادی
در مجلس بیگانه آندم که سخن میگفت
شد کاخ ستم لرزان زان حنجر آزادی
در کرب و بلا زینب آن مفخر آزادی* شد نایب شاه دین...

از نور کلام او در قلب «مدرسی»
طوفانی به پا کرده در محضر آزادی
مهدی جهان آید شاید نظر اندازد
بر ملت آزاده آن رهبر آزادی
در کرب و بلا زینب آن مفخر آزادی* شد نایب شاه دین...

حبیب ابن مظاهر اسدی (سینه زنی)

به معراج شهیدان حبیب آمده مهمان

این کربلا جلوه ای از صحنه ی نوراست، تکراری طور است

چون کرده تجلی نوری از خالق سبحان، حبیب آمده مهمان

به معراج شهیدان حبیب آمده مهمان

در کربلا آمده جانباز پیمبر، همان عاشق داور

سرباز فداکار حسین سرور خوبان، حبیب آمده مهمان

به معراج شهیدان حبیب آمده مهمان

برگوی بشارت به ابی الفضل دلاور، به فرمانده لشکر

از راه رسید عاشق دلداده جانان، حبیب آمده مهمان

به معراج شهیدان حبیب آمده مهمان

بر اهل حرم این خبر با اثر آمد، بشارت ز در آمد

این یار سرافراز پیمبر ز دل و جان، حیب آمده مهمان

به معراج شهیدان حیب آمده مهمان

پیغامی که زینب به حیب داد چه هاشد، بسی شور و نوا شد

زد بر سر و از غصه نمود ناله سوزان، حیب آمده مهمان

به معراج شهیدان حیب آمده مهمان

مهمان ز سفر آمده با شور و وفایی، نه آب و نه غذایی

بنوشته «مدرسی» ز اسرار شهیدان، حیب آمده مهمان

به معراج شهیدان حیب آمده مهمان

ص: ۱۵۳

فداکاری و هب؛ سینه زنی

کربلا صحنه ی محشر شده ای و هب ای و هب

بی کس و یار سبط پیمبر شده ای و هب ای و هب

بیا برو جانب میدان خون، ای جوان ای جوان

روز فداکاری اکبر شده، ای و هب ای و هب

کربلا صحنه ی محشر شده ای و هب ای و هب

صحنه ی این کربلا شور و شین، شور و شین

شط فرات زمزم و کوثر شده، ای و هب ای و هب

کربلا صحنه ی محشر شده ای و هب ای و هب

دختر زهرا شده اندر فغان، زینبا زینبا

جسم شهیدان همه پرپر شده، ای و هب ای و هب

کربلا صحنه ی محشر شده ای و هب ای و هب

نالہ ی طفلان بہ ثریا رسد، العطش العطش

غنچه ی خندان علی اصغر شده، ای وهب ای وهب

کربلا صحنه ی محشر شده ای وهب ای وهب

صف زده اند اردوی سلطان دین، با خروش با خروش

اردوی حق ضد ستمگر شده، ای وهب ای وهب

کربلا صحنه ی محشر شده ای وهب ای وهب

با عروس خویش نمایی وداع، ای جوان ای جوان

جسم جوانان همه بی سر شده، ای وهب ای وهب

کربلا صحنه ی محشر شده ای وهب ای وهب

خیز به یاری حسین علی، ای عزیز ای عزیز

رمز شهادت ره و رهبر شده، ای وهب ای وهب

کربلا صحنه ی محشر شده ای وهب ای وهب

نور دو چشمم تو برو قتلگاه، قتلگاه قتلگاه

غرقه به خون قد صنوبر شده، ای وهب ای وهب

کربلا صحنه ی محشر شده ای وهب ای وهب

برو تو پیمان شهادت بخوان ، از یقین از یقین

خط شهید محور مصدر شده، ای وهب ای وهب

کربلا صحنه ی محشر شده ای وهب ای وهب

جان بنما در ره قرآن فدا، از وفا از وفا

عاشق حق یاور دفتر شده، ای وهب ای وهب

کربلا صحنه ی محشر شده ای وهب ای وهب

رنگ قلم رمز شهیدان نویس ، هر زمان هر زمان

(مدرسی) عاشق سنگر شده، ای وهب ای وهب

کربلا صحنه ی محشر شده ای وهب ای وهب

کشور افغان شده است کربلا، کربلا کربلا

قتلگه عشق مکرر شده، ای وهب ای وهب

کربلا صحنه ی محشر شده ای وهب ای وهب

راز دل رقیه؛ سینه زنی

از گوشه ی خرابه طفلی چسان فغان کرد

گویا که درد دل را با باب خود بیان کرد

رفتی کجا پدر جان؟ من بی کس و غریبم

غمهایی کوفه و شام با سوز دل بیان کرد

از گوشه ی خرابه طفلی چسان فغان کرد

گویا که درد دل را با باب خود بیان کرد

رفتی پدر ز هجرت در ناله و فغانیم

اسرار رفتنت را عمه ز من نهان کرد

بابا ز داغ هجرت زینب به سوز و آه است

از کربلا و کوفه تا شام غم فغان کرد

از گوشه ی خرابه طفلی چسان فغان کرد* گویا که درد دل...

در کوفه من چه دیدم با تو چسان بگویم

اسرار این اسیری فریاد ما عیان کرد

شام و سحر به یاد ت دارم عزا و ماتم

طفلان به این خرابه از سوز دل فغان کرد

از گوشه ی خرابه طفلی چسان فغان کرد* گویا که درد دل...

بابا مرو تو دیگر چون عابدین علیل است

بیمار زار و تبار زندان غم مکان کرد

دارد رقیه فریاد با ظالمین ستیزید

این درس عاشورا را با اشک و غم بیان کرد

از گوشه ی خرابه طفلی چسان فغان کرد* گویا که درد دل...

طوفان شده به عالم از گوشه ی خرابه

تا کاخ ظلم و لرزان چون برگگ خزان کرد

(مدرسی) نوشته با اشک و خون به دفتر

سینه زنان افغان امضا به خون شان کرد

از گوشه ی خرابه طفلی چسان فغان کرد* گویا که درد دل...

حسین مهمان زینب (علیها السلام)، سینه زنی

حسین، حسین جان، مهمانِ زینب

آمد خرابه در آن دلِ شب

اندر خرابه شور و نوا شد

گویا در آن شب محشر به پا شد

اشک روان بود از غم رقیه

چون مرغ بسمل اندر نوا شد

حسین، حسین جان، مهمانِ زینب* آم-دخرابه در آن دلِ شب

فرزند زهرا (علیها السلام) آمد خرابه

بر آل طاها یک سر عزا شد

گفتا پدر جان از هجر و سوزم

چون رأس پاکت از تن جدا شد

حسین، حسین جان، مهمانِ زینب* آمدخرابه در آن دلِ شب

بابا ز داغ هجران بمیرم

کنج خرابه مأوای ما شد

برداشت سر را بوسید و بویید

عالم ازین غم ماتم سرا شد

حسین، حسین جان، مهمانِ زینب* آمد خرابه در آن دلِ شب

ناگه رقیه از ناله افتاد

گویا که در خواب از غم رها شد

دید ی چو زینب مظلوم رقیه

چشم از جهان بست سوی بقا شد

حسین، حسین جان، مهمانِ زینب* آمد خرابه در آن دلِ شب

عابد به بستر زنجیر به گردن

زینب اسیر و غم مبتلا شد

گفتا به عابد ای نور چشمان

کفن بیاور این ماجرا شد

حسین، حسین جان، مهمانِ زینب* آمد خرابه در آن دلِ شب

گنجی نهان شد در آن خرابه

زین رو خرابه زائر سرا شد

« مدرسی » بین قبر رقیه

بر اهل ایمان دار الشفا شد

حسین، حسین جان، مهمانِ زینب* آمد خرابه در آن دلِ شب

بیت الاحزان شام؛ سینه زنی

(با دو صوت متفاوت یا سکوت و اجرا)

بزن بر سینه و بر سر، به یاد آل پیغمبر

در خرابه آمده سبط نبی

در کنار دخترش پور علی

سری پر خون نمایان شد - خرابه بیت الاحزان شد

بزن بر سینه و بر سر، به یاد آل پیغمبر

آمده اندر خرابه شاه دین

تا ببیند دختر زار حزین

بیا ای دختری زارم - ببینی چشم خونبارم

بزن بر سینه و بر سر، به یاد آل پیغمبر

ص: ۱۶۱

ای رقیه باب زارت آمده

لیک با سر در کنارت آمده

رقیه ای گل زهرا - شده مهمان تو بابا

بزن بر سینه وبر سر، به یاد آل پیغمبر

در خرابه تازه شد دیدار او

بوسه زد بر صورت خونبار او

مرا کی بی پدر کرده - زداغت خونجگر کرده

بزن بر سینه وبر سر، به یاد آل پیغمبر

شد خرابه مدفن طفل حسین

زین مصیبت عالمی در شوروشین

هر کسی سر روی خاک غم نهاد

این چنین ماتم ندارد کس به یاد

یتیمان اشک وریزانند - ازین غصه پریشانند

بزن بر سینه وبر سر، به یاد آل پیغمبر

سدرو کافوری بیاور عابدین

در عزای خواهر زارت نشین

به این کودک کفن آور - ندارد یاور دیگر

بزن بر سینه وبر سر، به یاد آل پیغمبر

ای (مدرسی) عزاداری نما

بر یتیم بی کس و بی اقربا

خرابه غم سرا گردید - رقیه جانفدا گردید

بزن بر سینه و بر سر - به یاد آل پیغمبر (صلی الله علیه و آله وسلم)

ص: ۱۶۳

حسین مهمان رقیه؛ سینه زنی

حسین چون در خرابه میهمان شد

رُقیه از دل و جان میزبان شد

درخشید ماه نو اندر خرابه

نشسته روی دستانِ رقیه

ز حال ما پدر غافل چرائی؟

به این ماتمسرا از چه نیایی؟

حسین چون در خرابه میهمان شد*رُقیه از دل و جان میزبان شد

دیگر من قاسم و اکبر ندارم

ابو الفضل و علی اصغر ندارم

به این عالم دیگر ما و ندارم

خرابه مانده ام بابا ندارم

حسین چون در خرابه میهمان شد*رُق-ئی-ه از دل و جان میزبان شد

کی رگ های گلویت را بریده؟

جمالت را به خاک و خون کشیده

دیگر از زندگی سیرم پدرجان

منم از غصه می میرم پدر جان

حسین چون درخرا به میهمان شد*رُقَیْه از دل و جان میزبان شد

دیگر با غصه و غم ها نسازم

مرا با خود ببر بابای نازم

رقیه جان سپرد در آن دل شب

کنار کودکان و عمه زینب

حسین چون درخرا به میهمان شد*رُقَیْه از دل و جان میزبان شد

بیا ای عابدین ای نور عینم

کفن آور به دلدار حسینم

به ویرانه یکی گنجی نهان شد

درخشان از جمالش آسمان شد

حسین چون درخرا به میهمان شد*رُقَیْه از دل و جان میزبان شد

(مدرسی) نوشته رمز دفتر

عزاداران زنند بر سینه و سر

تمام نوحه خوانان اشک ریزان

عزا دار رقیه از دل و جان

حسین چون درخرا به میهمان شد*رُقَیْه از دل و جان میزبان شد

اربعین تجدید عاشورا؛ سینه زنی

اربعین در عالم

تجدید عاشورا شد

با زینب اسیران وارد به کربلا شد

یتیمان با فریاد به کربلا رسیدند

بی یاور بی بابا بار ستم کشیدند

اربعین در عالم تجدید عاشورا شد

ابالفضل ای مولا بنگر به حال خواهر

رسیده از کوفه با قلب زار و مضطر

اربعین در عالم تجدید عاشورا شد

ای عابد ای بیمار از شام غم رسیدی

در کوفه در زندان چه رنجها کشیدی

اربعین در عالم تجدید عاشورا شد

ص: ۱۶۶

ای قاسم عبدالله مادر رسیده از شام

با ناله با فریاد به قنکاه خونفام

اربعین در عالم تجدید عاشورا شد

ای اکبر ای اصغر بین عمه های دلخون

هم مادر هم خواهر با قلبهای محزون

اربعین در عالم تجدید عاشورا شد

ای جابر به پا خیز عابد ز ره رسیده

با سجاد هم زینب با قامت خمیده

اربعین در عالم تجدید عاشورا شد

عطیه با جابر هم زائر حسین است

«حجازی» با یاران هر دم به شوروشین است

اربعین در عالم تجدید عاشورا شد

ص: ۱۶۷

جهاد فرمان عاشورا؛ سرود و سینه زنی

مولا حسین جان - جانم به قربان

ما ملت افغان مردان پیکاریم

عشق شهادت را در جان و دل داریم

در سنگر خونین امواج سرشاریم

عشق شهادت می تپد در سینه ی یاران

آزاد و سازیم با خون خود ملت قرآن

مولا حسین جان - جانم به قربان

تسلیم نخواهیم شد بر قدرت دشمن

چون یار ما باشد آن خالق ذوالمنّ

راه حسین باشد بر ما ره روشن

از عاشورا و کربلا عشق و نوای تو

تجدید پیمان کرده ام با کربلای تو

مولا حسین جان - جانم به قربان

آماده رزمیم تا آخرین دوران
خوانیم به این ملت فرموده قرآن
آزاد و خواهیم ساخت این میهن افغان
رزم و قتال است افتخار ملت یاران
فرمان برد از رهبرم این جمله سربازان
مولا حسین جان - جانم به قربان
راه حسین باشد الگوی سربازان
جان را فدا سازند اندر ره قرآن
با عاشورا دارند از جان و دل پیمان
ما عزت و آزادی را از کربلا داریم
میثاق عزت با حسین از عاشورا داریم
مولا حسین جان - جانم به قربان
برضد شرق و غرب اندر ستیزم من
در راه دین حق خون ها بریزم من
راه حسین جویم در جبهه و میهن
در کشور افغانستان برپا کنیم یاران
جمهوری اسلامی و حکومت قرآن
مولا حسین جان - جانم به قربان

(مدرسی) گفتا در جبهه و منبر

فرمان دین و حق آزادی کشور

راه حسین باشد بر شیعیان رهبر

شاه شهیدان الگویی بر مسلمین باشد

فرمان عاشورا به ما فتح مبین باشد

مولا حسین جان - جانم به قربان

ص: ۱۷۰

مهمان خدا؛ سینه زنی و سرود

گردیده مهمان خدا، ای شهید ای شهید

زنده ی جاوید وِلا، ای شهید ای شهید

قد رسای تو به خون لاله گون، غرق خون غرق خون

مادر و بابت به عزا، ای شهید ای شهید

گردیده مهمان خدا، ای شهید ای شهید* زنده ی جاوید وِلا...

نیست کفن بر تن خونین تو، ای جوان ای جوان

دستور و فرمان خدا، ای شهید ای شهید

مادرتو غصه و افغان کند، روز و شب روز و شب

خواهرتو مانده به شور و نوا، ای شهید ای شهید

گردیده مهمان خدا، ای شهید ای شهید* زنده ی جاوید وِلا...

همسر زار تو زغم در فغان ، بی امان بی امان

اشک روان باب توو اقربا، ای شهید ای شهید

گر چه همه بهر تو گریان شده، الفراق الفراق

جشن شهادت شده است پر بها، ای شهید ای شهید

گردیده مهمان خدا، ای شهید ای شهید* زنده ی جاوید ولا...

با خون خود زنده نمودی جهان، باصفا باصفا

چون تویی سرمایه ی امیدها، ای شهید ای شهید

حریت و عشق ز تو ارمغان ، جاویدان جاویدان

لوح درخشان وفا، ای شهید ای شهید

گردیده مهمان خدا، ای شهید ای شهید* زنده ی جاوید ولا...

کردی تو امضا به خون دفترت، در جهان در جهان

درس شهادت به عزیزان ما، ای شهید ای شهید

کربلا درس فداکاریت، بالعیان ، در زمان در زمان

مکتب خون مکتب عشق و صفا، ای شهید ای شهید

گردیده مهمان خدا، ای شهید ای شهید* زنده ی جاوید ولا...

حجت حق امت قرآن بین، العجل العجل

یاور تو عشق جوانان ما، ای شهید ای شهید

سینه زنان صف زده اند، با امید با امید

«مدرسی» کرده دعا، ای شهید ای شهید

گردیده مهمان خدا، ای شهید ای شهید* زنده ی جاوید ولا...

معراج حق ؛ سینه زنی و سرود

غرقه خون لاله گون ای شهید ای جوان

سنگرت گل ستان ای شهید ای جوان

رفتی معراج حق زنده ی جاویدان

غرقه درخون شدی ای شهیدای جوان

افتخار آفرین سنگر خون شده

یار ابن الحسن ای شهید ای جوان

غرقه خون لاله گون ای شهید ای جوان * سنگرت گلستان...

تبریک و تسلیت بر رسول خدا

بر امام زمان ای شهید ای جوان

روز محشر شده بر همه یاوران

باب تو نا توان ای شهید ای جوان

غرقه خون لاله گون ای شهید ای جوان * سنگرت گلستان...

مادرو خواهران اشك وريزان همه

همسرت در فغان ای شهيد ای جوان

حامی دين حق افسر با وفا

شافع رهروان ای شهيد ای جوان

غرقه خون لاله گون ای شهيد ای جوان * سنگرت گلستان...

رفتی از محفل همرها ن ای عزيز!

رهبر رهروان ای شهيد ای جوان

این (مدرسی) بين چون پیام آورد

یاد هر قهرمان ای شهيد ای جوان

غرقه خون لاله گون ای شهيد ای جوان * سنگرت گلستان...

میهن پاک ما گشته گلغام خون

ماهی خون طپان ای شهيد ای جوان

سنگرت شد منا، كشورت كربلا

هر زمان عاشورا ای شهيد ای جوان

غرقه خون لاله گون ای شهيد ای جوان * سنگرت

گلستان...

ص: ۱۷۴

قتلگاه خونبار؛ سینه زنی و سرود

به ره حسین زهرا شده عاشورا نمایان

شده قتلگاه خونبار همه کربلای افغان

زهجوم تیر دشمن همه گل ستانی پرپر

شده غرق خون جوانان زشرارتیرو خنجر

ز افق سنگر خون شده اختران فروزان

به ره حسین زهرا شده عاشورا نمایان* شده قتلگاه خونبار...

شده موج آتش خون به زمین کشور ما

فکند چو کشتی لنگر به نوار سنگر ما

به تمام کوی و برزن همه موج خون خروشان

به ره حسین زهرا شده عاشورا نمایان* شده قتلگاه خونبار...

شده عده ی مهاجر به دیار غربت و غم
به میان آتش و خون، همه ببلان به ماتم
شده عالمان آگاه به شرار و سوزِ زندان
به ره حسین زهرا شده عاشورا نمایان* شده قتلگاه خونبار...

ز شرار ظلم ظالم شده آتشی به گلشن

ز فغان این یتیمان همه محشری به میهن

ز مجاهد و مهاجر همه با فغان و نالان

به ره حسین زهرا شده عاشورا نمایان* شده قتلگاه خونبار...

گهی اشک و شور و ناله شده در کنار سنگر

گهی در کنار قبر شهدا به پا ست و محشر

گهی در غم مهاجر گهی در شکنج زندان

به ره حسین زهرا شده عاشورا نمایان* شده قتلگاه خونبار...

وداع با شهید؛ سینه زنی

شهید راه آزادی خداحافظ خداحافظ

چراغ راه پیروزی خداحافظ خداحافظ

توی سرباز راه حق ز خون سرخ تو رونق

گرفته راه اسلامی خداحافظ خداحافظ

شهیدان ای امید ما به عالم ای نوید ما

فدای راه قرانی خداحافظ خداحافظ

شهید راه آزادی خداحافظ خداحافظ* چراغ راه پیروزی...

عزیزان اشک و ریزانند ز داغ جملہ گریانند

کنار قبر تو زاری خداحافظ خداحافظ

الا قربان راه دین ز خون پاک تو رنگین

شده میدان آزادی خداحافظ خداحافظ

شهید راه آزادی خداحافظ خداحافظ* چراغ راه پیروزی...

ز خونت لاله ها رویند و مرغان نغمه ها گویند

به گلزار جهان داری خداحافظ خداحافظ

شده یاران ز غم نالان کنار قبر تو گریان

ز چشمان سیل خون جاری خداحافظ خداحافظ

شهید راه آزادی خداحافظ خداحافظ* چراغ راه پیروزی...

شکستی کاخ استبداد بریدی زنجیرِ بیدا

فدای عشق و آزادی خداحافظ خداحافظ

(مدرسی) پیام تو به اشک و خون سلام تو

رساند تا به هر وادی خداحافظ خداحافظ

شهید راه آزادی خداحافظ خداحافظ* چراغ راه پیروزی...

رمز شهادت؛ سینه زنی و سرود

من غرق خونم من غرق خونم من غرق خونم

یارب خداوندا شهید راه دینم

قربانی در راه اسلام و یقینم

اندر منای میهنم در خون نشینم

چون ره رو راه حسین سالار دینم

گشتم شهید غرقه خون الله ، الله

شد چهره من لاله گون الله ، الله

من غرق خونم من غرق خونم من غرق خونم

فرمان عزت را به قرآن تو دیدم

رمز شهادت شد به این مکتب نویدم

تاریخ خونین حسین را من شنیدم

عاشق شدم در کوه او در خون تپیدم

فرما مرا در عالمین الله ، الله

از جمله یاران حسین الله، الله

من غرق خونم من غرق خونم من غرق خونم

با خون خود من پاسدار انقلابم

تا اوج عزّت با شهامت در شتابم

بر چهره ی آزادی ها همچون نقابم

من زنده ام آیات بلّ احیا خطابم

با خون نوشتم نامه ام الله ، الله

امضا شده بر نامه ام الله ، الله

من غرق خونم من غرق خونم من غرق خونم

دستور دین تو خداوندا قیام است

حفظ صراط المستقیم اصل مرام است

پیمان راست و چپ همه ضد انام است

آخر نماییم محوشان رمز پیام است

بنما قبول خون شهید الله ، الله

با عشق تو در خون تپید الله، الله

من غرق خونم من غرق خونم من غرق خونم

ای دسته ی اسلامیان یگدم به پا خیز

ای ملت افغان ستان یگدم به پا خیز

ای مردمان قهرمان یگدم به پا خیز

بر ضد شرق و غربیان یگدم به پا خیز

خون شهیدان در نظر الله ، الله

بر شرق غرب زنگ خطر الله، الله

من غرق خونم من غرق خونم من غرق خونم

ص: ۱۸۰

این عزّت و آزادی از خون شهید است

هم جمهوری اسلامی مرهون شهید است

در خاک و خون آن قد موزون شهید است

هر که مسلمان جمله مدیون شهید است

گفتا (مدرسی) پیام الله ، الله

بر پیرو قرآن سلام الله ، الله

من غرق خونم من غرق خونم من غرق خونم

یا رب ز خون این کشورم کربلا شد

پشت ضعیفان چون خمید از غم دوتا شد

راه حسین سرمشق مردان خدا شد

خونین بدن گل پیرهن هم طفل ها شد

یا رب رسان ابن الحسن الله ، الله

عالم همه رنج و محن الله ، الله

من غرق خونم من غرق خونم من غرق خونم

ص: ۱۸۱

میثاق خون؛ سینه زنی و سرود ۱

مانده شهیدان - در خاک غلطان

پیغام آزادی از کربلا آید آلاله خونین از قتلگاه آید

ای لاله ی گلگون در باغ آزادی

ای جلوه خورشید در راه پیروزی

در راه دین حق میثاق خون سازی

گشتی شهید غرقه خون در مکتب اسلام

تو زنده ای در هر دو عالم ای نکو فرجام

پیغام آزادی از کربلا آید آلاله خونین از قتلگاه آید

مانده شهیدان - در خاک غلطان

ص: ۱۸۲

گویم ز تو پیغام بر باب و مام تو

بر یاوران گویم اینک سلام تو

بر صفحه ی تاریخ از خون پیام تو

تا زنده باشد در جهان عشق و مرام تو

پیمانی از کربلا باشد قیام تو

پیغام آزادی از کربلا آید آلاله خونین از قتلگاه آید

مانده شهیدان- در خاک غلطان

تو وارث خضری آب حیات از توست

چون با حسین باشی راه نجات از توست

ای تشنه ی عاشق رود فرات از توست

با خون نوشتی بر در و دیوار این عالم

دلداده ی راه حسین ای عاشق و همدم

پیغام آزادی از کربلا آید آلاله خونین از قتلگاه آید

مانده شهیدان- در خاک غلطان

پیمان عاشورا سرو چمن گردید

این خون رنگینت غسلِ بدن گردید

پیراهن خونین بر تو کفن گردید

هم سدر و کافور تو باشد گرد سنگرها

چون تو شهید ای عزیزم فی سبیل الله

پیغام آزادی از کربلا آید آلاله خونین از قتلگاه آید

دلداده ی طاها ای عاشق حیدر

تبریک و تسلیت گویم به پیغمبر

بر یازده کوب، امام منتظر

بر یاور و هم سنگران و باب و مام تو

فریادی از دل آورم گویم پیام تو

پیغام آزادی از کربلا آید آلاله خونین از قتلگاه آید

مانده شهیدان- در خاک غلطان

راه حسین گردید سرمشق سربازان

داده به راه دین هم جان و طفلان

عشق حسین جوشد از سینه سوزان

ای رهرو راه حسین ای زنده جاوید

با سرور آزادگان پیمان هر شاهد

پیغام آزادی از کربلا آید آلاله خونین از قتلگاه آید

مانده شهیدان- در خاک غلطان

آلاله ی خونین افتاده در سنگر

(مدرسی) گفتا در مسجد و منبر

باشد شهید شافع در صحنه ی محشر

باشی شفیع ما تو ای قربان راه دین

بودی به سنگر قهرمان و کوه فولادین

پیغام آزادی از کربلا آید آلاله خونین از قتلگاه آید

معراج حیات؛ سینه زنی و سرود

شهید بی کفن راحت بپویم

پیام خون به ملت ها بگویم

به معراج حیاتت پا نهادی

برای حق سرو جانت بدادی

به خاک و خون برای دین فتادی

چو گل در گلستان هر دم بپویم

شهید بی کفن راحت بپویم* پیام خون به ملت ها بگویم

ز خونت رمز آزادی عیان شد

به عشقت راز پیروزی بیان شد

شهیدان شمع روشن در جهان شد

شعاع نور تو هر جا بجویم

شهید بی کفن راحت بپویم* پیام خون به ملت ها بگویم

نوشتی بر در و دیوار عالم

به خون امضا نمودی ای عزیزم

که با ظالم شب و روز در ستیزم

شهادت راه دین با خون بجویم

شهید بی کفن راهت بپویم* پیام خون به ملت ها بگویم

ز سیل خون تو دشمن هراسان

و کاخ ظلم ظالم گشته ویران

همه فرعونیان در کام طوفان

پیامت را به رمز خون بگویم

شهید بی کفن راهت بپویم* پیام خون به ملت ها بگویم

زداغت جمع یاران زارو نالان

یتیمان عزیزت سینه سوزان

و باب ومام تو با اشک ریزان

جراحاتت به اشک دیده شویم

شهید بی کفن راهت بپویم* پیام خون به ملت ها بگویم

(مدرسی) پیام خون بخواند

وخونت را زدشمن می ستاند

ز مسجد تا به سنگر جان فشاند

ز میدان و جهاد حق بگویم

شهید بی کفن راهت بپویم* پیام خون به ملت ها بگویم

شهادت نامه آزادی؛ سرود و سینه زنی ۲

عشق و شهادت - پیمانِ عزت

هرسرزمین گردید میدان آزادی

با عاشورا داریم پیمان آزادی

ما ملت آزاد در جبهه و سنگر

در راه دین حق آزادی کشور

با عشق و خواهیم داد هم جان و مال و سر

با خون کنیم امضا شهادت نامه ی آزاد

چون از حسین و عاشورا آید چنین فریاد

هرسرزمین گردید میدان آزادی * با عاشورا داریم

عشق و شهادت - پیمانِ عزت

ص: ۱۸۷

در قلب ما یاران چون عشق سربازيست

خون شهيد ما سرمشق پیروزی است

اندر بهار خون این فصل نوروزی است

ما را بشارت حُسْنَيْنِ باشد کلام حق

پیروزی حق و شکست باطل است مطلق

هر سرزمین گردید میدان آزادی * با عاشورا داریم

عشق و شهادت - پیمان عزت

ای ملت اسلام بنگر به این میهن

افغان ستان ما از خون شده گلشن

جسم شهیدان شد پامال اهریمن

یگدم نمی سوزید چرا بر حال محرومان

باشند به سنگرهای خون و گوشه ی زندان

هر سرزمین گردید میدان آزادی * با عاشورا داریم

عشق و شهادت - پیمان عزت

در صوف و چار کنت یا بلخ و جوزجان

هرات و قندهار یا بهسود و بغلان

از دست روسیه خون ها شده ریزان

گه می کشند یاران ما در مسجد و منبر

چون ابن ملجم آمده با دشنه و خنجر

هر سرزمین گردید میدان آزادی * با عاشورا داریم

بینم سرپل را یا غزنی و پغمان

نیمروزو جاغوری تخار و ارزگان

شمال و مشرقی یا کابل بامیان

از خون سربازان ما این سرزمین رنگین

قلب مسلمانان عالم زین عزا خونین

هرسرزمین گردید میدان آزادی * با عاشورا داریم

عشق و شهادت - پیمان عزت

با این همه غم ها تسلیم نخواهیم بود

صد آتش نمرود بر ما گلستان شد

با قدرت ایمان دشمن کنیم نابود

چون ما مجهز با سلاح دین و ایمانیم

عشق شهادت را همه در جان و دل داریم

هرسرزمین گردید میدان آزادی * با عاشورا داریم

عشق و شهادت - پیمان عزت

فرمان جاهدوا از مکتبم برخواست

محراب جانبازی در مسجدم بر پاست

از منبر و مسجد تا سنگر و صحراست

بر ضد شرق و غرب ستیزم ای مسلمانان

تا جمهوری اسلامی و حکومت قرآن

هرسرزمین گردید میدان آزادی * با عاشورا داریم

(مدرسی) هستی سرباز اسلامی

بر مؤمنین خواندی آیات قرآنی

نور کلام حق باران نیسانی

هم حجت ابن الحسن بر تو بود رهبر

گفتی پیام انقلاب و قول پیغمبر (صلی الله علیه و آله وسلم)

هر سرزمین گردید میدان آزادی

با عاشورا داریم پیمان آزادی

عشق و شهادت - پیمان عزت

ص: ۱۹۰

وحیدی، شهید دست روس ها در اربعین

وحیدی غرقه خون شهید راه خدا

به اربعین حسین شدی ز یاران جدا

جسم تو در خون فتاد به سنگر انقلاب

حنا ز خون بسته ای عزیز من با شتاب

جانب لطف خدا رفتی به عشق و صفا

وحیدی غرقه خون شهید راه خدا* به اربعین حسین شدی...

جوان همسنگرت ناله و فریاد داشت

که موج خونت عجب جوشش آزاد داشت

ز هجر تو اشک ریز گشته عزیزان ما

وحیدی غرقه خون شهید راه خدا* به اربعین حسین شدی...

باب عزیزت زغم زار و پریشان شده

خواهر و هم مادرت ز غصه گریان شده

برادران از فراق گشته به افغان و آه

وحیدی غرقه خون شهید راه خدا* به اربعین حسین شدی...

ز پایگاه میرسد طفل و جوانان ما

به ناله و اشک و آه جمع عزیزان ما

خون وحیدی شده تجدید پیمان ما

وحیدی غرقه خون شهید راه خدا* به اربعین حسین

شدی...

بیا وحیدی دمی درس جوانان بگو

عزای روز شهید به شور و افغان بگو

دفتر و دیوان به دست آمده یاران ما

وحیدی غرقه خون شهید راه خدا* به اربعین حسین شدی...

عزای تو شد به پا به اربعین حسین

ز مردمان شد بلند ناله و افغان و شین

که رفته از باغ دین این گل خندان ما

وحیدی غرقه خون شهید راه خدا* به اربعین حسین شدی...

به سوی باغ بهشت عجب خرامان شدی

به چهره خون فشان عازم رضوان شدی

رسان سلام همه به آن شهیدان ما

وحیدی غرقه خون شهید راه خدا* به اربعین حسین شدی...

تبریک و تسلیتی به ملت و رهبرم

به جمع یاران تو به دفتر و کشورم

نوشته سازم به غم به اشک چشمان ما

وحیدی غرقه خون شهید راه خدا* به اربعین حسین شدی...

(مدرسی) بعد تو بی کس و یاور شده

جوشش خون شهید رونق دفتر شده

زخون هر نوجوان صبغه میدان ما

وحیدی غرقه خون شهید راه خدا* به اربعین حسین شدی...

فرمانده شهید ملا نعیم؛ سرود

نعیم غرق خون ای نور چشمان

ز داغت قلب یاران گشته بریان

تو بودی حامی دین ای برادر

مجاهد و مبارز ای دلاور

غمت آورده غم ها را سراسر

عزیزان از غمت قلب پریشان

نعیم غرق خون ای نور چشمان* ز داغت قلب یاران گشته...

به تاریخ جهاد و انقلابت

نظر سازم به آن عشق و رشادت

که بودی ای عزیزم با شهامت

امیدو مایه ی پیکار یاران

نعیم غرق خون ای نور چشمان* ز داغت قلب یاران گشته...

نخستین انقلاب خون فشان را

تو بودی یاوروهمدوش و همراه

بودی در صخره و در کوه و صحرا

چو برق لامعی در راه قرآن

نعیم غرق خون ای نور چشمان* ز داغت قلب یاران گشته...

کجا شد پهلوان نازنینت

کجا شد ای عزیزم عابدینت

چه شد آن نوجوان سنگر نشینت

مگر گم کرده بودی آن جوانان

نعیم غرق خون ای نور چشمان* ز داغت قلب

یاران گشته...

تو را داغ برادر بر جگر بود

تو را شوق شهادت بیشتر بود

ولیکن نجم الدین سن صغر بود

گذاشتی بی پدر آن طفل بی جان

نعیم غرق خون ای نور چشمان* ز داغت قلب یاران گشته...

عجب باب ضعیفت بی پسر شد

همه یاران تو خونین جگر شد

عزیزم خواهرانت در به در شد

به هر منبر دهم درس شهیدان

نعیم غرق خون ای نور چشمان* ز داغت قلب یاران گشته...

ص: ۱۹۵

به هر مجلس به یادت اشک ریزیم

به ضد دشمنانت در ستیزیم

بکوشیم خون ظالم را بریزیم

کنیم با خون تو تجدید پیمان

نعیم غرق خون ای نور چشمان* ز داغت قلب یاران گشته...

(مدرسی) ز داغت در فغان شد

و دُرّ اشک یارانت روان شد

اگر چه جشن بر آن دشمنان شد

بهشت جاودان بر تو نمایان

نعیم غرق خون ای نور چشمان* ز داغت قلب یاران گشته...

ندای باب زارت گشته بر پا

فغان خواهرانت گشته همراه

ز هر خانه فغان و شور و غوغا

سلام ما بگو بهر شهیدان

نعیم غرق خون ای نور چشمان* ز داغت قلب یاران گشته...

جوان وارث خون شهید؛ سرود

وارث خون شهدا ای جوان

امید این ملت ما ای جوان

خیز به پا میهن آزاد کن

شعار تکبیر تو فریاد کن

قدرت روسیه تو بر باد کن

خرابه ی کشورت آباد کن

بیا به این سنگر ما ای جوان / عاشق و جانباز خدا ای جوان

وارث خون شهدا ای جوان* امید این

ملت ما ای جوان

به دین تو قانون ذلت نبود

به مکتب راه حقارت نبود

عزت و مردی به اسارت نبود

سستی و بیکاری ز عزت نبود

جوش و خروشی بنما ای جوان / بیا به کوه شهدا ای جوان

وارث خون شهدا ای جوان* امید این ملت ما ای جوان

کشور ما منزل بیگانه شد

ز دست روسیه ی دیوانه شد

ز آتشش حریق این لانه شد

شهید افغانی چو پروانه شد

بیا مسیر شهدا ای جوان _ بین به گلزار بقا ای جوان

وارث خون شهدا ای جوان* امید این ملت ما ای جوان

تو قدرت روسی بی دین شکن

صهیونیست و امریکه و چین شکن

وهابی و جند شیاطین شکن

پرچمی و خلق کرملین شکن

خیز به پا خیز به پا ای جوان _ بشکنی زنجیر جفا ای جوان

وارث خون شهدا ای جوان* امید این ملت ما ای جوان

بیا جوان ملت افغان بین

به سنگرخون شهیدان بین

به اشک چشمان یتیمان بین

مجاهدان گوشه ی زندان بین

(مدرسی) گفته به ما ای جوان - شکوه و قدر شهدا ای جوان

وارث خون شهدا ای جوان* امید این ملت ما ای جوان

راز مجاهد؛ سرود و سینه زنی

فدائی راه خدا مجاهد مجاهد

جلوه ی پرواز هما مجاهد مجاهد

رفتی تو در سنگر دین ای عزیز

به شوق الطاف خدا مجاهد مجاهد

در ره دین گذشتی از جان و مال

تو عاشق کوه وفا مجاهد مجاهد

فدائی راه خدا مجاهد مجاهد* جلوه ی پرواز هما مجاهد ۲

بریدی از مال و علائق همه

نمودی پیمان صفا مجاهد مجاهد

به سنگر عشق خدا آمدی

تکبیر تو روح بقا مجاهد مجاهد

فدائی راه خدا مجاهد مجاهد* جلوه ی پرواز هما مجاهد ۲

به مثل پروانه به دیدار شمع

هوای معشوق تو را مجاهد مجاهد

قلب تو سرشار ز عشق خدا

بلبل باغ شهدا مجاهد مجاهد

فدائی راه خدا مجاهد مجاهد* جلوه ی پرواز هما مجاهد ۲

رفتی عجب در ره پاک حسین

سنگر تو کربلا مجاهد مجاهد

راز شهادت ز حسین در دلت

حامی راه شهدا مجاهد مجاهد

فدائی راه خدا مجاهد مجاهد* جلوه ی پرواز هما مجاهد ۲

پیام تو شمع شبستان ما

«مدرسی» گفته به ما مجاهد مجاهد

رازو نیازت به خدای جهان

یک نظری جانب ما مجاهد مجاهد

فدائی راه خدا مجاهد مجاهد* جلوه ی پرواز هما مجاهد ۲

منتظر مهدی موعود دهر

مانده تمام ضعفا، مجاهد مجاهد

بازوی تو، لشکر دشمن شکست

پرچم و خلق رو به فنا، مجاهد مجاهد(۱)

فدائی راه خدا مجاهد مجاهد* جلوه ی پرواز هما

۱- پرچمی و خلقى دو حزب چپی مزدور کرملین بودند که کودتا کرده بودند.

چهره ی گلگون؛ سینه زنی و سرود

این کشور افغانستان از خون گلستان شد راز شهیدان شد
با اوج خون و انقلاب ملت خروشان شد راز شهیدان شد
در سنگر عزّ و شرف افتاده اند در خون، با چهره ی گلگون
هر جا جوان با صفا پرپر به میدان شد، راز شهیدان شد
از تیردشمن غرق خون شد سنگر یاران، گلها به خون غلطان
خون شهید راه حق سیل خروشان شد، راز شهیدان شد
نمرود دون آتش گشود بر جان محرومان، بر ملت افغان
آن آتش سوزان او بر ما گلستان شد، راز شهیدان شد

ص: ۲۰۱

یاران ما زندان غم چون یوسف کنعان، باجلوه رحمان

باب شهیدان روز و شب از غصه گریان شد، راز شهیدان شد

گفتا «مدرسی» ز جان از آل پیغمبر (صلی الله علیه و آله وسلم) از اکبر و اصغر

چون با حسین و کربلا میثاق یاران شد، راز شهیدان شد

فرمان خون و انقلاب از کربلا داریم، عشق خدا داریم

فلسطین و لبنان و افغان است و ایران شد، راز شهیدان شد

ص: ۲۰۲

روز شهیدان؛ سینه زنی و سرود

باجلوه‌های عاشورا ملت خروشان است، روز شهیدان است
صبح قریب انقلاب نور نمایان است، روز شهیدان است
آن ظلمت و درماندگی دوران ذلت بود، ایام غفلت بود
با انقلاب خونفشان ذلت به پایان است، روز شهیدان است
گر خصم دون آتش زده بر جان محرومان، نمرود این دوران
در قلب آتش هر شهید در باغ و بوستان است، روز شهیدان است
فرعون بیداد جهان بر ملت تازد، سحر دیگر سازد
موسی به موج رود نیل ناجی انسان است، روز شهیدان است
ای ملت افغان ستان یکدم به پا خیزید، بر دشمنان تازید
لا شرقیه لا غربیه فرمان قرآن است، روز شهیدان است

ص: ۲۰۳

دیدم به چشم خویشتن، جسم شهیدان را، سرباز قرآن را
چون شاخه گل از جفا در خاک غلطان است، روز شهیدان است
آیید بینید هم‌رهان کوه شهیدان را، موج گلستان را
حُسْنُ سُرُورٍ وَ أَشْكُ غَمِّ جَمْعِ نَقِيضَانِ است، روز شهیدان است
برگو «مدرسی» دمی رمز شهادت را، پیغام عزت را
افغانستان چون کربلا از خون یاران است، روز شهیدان است

ص: ۲۰۴

شهید صبح روشن؛ سینه زنی و سرود

آه شهید، آه شهید، ای شهید!

چون گل پرپر شده در خون تپید!

وای به خون گشته شناور شهید

کشتی توفان زده لنگر شهید

آه شهید، آه شهید، ای شهید! * چون گل پرپر شده در خون تپید!

کوکب رخشنده ی اقبال حق

چون مه و خورشید منور شهید

ای گل زیبای گلستان عشق

از تیر دشمن شده پرپر شهید

آه شهید، آه شهید، ای شهید! * چون گل پرپر شده در خون تپید!

سَنبل و سِما و مه انقلاب

کرده جهان جمله متور شهید

هر شب تاریک ستم بشکنی

تو صبح صادق و مکرر شهید

آه شهید، آه شهید، ای شهید! * چون گل پرپر شده درخون تپید!

کاخ ستم گشته ز تو واژگون

جلوه ی تو عدل مصور شهید

آتش نمرود گلستان توست

در دو جهان زنده و سرور شهید

آه شهید، آه شهید، ای شهید! * چون گل پرپر شده درخون تپید!

کفن به دوش عازم سنگر شدی

زمزم خون گشته به سنگر شهید

باب ضعیف تو شده اشک ریز

بشنوی از ناله ی مادر شهید

آه شهید، آه شهید، ای شهید! * چون گل پرپر شده درخون تپید!

پیام خون آمده از کربلا

قتلگه پیدا است ز سنگر شهید

قاسم و عباس همه غرق خون

عون و علی اکبر و اصغر شهید

آه شهید، آه شهید، ای شهید! * چون گل پرپر شده درخون تپید!

پیام خون شهدای حرم

(مدرسی) گفته به منبر شهید

آه شهید، آه شهید، ای شهید! * چون گل پرپر شده

در خون تپید!

ص: ۲۰۷

استغانه از زندان؛ سینه زنی

زبان حال علما، دانشمندان، مجاهدان، دانشجویان مؤمن که به جرم مسلمان بودن در زمان رژیم دست نشانده کرمین در زندان های آن مزدوران زیر شکنجه بودند و گزارش های سوزناک در جبهات و سنگرها به ما می رسید.

ده ها هزار نفر به جرم مخالفت با رژیم دست نشانده زنده به گور شدند؛ درود و رحمت خداوند به ارواح پاک آن شهدا و زندگان جاوید.

برس مهدی به فریادم - به زندان غم افتادم

بگوش جان رسد هر دم، ز زندان بلا ماتم

بگویند آن عزیزانم: ۲

برس مهدی به فریادم - به زندان غم افتادم

ص: ۲۰۸

فتادم گوشه ی زندان، اسیر دست جلا دان

ندارد داغ من پایان: ۲

برس مهدی به فریادم - به زندان غم افتادم

اسیر کنج زندانم، نینم روی طفلانم

نه باب و مام و یارانم: ۲

برس مهدی به فریادم - به زندان غم افتادم

ز داغم مادرم دلخون، شده بابای من محزون

سرشک کودکان جیحون: ۲

برس مهدی به فریادم - به زندان غم افتادم

خدایا تا به کی غربت، به زندان بلا محنت

فراق یاوران حسرت: ۲

برس مهدی به فریادم - به زندان غم افتادم

امام عصر کی آئی، به عالم چهره بنمائی

امام نور مولایی: ۲

برس مهدی به فریادم - به زندان غم افتادم

تو یابن العسکری بنگر، به زندان مانده ام مضطر

گشایی عقده ها سرور ۲

برس مهدی به فریادم - به زندان غم افتادم

منم از غصه دلگیرم، به غربت گر چه می میرم

دیگر از زندگی سیرم: ۲

برس مهدی به فریادم - به زندان غم افتادم

به یاد حضرت کاظم، به محبس ها نوا سازیم

شکستیم قدرت ظالم: ۲

برس مهدی به فریادم - به زندان غم افتادم

به یاد محبس بغداد، نمایم ناله و فریاد

«مدرسی» میر از یاد: ۲

برس مهدی به فریادم - به زندان غم افتادم

۱۴/۱۶/۱۳۶۰ چهار کنت قهرمان

ص: ۲۱۰

اسرار شهید؛ سینه زنی و سرود

نهان نهان ناله کند مادر غمخوار شهید

شور و فغان به پا کند کودک بی یار شهید

شب‌نم هنگام سحر لؤلؤ و مروارید عشق

ژاله صفت تیر ستم بر گل بی خار شهید

زمزمه ی بلبل عشق وصل خروشنده ی گل

یاس و سمن لاله و گل خیره ی گلزار شهید

نهان نهان ناله کند مادر غمخوار شهید* شور و فغان به ...

بلبل ویرانه نشین ناله کنان در دل شب

کبوتر نامه رسان پیام خونبار شهید

پیچیده و پر خطر است مسیر آب حیوان

چو اختران راهنما ثابت و سیار شهید

نهان نهان ناله کند مادر غمخوار شهید* شور و فغان به ...

وصال آب حیوان فانوس دریای دل است

در ظلمات گم نشود مسیر و دیدار شهید

سیر و سلوک وصل وصال پرده اسرار هنر

بی هنران بی خبر از پرده ی اسرار شهید

نهان نهان ناله کند مادر غمخوار شهید* شوروفغان به ...

پرتو انوار شهید فیلم هنرپیشه ی عشق

شد افق سنگر خون مطلع انوار شهید

گرچه که اختر شهید ز آسمان کرده افول

ستارگان خیره شوند از مه رخسار شهید

نهان نهان ناله کند مادر غمخوار شهید* شوروفغان به ...

بی کس و گمنام و غریب به سنگر میهن ما

چون گل پرپر شده است سینه ی تبار شهید

نه مادر و باب شهید نه همسر و خواهر او

حوری و غلمان بهشت یاور و دلدار شهید

نهان نهان ناله کند مادر غمخوار شهید* شوروفغان به ...

«مدرسی» باز بین شهید گمنام وطن

قطره چکان موج زنان لاله ی گلزار شهید

راه حسین بن علی ستاره ی روشن او

شهید کربلا بود، سرور و سردار شهید

نهان نهان ناله کند مادر غمخوار شهید* شور و فغان به ...

والسلام التماس دعا.

«سید محمد طاهر مدرسی حجازی»

«پژوهشگر جامعه المصطفی (صلی الله علیه و آله وسلم) العالمیه»

ص: ۲۱۳

ذکر منبع دلیل بر تأیید مطلب نخواهد بود.

۱. قرآن عظیم الشان

۲. ابن شعبه حرانی ابو محمد حسن علی، تحف العقول، تحقیق علی اکبر غفاری؛ مؤسسه نشر اسلامی، قم چاپ دوم، ۱۴۰۴ هـ - ق

۳. ابوالحسین ورام بن ابی فراس، تنبیه الخواطر، ترجمه محمد رضا عطایی چاپ چهارم ۱۳۸۷ انتشارات قدس رضوی.

۴. ابوالقاسم، پاینده، نهج الفصاحه، انتشارات جاویدان، چاپ بیست و یکم، ۱۳۶۷ ش.

۵. ابوالقاسم جعفر بن محمد بن جعفر بن قولویه قمی، (ت ۳۶۸ هـ - ق)، کامل الزیارات، چاپ نجف اشرف، سال ۱۳۵۶ هـ - ق.

۶. امام خمینی (ره)، توضیح المسائل، باحاشیه مراجع تقلید، انتشارات اسلامی جامعه مدرسین قم چاپ یازدهم ۱۳۸۴ ش.

۷. امام خمینی (ره) سید روح الله، صحیفه نور (جلد ۱۵) (حجم: ۴۱۸ Kb).

۸. بروجردی طباطبایی آقا حسین، جامع احادیث الشیعه، چاپ قم.

۹. بیهقی، احمد بن حسن بن علی، السنن الکبری، نشر دار الفکر - بیروت .

۱۰. جبران مسعود، الرائد، فرهنگ عربی - فارسی، مترجم رضا انزابی نژاد، چاپ اول،

۱۱. سیوطی، جلال‌الدین عبد‌الرحمن، الجامع الصغیر فی احادیث بشیر النذیر، نشر دار الفکر - بیروت، چاپ اول سال ۱۴۰۱ هـ - ق.
۱۲. شیخ ابو جعفر محمد بن حسن طوسی، رجال طوسی، مطبعه الحیدریه - نجف اشرف، چاپ اول سال ۱۳۸۱ هـ - ق.
۱۳. شیخ صدوق ابو جعفر محمد بن علی بن حسین بن بابویه، امالی، چاپ پنجم؛ مؤسسه الاعلمی - بیروت
۱۴. شیخ حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه الی تحصیل مسائل الشریعه، نشر مؤسسه آل‌ال‌بیت (علیهم‌ال‌س‌لام)، قم، چاپ اول، ۱۴۰۹ ق.
۱۵. عمید حسن، فرهنگ عمید، چاپ دوم، مؤسسه انتشارات امیر کبیر، تهران ۱۳۷۱ ش.
۱۶. متقی‌ال‌هندی، علاء‌الدین، کنز العمال فی السنن و الافعال، هند، حیدرآباد، ۱۳۱۳ ق.
۱۷. مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، چاپ تهران ۱۳۸۸ ق و چاپ بیروت ۱۴۱۲ ق (دار احیاء التراث العربی).
۱۸. محمدی ری‌شهری محمد، میزان الحکمه چاپ چهارم ۱۳۸۳ نشر دارالحديث ترجمه حمید رضا شیخی.
۱۹. محمد زکی ابراهیم، مراقد اهل‌البیت (علیهم‌ال‌س‌لام) بالقاهره، مطبوعات العشیره المحمديه، مصر، چاپ چهارم، ۱۴۰۶ هـ - ق.
۲۰. مدرسی حجازی خورشید‌های ولایت (دائرة المعارف عتبات عالیات عراق) نشر ولایت چاپ اول، ۱۳۹۶ مشهد مقدس.
۲۱. مدرسی حجازی گلوآزه‌های معارف (۱) نشر ولایت چاپ ششم ۱۳۹۵ مشهد مقدس.
۲۲. مدرسی حجازی، خوشه‌های خورشید (دائرة المعارف زیارات سوریه) نشر ولایت چاپ اول، ۱۳۹۰ مشهد مقدس.
۲۳. معین، محمد، فرهنگ فارسی، انتشارات فرهنگ‌نما، چاپ اول ۱۳۸۷.
۲۴. نوری، میرزا حسین، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، مؤسسه‌ی اسماعیلیان چاپ قم ۱۳۲۰ هـ - ق.

آثار چاپ شده ی مؤلف

زمزم نور (دائرة المعارف حرمین مکة و مدینه (دائرة المعارف ۱) چاپ دوم

خورشید های ولایت (دائرة المعارف عتبات عالیات عراق) (دائرة المعارف ۲)

خوشه های خورشید (دائرة المعارف زیارات سوریه (دائرة المعارف ۳)

ارمغان ازدواج (ارمغان ۱) چاپ سوم

ارمغان تربیت (ارمغان ۳)

گلوآزه های معارف (۱) چاپ هفتم

دستور و وصیت نامه شرعی و قانونی چاپ چهارم. با اضافات مهم و مسائل ضروری ارث.

درفش آفتاب ؛ مجموعه شعر «۱»

نوای جانسوز «عزاداری و ۷۰ نوحه سینه زنی» مجموعه شعر «۲» کتاب حاضر

نکاح نامه (عقدنامه شرعی)

ص: ۲۱۷

آثار چاپ نشده ی مؤلف

ارمغان خانواده (ارمغان ۲).

آبشارهای رحمت.

عقاید.

برگی از انقلاب اسلامی.

شکوفه های یاس (اشعار مدرسی حجازی). آماده ی چاپ.

صلوات (ارمغان محبوب).

درس هایی پیرامون وهابیت.

پاسخ به پرسش های دینی.

حدیث منزلت.

عالمان شهید شیعه افغانستان

مقالات.

تحقیقی درباره امامت.

مصاحبه ها و کارشناسی معارف در رادیوها. (پنج مجلد)

گلوآزه های معارف (۲).

همراز اول

از کوی دوست (خاطراتی از سفر حج).

شفا و حاجت در پرتو کرامت

کتابی درباره ی انقلاب اسلامی چهارکنت و کتابی درباره ی شهدای روحانیت و دانشمندان تحت عنوان (علمای شهید شیعه افغانستان) را زیر دست دارم. اگر گزارشهایی داشته باشید ارائه فرمایید تا ان شاءالله چاپ شود.

مؤسسه قرآنی - پژوهشی پیامبر رحمت (صلی الله علیه و آله وسلم)

در موارد زیر اعلام آمادگی می شود:

سخنرانی و بیان معارف قرآن عظیم الشأن و اهل البيت (عليهم السلام)

اجرای برنامه های فکری، فرهنگی، تبلیغی و آموزشی

پاسخ به سؤالات شرعی، مشاوره در زمینه های مختلف

امور حج، عمره، عتبات و برنامه های ویژه اربعین و ...

کتاب ها و سی دی های فرهنگی؛

کلاس های تجوید قرآن، احکام، عقاید، اخلاق و ...

ارائه کتاب های مؤلف با تخفیف ویژه

توزیع کتاب های رایگان برای شیفتگان و برای کتابخانه ها، مدارس، مساجد، حسینیه ها، خیریه ها و... در داخل و خارج.

برای دریافت کتاب و نکاح نامه (عقدنامه) با شماره های زیر تماس گرفته شود:

۰۹۱۵۳۲۲۶۳۲۴

تلگرام: <http://t.me/modarresihejazi>

۰۹۰۱۵۵۳۱۶۵۷

Instagram: modarresihejazi

۰۹۳۰۷۶۹۰۹۰۵

www.facebook.com/Modarresi.hejazi

فهرست کتاب ها را يك بار مطالعه فرمایید.

سید محمد طاهر مدرّسی حجازی

(پژوهشگر جامعه المصطفی (صلی الله علیه و آله وسلم) العالمیه)

التماس دعا.

ص: ٢١٩

اسامی برخی از سربازان حسینی - نوحه خوانان

مرحوم سید قاسم حسینی شهید سیدحسن رضا وحیدی

مرحوم غلام حسین ارزگانی شهیدقاری احد حیدری

مرحوم عبد الکریم واثق شهیدسیدآقا حسین حسینی

آقای شیرین آقا حسینی آقای سید عباس حسینی

آقای حاج سید حسن هاشمی آقای سید حمید حسینی

آقای سلیمان جعفری آقای سید محمد حسینی

سیدمحمد لیاقت مدرسی آقای قاری سید اکبرموسوی

کربلایی سید میرهاشم هاشمی آقای قاری بصیر محمدی

سیدمحمد جمال مدرسی حجازی جناب آقای شیخ محمدی

آقای سید نجیب فاطمی آقای علی کریمی

آقای علی محمدی اهوازی آقای رحمت کریمی

آقای سید محمد هاشمی سیدمحمدعلی مدرسی حجازی

آقای مهرداد توماری آقای محمد جعفر غلامی

آقای سید محمد جید سیدمحمد رضا مدرسی حجازی

آقای علی اصغر حکیمی آقای محمد زکی حیدری

آقای حاج محمد جواد حسینی آقای غلام رضا شجاعی

آقای سید محمد تقی حسینی آقای محسن شجاعی

آقای حاج محمد عظیمی آقای سید هاشم حسینی

آقای سید خادم حسین حسینی آقای علی عباسی

آقای حسین زاده آقای سید مهدی حمیدی

آقای سید حیدر حسینی بحر سید محمد مهدی مدرسی حجازی

آقای سید یحیی حسینی آقای ولی الله یوسفی

آقای رضا براتی آقای حمیدالله پیمان

آقای غلام علی فصیحی آقای مجتبی غلامی

آقای سید محمد علی حسینی آقای حاج اشرف پیوندی

آقای شفیق الله یوسفی آقای احسان یعقوبی

آقای محمد اسحاق حسینی آقای علی علیزاده

آقای سید امیر حسین هاشمی آقای حسین داد درویشی

آقای قاری عبدالهادی یعقوبی آقای سیدهادی ناطقی

آقای سید علی اکبر حسینی آقای عبدالله نوروزی

آقای سید حسن هاشمی جناب آقای حسینی

آقای سید عابدین حسینی آقای ظاهر پیوندی

آقای کربلایی نادر شریفی آقای رضا نبی زاده

آقای سید علیرضا علوی آقای حاج بصیر کریمی

آقای رضا براتی آقای جواد کربلایی

آقای قربان علی واثق آقای محمد نبی راشد

آقای سید روح الله حسینی آقای محمد علی واثق

آقای هادی پیوندی آقای سید جعفر موسوی

آقای کبیر حسینی آقای محمد عزیز فیاض

ص: ۲۲۱

آقای سید امین حسینی آقای محمد رضا عزیزی

آقای مهدی پیوندی آقای غضنفر فیاض

آقای جلیل عظیمی آقای سید اصغر موسوی

آقای صابر شیر زاد آقای سید داوود حسینی

آقای جواد رسولی آقای جواد عزیزی

آقای سید محمد اسدی آقای محمدقنبر

آقای سعید سروری آقای حمید کریمی

آقای سید داوود جعفری آقای سید حسن حسینی

آقای حمید رسولی آقای عبدالله مشفق

آقای سید صمیم جعفری آقای سید عظیم حسینی

آقای محمد رفیعی آقای صالح حیدری

آقای فهیم آقای قنبری

آقای سید عالم حسینی آقای ذاکر حسین حیدری

آقای عبد الله صابری آقای سید هادی حسینی

آقای محمد عظیم محمدی آقای سید عزیز حسینی

قاری علی احمد محبی آقای علی امیری

آقای علی صمدی آقای سید عباس حسینی

آقای سید علی آقا حسینی آقای سید سردار حسینی

جناب آقای سخنور آقای حاج غلام علی محمدی

آقای میر حسین فقیرزاده آقای علی حسین محمدی

آقای سید عارف حسینی آقای سید احمد حیدری

آقای سید رحمان عادل زاده آقای سید مجتبی شجاعی

آقای سید رضا حسینی آقای مهدی احمدی

آقای سید ابوالفضل موسوی آقای سید هادی حسینی

آقای سید محمد مهدی محمدی آقای سید جواد حسینی

ص: ۲۲۲

آقای عباس فیروزی جناب آقای حسینی

آقای سیدعوض حسینی آقای میرزاحسین بحر

آقای اسحاق احدی آقای خداداد حیدری

آقای عباس اسماعیلی آقای علی عزیزی

جناب آقای راغب آقای حسن زاده

آقای محمد علیزاده آقای غلام سخی ربانی

کربلایی باقر آقای حسین یعقوبی

آقای محمدعلی حسینی جناب آقای محزون

آقای سید عبدالله وحیدی آقای محمد اصغری

آقای علی علیزاده آقای سید احمد موسوی مبارز

آقای اسدالله یعقوبی آقای حسن جوزجانی

آقای سیدعلی اوست موسوی استاد عبدالهی

آقای سید امین امیری آقای سید میرزا محمد موسوی

آقای سید عبدالله حسینی آقای محمد اسحاق جاوید

آقای سید رضی هاشمی آقای سید مهدی هاشمی

آقای غلام عباس نبوی آقای محمد شاه

جناب ملا دولت آقای جواد رضایی

آقای حسن علیپور کربلایی شیرعلی

باسلام به همه نوحه خوان های عزیز؛ سربازان امام حسین وامام زمان(علیه السلام)، خواستم نام های شمارا در این کتاب بیاورم که ثبت تاریخ ودفتر شود وتا صدها سال در کتاب به عنوان یاد گار بماند و آیندگان دعا کنند. برای به دست آوردن اسامی خیلی زحمت کشیدم وبرخی دوستان همکاری کردند. شاید برخی عزیزان از قلم مانده باشند، لطف فرموده یادداشت بدهید،

ان شاء الله در کتاب بعدی چاپ خواهم کرد.

ص: ۲۲۳

تصویر سید محمدطاهر مدرّسی حجازی

پژوهشگر جامعه المصطفی صلی الله علیه و آله العالمیه

ص: ۲۲۴

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریان‌های اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می‌نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نمایم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

